

ISSN 0856 • Na. 0580030

 www.twitter.com/nipashetz

Jumatatu Septemba 23, 2019 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

www.ippmedia.com

 www.facebook.com/nipashetz

MWANGA WA JAMII

 www.instagram.com/theguardian_newspaper
LIKE & FOLLOW US

Dola mil. 500 kukamilisha miradi maji miji 28 nchini

UKURASA 3

UKURASA 13

Watuhumiwa uhujumu uchumi kupata neema

YALIYOMO

UKURASA WA 4

SERIKALI YA JITOSA KUCHELEWA NAMBA VITAMBULISHO TAIFA

WAZIRI Mkuu, Kassim Majaliwa, ameitaka Mamlaka ya Usajili wa Vitambulisho vya Taifa (NIDA), ihakikishe wananchi hasa walioko vijijini wanapata angalau namba za utambulisho wa usajili wao kabla ya...

UKURASA WA 8

ZIMAMOTO LAPATA AJALI LIKIENDA KUZIMA MOTO

GARI la Jeshi la Zimamoto na Uokoaji la Manispaa ya Kinondoni, jijini Dar es Salaam, jana lilipata ajali katika eneo la St Peter, Oysterbay wakati likiwhahi kwenda kuzima...

Waziri aanika agizo la Rais kwa Lissu

UKURASA 3

• **JPM** awapa siku 7 kuomba radhi, aeleza sababu kumtumbua RC Moro, kwamba... *Endelea ukurasa 2*

Naibu Waziri wa Maji, Jumaa Aweso, akipiga goti kwa wananchi wa Ikungi katika mukutano wa hadhara wa mapokezi ya Mbunge mpya wa Singida Mashariki, Miraji Mtaturu. **PICHA: AUGUSTA NJOJI**

Wanaofanya mapenzi jinsia moja, wabwia 'unga' kusakwa

UKURASA 2

MICHEZO

YANGA MORALI JUU WAKIFUATA ZESCO UK.32

MAONI, KATUNI UK.6

Watuhumiwa uhujumu uchumi kupata neema

Na Gwamaka Alipipi

RAIS John Magufuli ameagiza watuhumiwa waliopo mahabusu kwa makosa ya uhujumu uchumi na utakatishaji fedha, kama wapo tayari kuomba msahama, kukiri makosa yao pamoja kuzirudisha fedha walizotakatisha, wasikilizwe na hata kusamehewa.

Hivyo, amemwagiza Mkurugenzi wa Mashtaka (DPP) kwenda kuwasikiliza watu hao kwa muda

wa siku saba kuanzia leo hadi Jumamosi, endapo wakikaidi waendelee kutumikia adhabu zao magerezani.

Aliy世家 hayo jana Ikulu jijini Dar es Salaam, wakati akiwaapisha viongozi mbalimbali wa serikali al-iowateua hivi karibuni, wakiwamo makatibu wakuu na mabalizi.

"Huwa naumia sana kuona watu wapo mahabusu au wafungwa kwa miaka mitatu hadi minne, lakini kwa kuwa sheria zipo huwa na-

kaa kimya... Mtu anapowekwa mahabusu na anakaa miaka mitatu inauzima, nisingependa kuongoza na kuona watu wanatoa machozi, ningekuwa na uwezo siku mojone hakuna mfungwa mahabusu ili hawa maaskari Magereza wafanye kazi nyininge," alisema Rais Magufuli na kuongeza:

"Kuna watu wapo mahabusu kwa zaidi ya miaka, lakini wapo ambaa wanataka kutubu kwa makosa waliyoyafanya, kama wapo

watu wa namna hii, ninashauri DPP mkawasilikize kuanzia kesho (leo) hadi Jumamosi ya wiki ijayo, kama wapo walioshtakiwa kwa kesi za uhujumu uchumi, na wapo tarayi kurdisha fedha wakatoke ndani."

Aliongeza kuwa kuna watu wirateseka ambaa wamepelekwa makamani wamekonda.

"Nenda DPP kasimamie hilo... upange nao namna ya kuzirudisha fedha walizotakatisha, lakini haya ni

INAENDELEA UK.8

...Ataja sababu kumtumbua RC

Na Gwamaka Alipipi

RAIS John Magufuli amesema sababu iliyomsukuma kutengeneza uteuzi wa Mkuu wa Mkoa wa Morogoro, Dk. Kebwe Stephen Kebwe, ni utendaji mbovu wa kiongozi huyo katika kusamia majukumu yake.

Alisema Mkuu huyo wa Mkoa alishindwa kututua migogoro kati ya wakulima na wafugaji pamoja na watendaji waliochini yake kufanya kazi chini ya kiwango.

Rais Magufuli ali-y世家 hayo jana wakati akiwaapisha wakuu wa mikoa, makatibu wakuu na manaibu katibu mkuu, Ikulu jijini Dar es Salaam.

"Ukishaona RC (Mkuu wa Mkoa) yupo pale automatically ameshindwa kuhimili mko wake, ukishaona DC (Mkuu wa Wilaya) na DED (Mkurugenzi wa Halmashauri) wanagombana kisa maslahi, na Mkuu wa Mkoa hujawahi hata kufika kukemea maana yake hatoshi," alisema Rais Magufuli na kuongeza:

"Mkoo wa Morogoro ulitusumbua sana katika kuongoza, mambo mengi yalikuwa hayaendi, nisipoyasema hapa nitakuwa mnafiki, na mimi sitaki kuwa mnafiki, ukienda kwenye halmashauri utakuta matumizi ya pesa ya ovyo, kila unapogusa ni ovyo tu," alisema Rais Magufuli.

Alisema kazi ya kuteua na kutengua ni ngumu sana, na kwamba kazi inayompa shida ni ya mtu anayemteua kisha anamtengua, alisema ni kazi yenye machungu.

"Haiwezekani waitendaji waliochini yako hawafanyi vizuri halafu unajita RC (Mkuu wa Mkoa) ndiyo maana nikampeleka huyu ali-yekuwa Mwenyekiti wa CCM Mkoa wa Arusha, ninajua nampeleka mahali kwenye changamoto ny-tingi, na ni mtego kwake," alisema Rais Magufuli.

Aliongeza kuwa serikali imekuwa ikipeleka fedha nyinyi Morogoro kwa ajili ya ujenzi wa vituo vya afya, lakini havikamiliki, alisema migogoro ya ardhi ipo kila mahali.

Rais Magufuli alisema hata wawekezaji wa tumbau mkoani Morogoro wanataka kukimbia na kiwanda kukifunga.

Rais John Magufuli akimwapi-sha Mary Maganga kuwa Naibu Katibu Mkuu wa Wizara ya Fedha na Mipango anayeshughuli-likia utawala, katika hafla fupi iliyo-fanyika Ikulu jijini Dar es Salaam. **PI-CHA: IKULU**

Nipashe

www.ipnmedia.com

NAFASI ZA KAZI MWANDISHI WA HABARI WA KUJITEGEMEA

Gazeti la Nipashe linatangaza nafasi kwa Mwandishi wa habari wa kujitegemea kutoka mikoa yote nchini.

Mwombaji awe na sifa zifuatazo:

1. Awe amefanyakazi angalau miaka mitatu (3) kwenye chombo cha habari
2. Ajue misingi, miiko na maadili ya uandishi wa habari
3. Awe mwenye kujituma na mbunifu katika kutafuta habari

Mwombaji awasilishe maombi yake kuitia barua pepe nipashe.gazeti@gmail.com

Mwisho wa kutuma maombi ni Septemba 30

Polisi kukamata wapenzi jinsia moja, wabwia 'unga'

Na Mwandishi Wetu

JESHI la Polisi Visiwani Zanzibar limeagizwa kuwakamata watu wote wanaojihusisha na kushabikia mapenzi ya jinsia moja na hatua kali zichukuliwe juu yao ili kukomesha tabia hiyo," aliongeza Masauni.

Amri hiyo ilitolewa jana visiwani Zanzibar na Naibu Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi, Hamad Masauni, wakati akgawa vifaa mbalimbali kwa vijana ili waweze kujiedeleza na shughuli za ujasiriamali na kuleta maendeleo katika nchi. "Kwenye eneo la changamoto za vijana tunapozungumzia uhalifu unaothiri maisha yetu hasa ya visiwa hivi vivili tuna changamoto ya matukio ya unyanyasaji wa kijinsia hasa kwa kinamama na watto, lakini pia tuna changamoto ya dawa ya kulevy, kuna juhud kubwa sana zimefanywa na serikali zote mibili katika kudhibiti uhalifu huo," alisema Masauni.

"...Jambo lingine la kusikitisha sana ni kuona vijana wetu wadogo wa kiume wanaharibika na nawaomba wananchi tuwe mabalizi kwa watoto wetu hawa wakiume si suala zuri sana kwa mustakabili wa nchi hii kuwa ma vijana wanaojihusisha na mapenzi

ya jinsia moja, natoa wito kwa Jeshi la Polisi kuwakamata watu wote wenyewe desturi ya kushabikia na kujihusisha na mapenzi ya jinsia moja na hatua kali zichukuliwe juu yao ili kukomesha tabia hiyo," aliongeza Masauni.

Akgusia maendeleo ya Teknologia ya Habari, Masauni alisema kama nchi imekua ikikabiliwa na matumizi mabaya ya mitandao ya kijamii na teknolojia ambayo imesababishamatumizi yasiyo sahihi ya mitandao na kuleta mmomonyoko wa maadili katika jamii.

Wakizungumza baada ya kupokea vifaa hivyo, vijana hao wajasiriamali wameiomba serikali kukamata wanaodaiwa kuwa wafanyabiashara wakubwa wa madawa ya kulevy na kudai kusababisha vijana wengi ambaa ni nguvu kazi kupotelea kwenye tabia hatarishi ikiwamo kushiriki mapenzi ya jinsia moja, uvutaji wa bangi na matumizi ya dawa za kulevy.

Vifaa viliyopewa vijana hao ni vyerehani, mashine za kutengeneza huisi ya miwa, mashine za kukaangia chipsi, vifaa mbalimbali ya mafundi makenika na ujenzi, mikokoteni kwa ajili ya vikundi mabalimbali vya mazingira amavyo gharama yake ni Sh. milioni 50.

INAENDELEA UK.8

HABARI KITAIFA

Waziri Mkuu,
Kassim
Majaliwa,
akizungumza
na wananchi
baada ya
kukagua ujenzi
wa hospitali
ya Wilaya ya
Geita ka-
tika kijiji cha
Nzela. **PICHA:**
**OFISI YA
WAZIRI MKUU**

Waziri: JPM ametupatia maelekezo ‘jimbo la Lissu’

Na Augusta Njoji, IKUNGI

NAIBU Waziri wa Maji, Jumaa Aweso, amedai wizara hiyo imepewa maelekezo maalum na Rais John Magufuli kuhakikisha inatatau tatozo la maji Jimbo la Singida Mashariki kutokana na wananchi hao kubabiliwa na changamoto hiyo kwa muda mrefu.

Jimbo hilo ambalo lilikuwa likiongozwa na Tundu Lissu wananchi wake kwa muda mrefu wamekuwa wakabiliwa na tatozo hilo.

Kufuatia maelekezo hayo, ameagiza wataalamu wa maji kupiga kambi katika jimbo hilo ili kuhakikisha tatozo la maji linakuwa historia.

Aweso alitoa kauli hiyo mwishoni mwa wiki alipokuwa akizungumza na wananchi katika mkutano wa hadhara wa kumpokea Mbunge mpya wa jimbo hilo, Miraji Mtaturu.

Alisema Rais Magufuli ameshatoa Sh. biliioni mbili kwa ajili ya kutatua changamoto hiyo.

“Wana Ikungi tuna taarifa zenu miaka tisa mliyokuwa upande wa pili (upinzani) mliyokuwa na mateso makubwa sana, Mbunge huyo wa sasa baada ya kuingia bungeni kwa mara ya kwanza aliniuliza mimi suala la maji hakika Waswahili wanasema anayelala na mgonjwa ndio anayejua mihemo ya mgonjwa.

“Nimepewa salamu na maelekezo maalum na Rais John Magufuli kwamba nenda Ikungi kawaambie wana-Ikungi serikali itahakikisha inatatau changamoto zinazowakibili na sisi kama Wizara ya Maji jukumu letu ni ku-

hakikisha wana Ikungi wanapata maji, tumepewa agizo maalum na Rais, sisi Wizara ya Maji kuhakikisha tunakuha kutatua tatozo la maji Singida Mashariki,” alisema.

Alongeza: “Kama Mheshimiwa Rais wetu ameshasema, sisi ni nani tuisitekeleze agizo lake, maeneo mengi yana shida ya maji, lakini sisi kama wizara lazima tuisaidie Singida Mashariki.” Aliwaagiza wataalamu hao kubaki Ikungi ili kuanza hatua za awali za kumaliza tatozo hilo. “Jumatatu (leo) mkakae ofisini tuwape fedha mtekeleze miradi ya maji hapa. Leo nimekuja na timu ya Mkurugenzi Ruwasa tunataka Ruwasa ianze kazi hapa Ikungi mara moja, sisi kama Wizara ya Maji hatutakuwa kikwazo kwa wananchi wa Ikungi kupata majisafi na salama na yenye kuwatosholeza,” alisema.

Alisema wananchi wa jimbo hilo hawataki maneno, wanachohitaji ni huduma ya maji. Aweso alisema tarayi kuna mradi wa maji umekamiliwa katika kijiji cha Mkiwa na maeneo mengine wataendelea kuchimba visima na kutandika miundombinu ya maji ili wananchi wapate maji ya uhakika.

“Rais ametupa jukumu sisi Wizara ya Maji kuhakikisha wananchi wanapata maji na wasipopata maji atatutumbua, mimi sipo tayari kutumbuliwa....wataalamu wangu tumekuja hapa Isuna kuhakikisha wananchi wanapata maji, mkizingua mimi kijana bwa-tutazinguana,” alisema.

Aliwaelea wananchi hao kuwa wamepata mbunge mzuri sana kwa kuwa si mbunge wa matusi bali ni wa mkutano.

“Kuna wabunge aina mbili wa matusi

Dola mil. 500 kukamilisha maji miji 28

Na Renatha Msungu, DODOMA

WIZARA ya Maji imepanga kutumia Dola za Marekani milioni 500 katika miji 28 ili kukamilisha ujenzi wa miradi ya maji nchini ifikapo 2020. Sambamba na hilo, imefanya mazungumzo na Serikali ya Poland kwa ajili ya kutatua changamoto mbalimbali zinazokabili sekta hiyo. Akizungumza mwishoni mwa wiki Naibu Waziri wa Wizara ya Maji, Jumaa Aweso, alisema kiasi hiko cha fedha kimelenga kukabiliana na changamoto mbalimbali zinazokabili sekta hiyo.

Alisema lengo la serikali ni kuhakikisha wanatekeleza kauli ya kumtua ndoo mama kichwani’ ndio maana inaweka jitihada katika suala zima la utatuzi wa kero za maji katika maeneo mbalimbali hapa nchini.

Tuna miradi 483 ya maji ambayo inatekelezwa tuna imani yote itakamilika ku-

tokana na jitihada zinazofanywa na serikali katika sekta ya maji,” alisema Aweso.

Alisema serikali haiko tayari kuona upotetu wa maji katika maeneo mbalimbali ambapo alisema wamekuwa na jitihada za kukutana na wadau kusaidia kutatua changamoto hizo. Alisema moja ya mipango thabiti ya serikali ni kuhakikisha inafikisha huduma ya maji vijiji na mijini kwa kiasi kikubwa katika maeneo mbalimbali ifikapo 2020.

Alisema zipo hatua mbalimbali zinachukuli katika utekelezaji huo kwenye miradi ambayo ipo na inaendelea kutekelezwa.

Mkurugenzi wa Mamlaka ya Majisafi na Usafi wa Mazingira vijiji Dodoma (DUWASA), Mhandisi David Pallangyo, alisema pamoja na mipango mikakati ya kutatua kero za maji wamepanga kuchimba visima katika baadhi ya maeneo vijiji hapa ili kurahisisha upatikanaji wa maji.

Foleni bandarini inavyokosesha mapato serikali

Na Mary Geofrey

CHAMA cha Wamiliki wa Magari ya Mizigo (Tatoa), kimesema foleni ya malori bandarini na mipakani ni changamoto inavyokabili sekta hiyo na kuwafanya washindwe kuhudumia vyema soko la Jumuia ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika (Sadc).

Mwenyekiti wa Tatoa, Angelina Ngulila, aliyasema hayo juzi jijini Dar es Salaam, mbele ya Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, Isack Kamwelwe, katika mkutano mkuu wa mwaka wa chama hicho.

Alisema serikali imefunga milango katika soko la Sadc, lakini changamoto kubwa inayosababisha wasafirishaji kuchelewesha mizigo ni foleni zinazosababishwa na taasisi zinazorohusu mizigo kutoka bandarini kushindwa kufanya kazi kwa umoja.

“Sekta ya usafirishaji imefikiwa kwa asilimia 25 tu na asilimia 75 bado hatujaweza kuhudumia kwa sababu ya kuwapo kwa foleni ya kutoa mizigo bandarini inayosababisha kuchukua hadi saa nane kufika umbali wa kilometra mbili na foleni

INAENDELEA UK. 8

THE TANZANIA HUMAN RIGHTS DEFENDERS COALITION (THRDC)

TAARIFA YA MKUTANO MKUU WA NANE WA MWAKA KWA WANACHAMA WA MTANDAO WA WATETEZEI WA HAKI ZA BINADAMU TANZANIA

Mtandao wa Watetezi wa Haki za Binadamu Tanzania (THRDC) ni mwavuli wa Watetezi wa haki za binadamu Tanzania, wenye wanachama zaidi ya 150 Tanzania nzima. Shirika limesajiliwa na linafanya kazi kwa mujibu wa Sheria ya Mashirika yasiokua ya Kiserikali ya mwaka 2002. Mtandao unajihusisha na utetezi wa Watetezi wa Haki za Binadamu Tanzania. Dhumuni kuu la mtandao ni kupigania mazingira mazuri ya watetezi wa haki za binadamu na kuwajengea uwezo wa ulinzi na usalama wao.

Mtandao unapenda kutoa taarifa kwa wanachama wake kua Mkutano Mkuu wa 8 utafanyika tarehe 16/11/2019 kuanzia saa 8 mchana mpaka saa 11 jioni, **Kissenga Hall LAPF Building Kijitonyama Dar es salaam.** Ili kushiriki mkutano huu, mwanachama awe amekamilisha vigezo vyote vya uanachama wa Mtandao.

Kwa mawasiliano zaidi piga 0769642208 email info@thrdc.or.tz

Wanafunzi shule binafsi kupewa mikopo HESLB

Na Mary Geofrey

WAZIRI wa Elimu, Sayansi na Teknolojia, Prof. Joyce Ndalichako, amesema wanafunzi waliokuwa wana-soma shule binafsi kwa udhamini wa wadau mbalimbali watapewa mikopo na Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB).

Pia amewataka wanafunzi ambao walishajaza fomu za kuomba mikopo, lakini wakasau kuweka taarifa zao za ufadhilli, wawasiliane na Bodi kwa ajili ya kufanya mareke-

bisho ili waweze kunufaika na fursa hiyo.

Prof. Ndalichako aliyasema hayo jana jijini Dar es Salaam, wakati akifungua wiki ya elimu na kituo cha kulelea watoto wenye uhitaji katika Kanisa la Kiinjili la Kilutheri (KKKT), Dayosisi ya Mashariki na Pwani, Usharika wa Kimara.

Alisema imejengeka dhana kuna wanafunzi wanaosoma shule binafsi hawana uhitaji wa kupata mikopo jambo ambalo si sahihi kwa sababu wapo ambao wanasmeshwa

na watu binafsi au wadhamini kama kanisa.

“Naomba niwahakikishie kuwa serikali inatambua watoto hawa ambao wanasmeshwa katika shule binafsi hivyo wanapojoinga na elimu ya juu watapatiwa mikopo, lakini wanatakiwa kuzingata kujaza maelezo yao vizuri kwenye fomu ya mikopo.

Alisema kama wapo walishindwa kujaza vyema maelezo yao, Bodi bado inaendelea na usajili hivyo ni muhimu wakaenda kuomba kufanya marekebisho kwa kujaza taar-

ifa hizo kwa usahihi ili waweze kunufaika na mikopo,” Prof. Ndalichako alisema.

Alisema serikali inashirikiana na wadau wa sekta binafsi kukuza sekta ya elimu nchini na kwamba wanafanya kazi changamoto zote.

Awali uongozi wa KKKT Dayosisi wa Mashariki na Pwani, uliombwa serikali iwasaidie kuwapatia walimu na vifaa yya maabaraka katika shule za kanisa kwa sababu asilimia kubwa ya wanafunzi wanaosoma ni watoto wenye uhitaji.

Wapanda mlima wanne kutoka nchi tatu za Afrika Mashariki za Tanzania, Uganda na Kenya wakiwa katika picha ya pamoa katika lango la kupandia Mlima Kilimanjaro la Marangu (Marangu Gate) kabla ya kuanza safari ya siku sita ya kupanda mlima huo, hadi kileleni kipeleka nembo na stika za Maonyesho ya Utalii ya Jamafest na Urithi Festivals yaliyoanza jijini Dar es Salaam jana. Kutoka kushoto ni Mhifadhi Mkuu wa Utalii ya Mlima Kilimanjaro (Kinapa), Charles Ng'endo, mwakilishi kutoka Wizara ya Maliasili na Utalii ambaye ni mratibuwa maonyesho hayo, William Mwita, mpanda mlima ambaye ni Mbunifu wa mvazi ya asili kutoka Tanzania, Jocktan Makeke, Joel Acana kutoka Uganda, Anitha Bowm kutoka Tanzania, na Luka Waiganjo kutoka Kenya. Wengine ni wahifadhi wa hifadhi hiyo. **PICHA: JAMES LANKA**

Bavicha walia kibano cha polisi, kupendelea CCM

Na Enock Charles

BARAZA la Vijana la Chama cha Demokrasia na Maendeleo(Bavicha) limelamikia Jeshi la Polisi kuzuwa makongamano yao yaliyopangwa kufanya katika mikoa mbalimbali nchini, wakiadai kitendo hicho kinadumaza ustawi wa demokrasia nchini.

Katibu Mkuu wa baraza hilo, Julius Mwita, amedai kushangazwa na kuzuwa kwa makongamano hayo ya ndani ya chama hicho Kikuu cha Upinzani nchini, huku ruhusa ikitolewa kwa baadhi ya vyama

vya siasa hasa Chama Cha Mapinduzi (CCM).

“Ni kitu cha kushangaza sisi tunazuwa kufanya makongamano, lakini wenzetu wa Chama Cha Mapinduzi wanaruhiwi si tu kufanya makongamano bali hata mikutano ya hadhara ...sisi hapa Dar es Salaam walituzua wakidai ni intelijensia, Iringa, Mbeya na Mara sababu ikawa ni hiyo hiyo na sasa wamezuia makongamano letu la Shinyanga kwa sababu ambazo hazina mashiko,” Mwita alisema.

Gazeti hili limeiona barua ya Jeshi la Polisi Wilaya ya Kahama mkoani Shinyanga

iliyoziua kufanya kwa kon-gamano la baraza hilo, kwa maelezo kuwa mpaka upatikanane uthibitisho wa mamlaka za Mji wa Kahama pamoja na madhumuni ya kongamano hilo.

Akizungumza na gazeti hili Kamanda wa Polisi wa Mko wa Shinyanga, Richard Abwao, alidai kuzuiwa kwa kon-gamano hilo ni kutokana na baraza hilo kuto-pukata idhini ya mamlaka ya Mji wa Kahama pamoja na kutokueleweka kwa dhumuni la kongamano.

“Wanasema kwamba wata-panda miti, lakini mamlaka ya mji ndio inaweza kujua

ni wapi panastahili na wapi hapastahili, lakini pia Jeshi la Polisi halifahamu maudhui ya kongamano hilo, hivyo patakapotokea tatizo hatujui wakumkamata,” Kamanda Abwao alisema.

Mwenyekiti wa baraza hilo Wilaya ya Kahama, Jackson Tungu, alisema katika kon-gamano hilo walilomwali-ka Mbunge wa Arusha Mjini, Godbless Lema pamoja na Mwenyekiti wa baraza hilo Taifa, Patrick Sosopi, walipanga kufanya zoezi la upandaji miti na kutoa elimu kwa viongozi wao kuhusu uchaguzi wa serikali za mitaa.

Serikali yajitosa kuchelewa namba vitambulisho taifa

Na Mwandishi Wetu

WAZIRI Mkuu, Kassim Majaliwa, ameitaka Mamlaka ya Usajili wa Vitambulisho vya Taifa (NIDA), ihakikishi wananchi hasa walioko vijijini wanapata angalau namba za utambulisho wa usajili wao kabla ya muda wa usajili wa laini za simu haujamalizika.

Alitoa agizo hilo juzi, wakati alizungumza na wananchi kwenye mkutano wa hadhara uliofanyika katika uwanja wa Hospitali ya Wilaya ya Geita ili-yo kwenye Kijiji cha Nzela.

Alisema kitendo cha kuwapatia namba za utambulisho wa usajili wananchi ambao hawajapata vitambulisho vya uraia kitawezesha kuingia kwenye orodha ya wale wanaosubiri kusajiliwa hata kama muda wa usajili utakuwa umeisha. Mwisho wa muda wa usajili ni Desemba mwaka huu.

Waziri Mkuu alisema serikali imipatia Nida vifaa yya kisasa yya kielektroniki ili wafanye kazi zao kwa haraka na ufanisi, lakini hali hairidhihi kwa sababu wananchi wengi bado hawajapata vitambulisho na kasi ya usajili wa laini za simu inalamikiwa katika maeneo mengi.

“Nida mnalamikiwa, nimeenda Morogoro Vijijini mnalamikiwa, hivi utendaji wenu ukoje? Kwanini mnachelewa?” Waziri Mkuu alimuuiliza Ofisa Msajili wa Nida wa Wilaya ya Geita, Paschal Saro, ambaye alijitetea kwamba wamesajili laini za simu 340 na tayari namba za usajili 330 zime-shatolewa.

Saro alimwambia Waziri Mkuu kuwa suala la utata wa uraia kwa baadhi ya wananchi wanaoomba vitambulisho vya Nida ni moja ya sababu zinazochelwesha usajili wa vitambulisho vya uraia.

Waziri Mkuu aliwasihii wananchi wote kuwa walini wa nchi yao kwa kutoa taarifa za watu ambao wanaoomba vitambulisho vya uraia wa Tanzania, wakati si raia na aliwataka watoe taarifa mara moja kwenye vyombo vya dola pale wanapogundua kuwa kuna raia wa nje anafanya mchakato wa kupata vitambulisho hivyo.

Alisema katika baadhi ya mikoa ya mipakani ambayo ina wakimbizi serikali imekamata silaha ambazo raia hawaruhusiwi kuzimiliki na zinasadikiwa kuwa zimepenyezwa nchini na raia wa nje wasiowaaminifu.

Awali Waziri Mkuu, alikagua ujenzi wa Hospitali ya Wilaya ya Geita iliyopo katika kijiji cha Nzera mkoani Geita na kufurahishwa na hatua ya Mbunge wa Geita Vijijini, Joseph Musukuma, ambaye aliwezesha upatikanaji wa vifaa tiba vya kisasa kwa ajili ya hospitali hiyo.

Waziri Mkuu alimpungeza Musukuma kwa moyo wa upendo alionao kwa wapigakura wake. Vifaa hivyo ni vya kisasa na vinastahili kuwa katika hospitali za rufani za mikoa, lakini mbunge huyo akiamua kuwapelekea wapigakura wake kwenye hospitali ya wilaya, lengo likiwa ni kuboresha huduma.

HABARI KITAIFA

Mhandisi Astelius John (kushoto) akimweleza maendeleo mbalimbali ya ujenzi wa viwanja vya ndege, Dk. G. Nyamubi wa Chuo Kikuu cha Tumaini tawi la Iringa alipotembelea banda la maonyesho ya Karibu Utalii Kusini la mamlaka hiyo. **PICHA: BAHATI MOLLEL**

Mtalii afa maji akichumbia baharini

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MTALII raia wa Marekani Steven Weber (40), amekufa maji wakati akimchumbia mchumba wake katika hoteli ya Manta Resort iliyojengwa kwenye ufukwe wa bahari ya Makangale na chumba cha kulala kikiwa chini ya bahari, Kaskazini Pemba.

Mtalii huyo alifariki juzi na taarifa zake kuripotiwa kwenye mtandao wa Sky News, baada ya kutumbukia baharini na kuogelea huku akiomba kumuo mpenzi wake kupitia ujumbe kwenye karatasi kupitia kioo cha chumba cha hoteli hiyo.

Picha iliyorushwa kwenye mitandao ya kijamii na mpenzi wake, Antoine Kenesha, zilioniyesha wawili hao wakifurahia hoteli hiyo kabla hajaingia ndani ya maji na kuwasilisha ombi la kumuo binti siku.

Wachumba hao wote ni raia wa Baton Rounge mjini Luoisiana, Marekani.

Katika video huyo karatasi ya maombi hayo ilisomeka "Siwezi kuzuia pumzi zangu kwa muda mrefu ili kuqwambia kila kitu ninachopendelea, lakini kila kitu ninachopendelea nakupenda kila siku."

Pia Weber alibadilisha karatasi hiyo ili kuonyesha maneno aliyojukwa ameandika upande mwininge yaliyosomeka; "Je, tafadali unaweza kuwa mke wangu? Utufunga ndoa nami."

Kwa mujibu wa mtandao wa Sky News, baadaye mtalii huyo alitoa pete ya uchumba kutoka katika mfuko wake kabla ya kuogelea na kuondoka eneo hilo.

Kenesha alichapisha picha katika ukurasa wake wa Facebook akionyesha kufurahishwa na ombi la mchumba wake.

Antoine naye alichapisha picha za kisa

hicho katika facebook ambapo anaonekana akifurahia na kuweka tamko lake: Ndio! Ndio! Ndio! Lakini mrembo huyo baadaye alichapisha habari mbaya kwamba mpenzi wake alifariki.

Katika ukurasa wa msichana huyo, Septemba 20, mwaka huu, aliandika: "Hakuna maneno yatakayotoa heshima kwa mpenzi wangu Steven Weber JR, hakutokezea tena kutoka kina hicho cha bahari, hivyo basi hakuwezi kusikia nikikubali mara milioni kwamba ndio nitafunga naye ndoa.

Kupitia ukurasa huo alisema, "hatukupata nafasi ya kufurahi pamoja mwanzo wa maisha mazuri, baada ya mambo mabaya kutokea."

Sky News walisema kuwa Wizara ya Masuala ya Kigeni nichini Marekani, ilisema kwamba mtalii mmoja wa Marekani amefariki nichini Tanzania na hakukua na maelezo zaidi. Akithibitisha kutokea tukio hilo, Kamanda wa Polisi Mkoani wa Kaskazini Pemba, Mohammed Shekhan Mohammed, alisema mtalii huyo alifariki wakati akiogelea chini ya chumba kilichopo baharini katika hoteli ya Manta Resort.

Alisema kifo chake kilitokea siku ya Ijumaa majira ya saa 8:00 mchana.

"Hawa watalii walifika katika hoteli ya Manta Resort katika chumba kilichopo chini ya maji na kuamua kuogelea chini ya chumba hicho, baada ya mchumba wake kuona hatokei aliamua kuomba msaada," alisema.

Alisema, baada ya mwili wa mtalii huyo kuokolewa, ulifanyiwa uchunguzi wa awali na uongozi wa hoteli.

Akizungumzia tukio hilo, mchumba wa marehemu, alisema walikubaliana na mchumba wake kupiga picha ya kumbu-

kumbu ya kufunga ndoa akiwa chini ya bahari.

"Alipoingia chini ya maji nilimuona mwili umebadilika na nilianza kumwita bila mafanikiona ndio nilipoamua kuomba msaada kwa uongozi wa hoteli," alifahamisha. Marehemu amesafirishwa Unguja kwa ajili ya taratibu nyingine.

Mbaroni madai kusafirisha madini

Na Renatha Msungu, DODOMA

JESHIA la Polisi mkoani Dodoma limekamata mkazi wa Chenene Wilaya ya Chamwino, Khalifa Kinyaka (51), kwa tuhuma za kutorosha madini aina ya Christopha yenyenye uzito wa kilogramu 410.75 akipeleka Dar es Salaam.

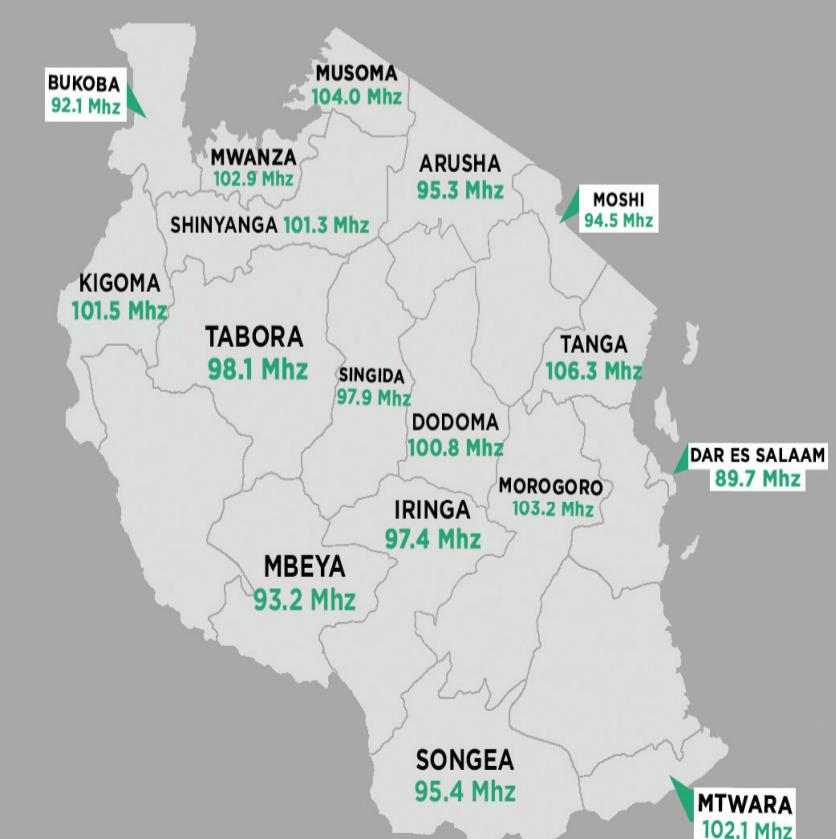
Madini haya yalichimbwa kijiji cha Yobo Kwa-hemu kilichopo Wilaya ya Chamwino mkoani hapa. Mtuhumiwa huyo Kinyaka anadaiwa alisafirisha madini haya kwa kutumia basi la abiria namba T.730 DLG la kampuni ya Emigrace linalofanya shughuli safari zake katika Babati mkoani Manyara-Dar es Salaam linaloendeshwa na Adrian Temba (32). Kamanda wa Polisi mkoani hapa, Gilles Muroto, alisema mtuhumiwa huyo alipanda basi lingine namba T.704.DLF la kampuni ya Jambo Express linalofanya safari zake katika Katesh-Dar es Salaam na alipokamatwa na kupekuliwa alikutwa na kiroba kimoja chenyehi madini ya aina hiyo.

Kamanda Muroto alisema katika mahojiano ya awali mtuhumiwa alikiri madini haya ni yake, huku akiwa hana leseni ya kuchimba madini, hana leseni biashara wala ya kusafirisha madini.

Kamanda Muroto alisema uchunguzi bado unaendelea ili kupata washiriki wengine wakiwamo wanunuzi wa madini haya na mtuhumiwa atafikishwa mahakamani. Naye Mhandisi Migodi kutoka Ofisi ya Madini Dodoma, Sasi Marwa, alisema madini haya hutumika kutengeneza urembo kama heleni, mikufu na pete. Alisema kwa mujibu wa taratibu na sheria za madini anaposafirisha madini anapaswa kuwa na kibali toka ofisi ya madini ambayo kitakuonyesha uhalali wa mtu kusafirisha bidhaa hiyo.

POPOTE ULIPO SIKILIZA RADIO ONE KATIKA MASAFU YA FUATAYO

www.radioone.co.tz

@RadioOneStereo @RadioOneStereo @radioonetv

Jaji Mwaimu ateuliwa M/kiti Tume Haki za Binadamu

Na Mwandishi Wetu

RAIS John Magufuli amemteua Jaji mstaa-fu Mathew Mwaimu kuwa Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora.

Taarifa iliyotolewa na Katibu Mkuu Kiongozi, Balozi John Kijazi, imeeleza kuwa sambamba na uteuzi wa Mwenyekiti, Rais Magufuli pia amemteua Mohamed Khamis Hamad (Wakili wa Serikali katika Ofisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka Zanzibar) kuwa Makamu Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora.

Vile vile, ameteua makamishna watano wa tume hiyo ambao ni Dk. Fatma Rashid Khalfan (Mhadhiri wa Chuo Kikuu cha Zanzibar), Thomas Masanja (Mhadhiri wa Sheria, Chuo Kikuu cha Mtakatifu Agustino - SAUT), Amina Talib Ali (Ofisa Mwandamizi, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais Zanzibar), Khatib Mwinyi Chande (Mhadhiri Msaidizi Chuo Kikuu Huria Tanzania - OUT) na Nyanda Josiah Shuli (Ofisa Mwandamizi wa Wizara ya Fedha na Mipango).

Taarifa hiyo imesema uteuzi huu umeanza Septemba 19.

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Yanga, Azam kupindua matokeo inawezekana

WAWAKILISHI wa Tanzania kwenye michuano ya kimataifa, Yanga na Azam wamekwea pipa kwenda Zambia na Zimbabwe tarajiwa mechi zao za marudiano mwishoni mwa wiki.

Yanga inayoiwakilisha nchi kwenye michuano ya Ligi ya Mabingwa Afrika, ilitarajiwa kuondoka leo asubuhi kuelekea Zambia kukamilisha dakika 90 za pili dhidi ya Zesco baada ya kulazimishwa sare ya bao 1-1 Uwanja wa Taifa katika mchezo wa awali.

Hivyo, kinachotakiwa kwa Yanga ni ushindi wowote ule ama sare ya kuanzia mabao mawili ili kuweza kusonga mbele kwenye michuano hiyo inayoongoza kwa utajiri kwa ngazi ya klubu barani Afrika.

Aidha, kwa upande wa Azam FC inayoiwakilisha nchi kwenye Kombe la Shirikisho Afrika, yenyewe itashuka dimbani nchini Zimbabwe Jumamosi kuivaa Triangle FC ikihitaji ushindi kuanzia mabao 2-0 ili kusonga mbele kwenye michuano hiyo ya pili kwa utajiri barani humu.

Hiyo ni kutokana na mechi ya awali katika uwanja wake wa Chamazi jijini Dar es Salaam, kubalii kipigo cha bao 1-0 matokeo ambayo yanailazimu kushinda zaidi ya bao moja, huku ikitakiwa kuahakikisha inalinda nyavu zake zisitingishwe.

Kwa ujumla kimtazamo ni mechi ngumu sana kwa wawakilishi wetu hao wawili hasa ukizingatia wapinzani wao watakuwa na mchezaji wa 12 uwanjani ambaye ni mashabiki wao.

Lakini kwa maandalizi yaliyofanywa na makocha wa timu hizo, Mwinyi Zahera wa Yanga na Etienne Ndayiragije wa Azam, tunamini yanaweza kusaidia kupatikana kwa matokeo chanya.

Mbalii na maandalizi ya timu hizo, kauli iliyotolewa na makocha hao, Zahera na Ndayiragije kwamba matokeo yanaweza kupatikana popote na si lazima nyumbani, inazidi kutupa matumaini zaidi kwa timu hizo kusonga mbele.

Tunaamini makocha wanaendelea kukamilisha programu zao za mwisho mwisho kuelekea mechi hizo ambazo Watanzania wanatamani kuziona Yanga na Azam zikipindua matokeo na kusonga mbele.

Hata hivyo, hilo litawenza kutimia tu endapo pia kila mchezaji atajitoo kwa kila hali kwa kucheza kwa jihadi mwisho bila kujali kelele ama zomeazomea kutoka kwa mashabiki watakoona wakiwashangilia wenyeji.

Lakini pia wachezaji hawana budi kuwasheshimu wapinzani wao, huku wakicheza kwa nidhamu kubwa kwa dakika zote 90 ili kuijepusha na kuadhibiwa kwa kadi jambo ambalo linaweza kuisababishia timu kucheza pungufu.

Kwa ujumla, Nipashe hatuna wasiiasi kuhusu uwerekano wa timu hizo kupindua matokeo ugenini hususan kwa Yanga ambayo itashuka dimbani Jumamosi ikiwa na kumbukumbu ya kufanya hivyo raundi ya awali ugenini dhidi ya Township Rollers baada ya kutoka sare ya bao 1-1 Uwanja wa Taifa na kwenda Botswana kushinda bao 1-0.

Kumbukumbu hiyo itawafanya wachezaji kujiamini na kucheza bila hofu, huku wakijiona kama wapo nyumbani kitu ambacho kinawenza kuwafanya wapinzani wao kupoteana uwanjani.

Lakini pia, si Yanga tu, bali pia Azam itashuka dimbani ikiwa inatambua haina cha kupoteza, hivyo kushambulia mwanzo mwisho hatua ambayo inawenza kuwafanya wapinzani wao kupagawa.

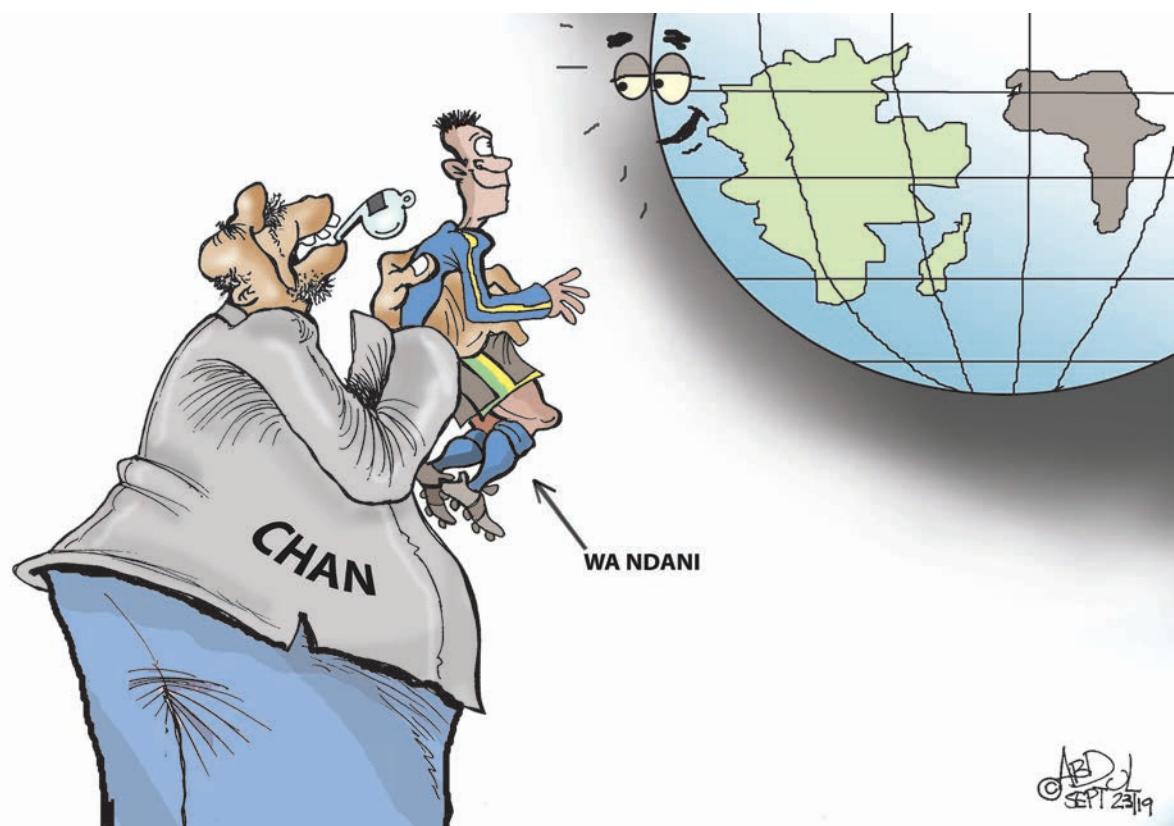
Hatuoni sababu yoyote kwa wawakilishi wetu hao kukubali kupoeteza kwa namna yoyote ile, kwani presha itakuwa kwa wenyeji wakitaka kuilinda matokeo yao ya awali, na wakati huo Yanga na Azam zitakuwa zinacheza kufa kupona.

Tunazitakia maandalizi mema Yanga na Azam na kisha kuweza kupindua matokeo ili kusonga mbele, kwani kwa kufanya hivyo kumpato naafasi kwa Tanzania kuweza tena kuingiza timu nne msimu ujao kwenye michuano hiyo.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji: Beatrice Bandawe
Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500
Mapokezi: 0745 700710
Meneja Matangazo: Kauthar D'souza, 0767 223311
Baruapepe: advertise@guardian.co.tz
Website: www.ippmedia.com
www.epaper.ippmedia.com

Na Adam Fungamwango

Muungwana Lazima Nilonge

Chirwa hakupepesa kwa hili la ubishoo wachezaji wa Kibongo

HIVI majuzi, straika wa zama-ni wa Yanga ambaye kwa sasa anakipiga na Azam FC, Obrey Chirwa amewachana baadhi ya wachezaji wa Kitanzania kuwa wengi wao ni 'mabishoo'.

Raia huyo wa Zambia akabainisha akisema kuwa 'mabishoo' anamaanisha kuwa wengi wao hawapendi kujiongeza, badala yake wakipata pesa wanafanya starehe na mambo mengine ambayo hayana faida kwa maisha yao ya baadaye.

Chirwa anasema yeye si 'bishoo' kwani anajishughulisha na kazi nyingine nje ya mpira ambayo ni kilimo.

"Sehemu moja tu wachezaji wa Tanzania wanakosea, hawapendi kujiongeza na kufikiria maisha mengine nje ya soka, wengi wanapenda starehe na kufanya vitu ambayo havina faida kwa mai-sha ya baadaye," anasema na kuongeza.

"Mimi si bishoo na sina habari hizo kwani ninalima vizuri na kazi nyingine ninafanya kwa kujituma, mpira kwan-gu ni kipaji na nina malengo nao," amesema Chirwa.

Wakati akiwa Yanga, kuli-kuwa na picha zinasambaa kwenye mitandao ya kijamii Chirwa akiwa nchini Zambia, akionekana yuko shambani alifanya kazi ya kilimo.

Maneno na vitendo vya Chirwa ni somo kubwa kwa wachezaji wa Kitanzania ambao wengi wao wakiwa katika soka, badala ya kuwekeza wa-

nafanya starehe na mambo mengine yasiyo na maana, na wanapomaliza wasifu wao wa soka wanageuka kuwa om-baomba na kulaumu klubu walizozichezea kuwa zime-watelekeza.

Imetoka kwa nyakati imbalimbali baadhi ya wachezaji wanapokuwa wanaumwa au kuwa kwenye hali mbaya kiume-watelekeza. Kama ni walizopita kuchenza kuwa zime-watelekeza wakati walipokuwa wakicheza wakati walikuwa wakipata stahiki zao kama mishahara, posho na kadhalika.

Wachezaji hao wakashinda kujuwa kuwa klubu ni kama kampuni mbalimbali zilizopo nchini ambazo hazihusiki tena kumhudumia mfanyakazi wake ambaye tayari alishaondoka na kulipwa stahiki zake zote. Kama ni

michango ya kuumwa, ni wafanyakazi tu wenyeve waam-ue, lakini si kampuni.

Klabu haziwezi kuwahudumia wachezaji waliopo, halafu pia waliokuwa wame-shastaafu kwa wakati mmoja. Hakuna klubu ya aina hiyo hata Ulaya.

Kwa maana hiyo, Chirwa akiondoka nchini na kurudi kwao Zambia, hata akipata matatizo, labda ya kuumwa, huwezi kusikia anazilaumu klubu za Yanga na Azam kwa kumtelekeza.

Pesa alizokusanya kwenye klubu hizo ameshaziwekeza kwenye kilimo na mambo mengine ambayo yanam-

wendeshea maisha.

Wachezaji wanaocheza soka sasa wanapaswa kuiga mfano wa Chirwa kwani soka si kazi ya kudumu au ya muda mrefu kama muziki am-bao unaweza kuufanya hadi uzeeni.

Unapoanza kuvuka miaka 30 kwenye soka ni lazima mchezaji aangalile upande wa pili wa shilingi, lakini Chirwa amegundua kuwa wachezaji wengi wa Kitanzania pesa zao wanawekeza kwenye mavazi ya gharama, magari, pombe na starehe zingine, huku wakawa hawajawenzea hata kufunga biashara yoyote inayoweza kuwaongezea kipato.

Ni wachezaji wachache sana nchini wanaojitambua ambao kabla hata uwezo wao wa kucheza soka haujashuka, wameanza kufunga japo maduka ya nguo, vipodozi na kujiongezea vijisenti, lakini pia wakiendelea kupata uzoefu wa biashara, kabla hawaajaingia moja kwa moja watakapoachana na soka.

Chirwa awe balozi na aendelee kuwakumbusha wachezaji wa Kitanzania hasa vijana kuwekeza kwenye kilimo na ufugaji, pamoja na biashara zingine zenye manu-faa kwa ajili ya maisha yao ya baadaye nje ya soka, badala ya kufanya 'ubishoo' wa muda, ili baadaye wasigeuke kuwa om-baomba na vituko mitaani,

huku klubu zao zikilaumiwa kwa kuwatelekeza wakati zili-kuwa zikiwalipa mishahara na posho kama kawaida.

BARUA & MJADALA

Mwenendo huu si wa kiungwana kabisa

Mhariri

KIMSINGI nimejitokeza leo katika ukurasa huu wa barua kwa Mhariri unaotupatia fursa sisi wasomaji ya kuelezea changamoto na kero mbalimbali zinazotukabili, katika dhima nzima ya kusukuma gurudumu la maendeleo ya taifa letu mbele.

Lakini ukurasa huu hautoi fursa tu ya kuwasilisha changamoto na kero zinazotukabili, bali pia kupongeza inapobidi kwa kazi nzuri inayokuwa imefanyika katika maeneo yetu na hasa kama inalenga tija kwa jamii.

Mhariri, leo nimeona nijitokeze kuelezea kero ambayo nimekuwa nikikumbana nayo sana niwapo katika mihangaino yangu ya kutafuta riziki ya kila siku, kwenda na kurudi nyumbani.

Nikiwa ni mkazi wa eneo la Mbagalai katika jiji hili la Dar es Salaam, mara nydingi usafiri wangu wa kwenda na kurudi kutoka kwenye mihangaino yangu huwa ni ule wa umma kwa maana ya daladala.

Kero ambayo nimekuwa nikikumbana nayo katika usafiri huu na wengine wenye mitazamo kama wangu, si ile ya kujazana kwenye mabasi hayo na hasa kwetu sisi wakazi wa Mbagalai kama inavyojulikana na wengi katika jiji hili.

Kimsingi ninazungumzia tabia ya baadhi ya wasafiri wenzetu kuweka hadharani mambo yao ya siri ya kifamilia, mitaani ama kimahusiano kupitia mazungumzo ya simu za mkononi tena kwa sauti kubwa kiasi cha kuwa kero kwa wasafiri wenzao.

Unakuta mtu anaongea na shoga yake kwa simu kwenye daladala tena kwa sauti kubwa akimueleza namna pengine alivyomchongea jirani yake kwa mumewe au namna alivyonshushua mbele ya mashoga zake.

Kibaya zaidi unaweza ukakuta mtu anajadiliana na anayewasiliana naye mambo ya mahusiano ya kimpenzi, namna gani wakutane, saa ngapi na wapi kwa sauti kubwa bila hata ya kujali kama mazungumzo yake na hata sauti yake inakera wengine.

Kupitia kwako Mhariri, ninaomba watu wenyenye tabia hii waelewe kuwa kuna baadhi ya mazungumzo yasiyos-tahili kuwekwa wazi hadharani katika vyombo vya usafiri wa umma, ambayo viko pale kwa ajili ya kusafiri-sha watu na si vingineyo.

Ni muhimu watu hao wakaelewa kwamba ndani ya usafiri wa umma, kila mtu anakuwa na mipango yake kichwani kama anaenda kazini, na anahitaji utulivu kama anarudi kutoka kazini kwa sababu ya uchovu wa siku nzima na changamoto yininge alizokutana nazo katika mizunguko yake. Hahitaji kusikia kele za namna mnavyotongozana au jinsi uliv-yomchongea jirani yako kwa mumewe au jinsi ulivyonshushua shoga yako mbele ya watu.

Hussein Suleimani- Mbagala.

WASILIANA NASI:
TUNAKARIBISHA BARUA NA
MAONI YA MSOMAJI,
UNAWEZA KUTUMA KUPITIA
KWA MHARIRI S.L.P. 31042,
DAR ES SALAAM AU
mhariri@nipashe.co.tz

Utamfananishaje Kaseja na Manula?

NANI ZAIDI

@MSAMBA

Na Adam Fungamwango

UKIPITA kwenye mitandao ya kijamii, lakini baadhi ya redio kumekuwa na mijadala inay-oendelea kuwanafanisha au kuwashindanisha kipa Juma Kaseja na Aishi Manula wakiuliza nani ni bora kati yao.

Kaseja ni kipa mkongwe nchini ambaye alianza kucheza soka la ushindani tangu mwaka 2000. Manula ni mmoja wa makipa vi-jana wa miaka ya hivi karibuni.

Kwa miaka ya kadhaa sasa, Manula ndiye amekuwa kipa namba moja wa timu ya Tanzania, Taifa Stars na hadi hivi karibuni. Mara ya mwisho ilikuwa ni kwenye faintali za Mataifa ya Afrika (AFCON) zilizofanya nchini Misri.

Lakini tangu kuingia kwa Kocha Etienne Ndayiragije, kipa namba moja wa Taifa Stars kwa sasa ni Juma Kaseja. Kipa huyo amepata bahati moja kuwa alishawahi kufundishwa na kocha huyo akiwa KMC, kabla ya kutimka Azam FC.

Akamuita kwenye kikosi cha Stars na hakumwangusha. Anachofanya Kaseja kwa sasa Stars kwa wengine ni kitu kipyaa na cha ajabu, hasa vijana wa kizazi cha

sasa, lakini wale wa miaka mingi numya hawashangazwi na hiki anachokifanya sasa.

Sana sana tu wanapongeza kwa kuweza kutunza kipaji chake na kujitunza mwenyewe, kiasi cha kuwa na uwezo ule ule kama zamani.

Kuwapo kwa Kaseja Stars kwa sasa kunamnyima namba Manula, ambaye kwa siku za hivi karibuni alikuwa majeruhi. Hata hivyo ni muda la muda tu, kwani Manula anaweza kurejea Stars kwa sababu Kaseja umri unaendelea kumtupa mkono.

Tukirejea kwa wale ambao wanawafanisha makipa hawa wawili na kuhoji nani ni zaidi ya mwenzake ni kutowatendea haki wote wawili.

Kaseja ni kipa mkongwe na Manula ni kipa kijana. Hawa ni makipa wawili tofauti ambao hawapasi kushindanisha. Kaseja ni aina ya makipa wa kizamani ambao walikuwa na uwezo wa hali ya juu na ambao kwa sasa ndiyo wanaishia hivyo.

Kwa wale waliopata kuwaona makipa kama kina Mohamed Mwameja, Peter Manyika, Steven Nemes, Joseph Katuba na wengi-

neo wa miaka hiyo, watakubaliana kuwa kiwango chao kilikuwa juu mno.

Ni makipa ambao akiwapo tu golini, basi hata anapofungwa bao sifa zinamwendea mfungaji na si udhaifu au makosa yao.

Kaseja aliiingia kwenye soka akiwakuta makipa hao ndiyo wa-naanza kuishia, hivyo na yeye alichukua baadhi ya vitu kutoka kwa.

Ni kwa sababu tu Kaseja amejitunza mno, lakini saa hizi na yeve angekuwa amestaafu au hachezi soka la ushindani, hivyo mashabiki wa sasa bado wangemwona Manula kuwa ni bora kwa sababu hawajapata kuwaona makipa walipita.

Kikubwa ninachokisema hapa ni kwamba makipa wa miaka ya nyuma, akiwamo Kaseja walikuwa na uwezo mkubwa mno kuliko hawa wa sasa ambao bado wana makosa mengi, yakiwa ni yao binafsi na pia ya mafunzo.

Ndiyo maana nasema kuwa kumfananisha Kaseja ambaye ni aina ya makipa wa zamani, na Manula kipa wa kisasa ni kutowatendea haki.

Ingetokea miujiza Mwameja

akarudia ujana na kuka golini hata siku moja, mashabiki wa soka wa kizazi hiki wangeshangaa mno na kutaka sasa yeye ndiye awe kipa wa Stars badala ya Kaseja.

Na wengine wangeanza ubishi wa kushindana nani zaidi, wakati ukweli uko wazi kuwa Mwameja ni zaidi ya Kaseja kijana achilia mbali huyu ambaye leo anaonekana ni bora.

Kaseja anatakiwa ashindanishwe na makipa wenzake amba alidaka na kama Ivo Mapunda na wengi-neo na wala si Manula.

Makipa wa zamani hawakuwa na makosa mengi kama hawa wa kisasa.

Makipa wa zamani ni aghalabu sana kumfunga mipira ya krosi au kona kwa sababu wanahakikisha kuwa mpira wowote wa kona un-aopita juu ya eneo lake, basi yeye ndiye anapaswa aokoe kwa sababu anatumia pia mikono, tofauti na wallobaki amba wanatumia miguu na vichwa tu.

Manula anatakiwa afananishwe na makipa wa kizazi chake amba ni hawa makipa wa sasa.

Na ukimfananisha na makipa wa kisasa, bado Manula anaonekana yuko juu ya wenzake kutoptana na uzoefu alionao kwa sasa.

Mapungufu aliyonayo Manula, wanayo pia makipa wengine wengi wa kisasa, tena zaidi yake.

Kwa wale wanaowashindanisha makipa hawa, wanakosea kwa sababu humtendei haki Kaseja kwa kumfananisha na kipa kijana am-baye bado anaendelea kujifunza vitu vipyaa siku hadi siku.

Vile vile ni kumwonea Manula kwa kumshindanisha na kipa mkongwe Kaseja aliyechenza mechii nydingi za kimataifa, lakini pia akiwa ni aina ya makipa wa kizamani ambao wana uwezo mkubwa na aina yao ya udakaji na urukaji 'diving', ilikuwa ni ya kiwango cha hali ya juu.

Kipa wa zamani wa Simba, Pan African, Sigara na Lipuli, Peter Paul, ameshawahi kusema kuwa makipa wengi wa kisasa hawana uwezo mkubwa wa kuruka 'diving', kitu ambacho kwao ndiyo ulikuwa msingi wa makipa wa zamani am-bao kipa Kaseja ndiyo anaishia na kipaji hicho kwa sasa.

Kaseja ashindanishwe kwenye mijadala na makipa wenzake wa enzi zake na Manula naye na makipa wenzake wa kisasa.

KABWELA

Na Fadhili Mohammed

Gari la Zimamoto lapata ajali likienda kuzima moto

Na Enock Charles

GARI la Jeshi la Zimamoto na Uokoaji la Manispaa ya Kinondoni, jijini Dar es Salaam, jana lilipata ajali katika eneo la St Peter, Oysterbay, wakati likiwhahi kwenda kuzima moto kwenye moja ya jengo lilopo eneo la Coco Beach.

Akizunguza na gazeti hili, Kamanda wa Polisi wa Mkoa wa Kipolisi wa Kinondoni, Mussa Taibu, alisema gari hilo lilitoka kujaza maji likiwa linaleke kuzima moto huo na kutokana na mwendokasi, lilihindwa kukata kona na

kuanguka. "Ajali imetokea eneo la St. Peter wakati gari hilo likienda kuzima moto, likitembea kwa kasi dereva alishindwa kulimudu, dereva alipata michubuko kidogo kwenye mkono na amekimbiza Hospitali ya Rufani ya Mkoa Mwanyamala," alisema.

Kwa mujibu wa taarifa zilizosambaa kwenye mitandao ya kijamii jengo la hoteli katika eneo la ufukwe wa Coco lilitketeta kwa moto jana majira ya saa saba mchana.

Kwa mujibu wa taarifa hiyo ambayo ilithibitishwa na Jeshi la Polisi, jengo hilo lilojengwa

na fito kwenye baadhi ya sehemu na nyingine kwa matofali na kupauliwa kwa makutu lilitketeta kwa moto.

Moto huo ambaa haujajulikana chanzo chake, uliwa kwa kasi na kusambaa kwenye jengo kubwa liitwalo Coco Beach na majengo ya jirani.

Aidha, wafanyakazi wa eneo hilo walionekana wakikimbia, huku na kule kujioka na haikuonekana mali yoyote ikiokolewa.

"Nimeona moto unawaka na kusambaa kwa kasi kwenye maeneo ya jengo hilo, wafanyakazi hawakuweza kuokoa

chochote na hadi sasa hakuna taarifa kamili yoyote ya chanzo cha moto huo," alisema mmoja wa shuhuda.

Taibu alisema jeshi hilo bado linachunguza chanzo cha moto huo.

"Bado tunachunguza chanzo cha kutokea kwa moto huo," Kamanda Taibu alisema.

Kwa mujibu wa kamanda huyo, jengo hilo ni mali ya mfanyakibashara aliyemtaja kwa jina la Alphonse, na kwamba Jeshi la Zimamoto na Uokoaji lilitika ili kuzima moto huo, na kuzuia madhara ya kusambaa zaidi.

Mkurugenzi wa Biashara wa Benki ya NBC, Elvis Ndunguru (kushoto), akizungumza katika mukutano mkuu wa mwaka wa Chama cha Wamiliki wa Malori Tanzania (TATOA), jijini Dar es Salaam juu. Wanaoangalia kutoka kulia ni Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, Mhandisi Isack Kamwele, Mwenyezekiti wa TATOA, Angelina Ngalula na MKurugenzi Mtendaji wa Taasisi ya Sekta Binafsi, Godfrey Simbeye. **MPIGAPICHA WETU**

...Ataja sababu kumtumbua RC

INATOKA UK. 2

"Wewe (Mkuu wa Mkoa wa Morogoro mpya) kwa kuwa umetoka Arusha na unawajua vizuri wafugaji, nimekupeleka Morogoro ili ukatatu changamoto za wakulima na wafugaji, usimwonee mtu, miradi haiendi Sh. bilioni 1.3 tumepeleka za ujenzi wa zahanati

mwezi mzima hazijatumika," alisema.

Rais alisema Mkuu wa Morogoro ulipaswa kucholewa demo kwa kuwafukiza viongozi wote wa serikali kuanzia Mkuu wa Mkoa hadi kiongozi wa chini kwa siku moja, kisha kuwateua wengine.

Aidha, Rais Magufuli alisema yeye huwa hatengui kion-

gozi yeyote bali wanajitengua wenye, na kwamba ukiona anatengua kiongozi huyu ameshindikana.

"Kazi ya kuteua na kutengua ni ngumu, kuna siku nilikuwa na Katibu Mkuu Kiongozi tulika hadi usiku, nikamwambia nimechoka kichwa kinanuma ngoja nikalale, nikaenda kulala nikamwacha, niliporudi

na yeye sikumkuta. Unayemtengua hujui ana mapepo kiasi gani, wala ana malaika kiasi gani," alisema Rais Magufuli.

Rais Magufuli alisema kuna muda alilazimika kumtumia meseji Mkuu wa Mkoa wa Morogoro kumweleza ashugulikie suala fulani, alikuwa anajibiwa litafanyika, lakini liliikuwa halifanyiki.

Watuhumiwa uhujumu uchumi kupata neema

INATOKA UK. 2

mapendekezo, sijaingilia Mahakama, ninapendekeza kama kiongozi, na wasipo-fanya hivyo ndani ya siku saba endeleeni kuwabana. Hakuna anayependa kuona watu wanateseka," alisema Rais Magufuli.

UJENZI COCO BEACH

Wakati huo huo, Rais Magufuli alishangazwa na ujenzi wa mradi wa ufukwe wa Coco Beach kutumia gharama ya Sh. bilioni 14 kwa kujenga jen-

go la ghorofa moja.

Alisema mkandarasi aliyepewa zabuni ya kujenga eneo hilo ndiye aliyeshindwa kujenga soko la Mwanjelwa mkoani Mbeya.

Alisema eneo alilokabidihiwa mkandarasi huyo kujenga ndipo patakapo jengwa Mradi wa Ujenzi wa Daraja jipya la Selander, litakaloanzia ufukwe wa Coco Beach (Oysterbay) kwenda Hospitali ya Aga Khan (Maeneo ya Ocean Road) jijini Dar es Salaam.

"Sasa sijui wakishajenga hiyo ghorofa lao, halafu ujenzi

wa barabara nne utakapoanza sijui watalibomoa hilo jengo lao? Ule mradi unahitaji mita 20, je, zitapita wapi? Unapoengwa wachuuzi wa eneo ile watakwenda wapi? Wata-survive (kuishi) namna gani?" Alilioji Rais na kuongeza:

"Inaumiza sana tunapoewa madaraka halafu tunajisau, Coco Beach haiwezi kujengwa kwa Sh. bilioni 14, unajenga lighorofa la nini? Nendeni beach (fukwe) zingine mkaone zinavyojengwa," alisema.

JAJI MKUU AWAPA NENO WATEULE

Kwa upande wake Jaji Mkuu, Prof. Ibrahim Juma, aliwataka wateuliwa hao kwendwa kuzingatia ushindani kwa kurejea Dira ya Taifa, pamoja na kuzingatia sheria.

"Dunia ya sasa haina rafiki na haina adui, lakini kuna ushindani tu. Kwa hiyo Mbalozi mnapotwendwa nje msitegemee kwamba kutukwa na rafiki wala maadui, lakini ni dunia ya ushindani," alisema Jaji Mkuu.

Foleni bandarini inavyokosesha mapato serikali

INATOKA UK. 3

katika maeneo ya mipaka kama Tun-duma," Ngalula alisema.

Kutokana na changamoto hiyo, alisema kwa mwaka wanasafirisha mizigo tani milioni 5.1 wakati mahitaji ni tani milioni 20.

Changamoto hiyo ingetatuliwa wangeshika nafasi ya kwanza kwa kuingizia serikali fedha za kigeni kutoka nafasi ya pili wanayoshikilia sasa.

Mwaka 2017 waliiingizia serikali Dola za Marekani bilioni 1.14 na mwaka 2018 zilionegezeka na kufika Dola bilioni 1.20.

"Mambo tunayojuiliza ni soko liliopo, fursa zilizopo, vikwazo vilivyopo, mapendekezo yetu na mambo yatakatuliwa yatasaidia vipi kupambana kuishinda sekta ya utalii inayoongoza kwa kuingizia serikali fedha za kigeni," alisema.

Aliwashauri wakuu wa taasisi zinazohudumia magari ya kusafirisha mizigo kukutana mara kwa mara ili kushughulikia changamoto zinazoikabili sekta hiyo.

"Taasisi nyingine katika nchi za wenzetu wanakutana kila Ijumaa, lakini kwetu hapa hawakutani na wanapokutana wanaenda wawakilishi ambaa hawawezi kutoa uamuza na ndio sababu changamoto hazipatiwi ufumbuzi," Ngalula alisema.

Aliiomba serikali kuunganisha tozo zote zinazohusisha magari ya kusafirisha mizigo ili kuondoa usumbufu kwa madereva kuchelewesha mizigo ya wateja.

Waziri Kamwelwe kwa upande wake, alisema wanakutana na Waziri wa Fedha na Mipango, Philip Mipango kwa ajili ya kujadili kwa pamoja kuhusu utoaji mizigo bandarini na kumaliza changamoto zinazoikabili sekta hiyo.

Alisema pia serikali ilishatoa maa-gizo kuwa, wadau wote wanatakiwa wakae ofisi moja kwa ajili ya kufanya kazi kwa pamoja na kuondokana na changamoto zote za foleni za mizigo bandarini.

"Watendaji wote wakae jengo moja, kama mmoja akikwama wajue wanamsaidiaje na ifahamike ni ofisi gani im-ekwamisha mizigo kutoka bandarini na ikiwezekana apige simu makao makuu ya ofisi yao aseme kuwa amekwama na kama ni shida ya mtando wautekenye huko ukae sawa," Kamwale alisema.

Aliwataka wamiliki wa malori, kunnuna mabehewa na vichwa vya treni ili Tatoa nao waweze kuhudumia sekta ya usafiri wa reli wakati ujenzi wa reli ya kisasa ya SGR ukiendelea.

"Tunataka reli ya Tazara ibebe tani milioni tano kwa mwaka na zinazobeba-wa kwa sasa siwezi kuzitamka. Naomba nylie Tatoa nanyi msimili tu malori mnunue na mabehewa na vichwa vya treni ili sasa nanyi msafirishe mizigo kwa njia ya reli," Kamwale alisema.

Kuhusu tozo, alisema sekta ya usa-firishaji zipo zaidi ya 40 ambazo zote ameshazainisha kwa ajili ya kuzifanyia kazi na watatoa maamuzi hivi karibuni.

HABARI KITAIFA

Waziri wa Fedha na Mipango, Philip Mpango, akimkabidhi Kanuni za Umoja wa Benki Tanzania, Kaimu Mkurugenzi wa NMB Filbert Mponzi, wakati wa mukutano wa umoja huo, uliofanyika jijini Dar es Salaam Juzi. Kulia ni Mwenyekiti wa Umoja Benki Tanzania, Abdulmajid Nsekela.

PICHA: MPIGAPICHA WETU

Waziri Mbarawa amjia juu mkandarasi

Na Frank Monyo

WAZIRI wa Maji, Prof. Makame Mbarawa, amegeuka "mbogo" baada ya mkandarasi kutoka kampuni ya Shanxi aliyekabidhiwa mradi wa maji Chalinze Mboga kudanganya vipimo vya mtalo wa ulazaji wa bomba, huku akidai nyongeza ya gharama.

Aidha, Mbarawa amesema ataunda kamati maalum kupitia upya mradi huo kutokana na kuwa na mapungufu mengi katika utekelezaji.

Alisema wiki hii atawmita ofisini kwake mkandarasi wa kampuni hiyo pamoja na Dawsa ili kupitia upya maombi ya

mkandarasi juu ya ongezeko la gharama za uchimbaji na ulazaji bomba.

Alitoa kauli hiyo mwishoni mwa wiki akiwa Chalinze mkoani Pwani alipofanya ziara ya kukagua maendeleo ya mradi huo unaoanzia Ruvi Mlandizi kwenda Mboga hadi Bagamoyo kwa ajili ya matumizi ya wananchi na viwanda.

Alisema kuwa gharama za mradidi ni Sh. bilioni 16 ambayo imegawanyika katika makundi mawili moja ni kwa ajili ya mabomba ya plastiki na chuma na kundi lingine kwa ajili ya mkandarasi kutoka kampuni ya Shanxi ambaye atatandika bomba kwa gharama ya Sh. bilioni 3.9.

Prof. Mbarawa alisema

mkandarasi amechimba mtalo wa kulazia bomba mita 1.6 kwencha chini tofauti na makubaliano yaliopo kwenye mkataba ambao ni 1.8.

"Mradi huu unaenda vizuri, lakin kuna mapungufu, hawa wanlipwa kutoptana na uchimbaji, kipimo kinachotakiwa kwenda chini ni mita 1.8 huyu anafanya mita 1.6 kwa maana hiyo malipo nayolipwa sio sahihi," alisema.

Aliongeza kuwa gharama za utandikaji bomba zipo juu, ambapo gharama ya uchimbaji kwa mita 1 ni Sh. 49,000 wakati Arusha ni Sh. 32,000 kwa mita na wanachimba mita 2 kwenda chini.

Alisema pia mkandarasi ameandika maombi ya ongezeko la gharama za uchimbaji na ulazaji

bomba kulingana na kiwango cha mawe alichokuta kwenye eneo la mradi jambo ambalo si la kweli.

"Hili jambo haliwezekani, hatunwezi kuingiza pesa ya serikali kwa namna hii halafu watu wanacheza cheza, sasa nimeamua... kwanza nitawatafuta wataalamu wataupitia mradi huu...sio mradi wa kwanza kuupittia, nimepitia mradi wa Bunda (Mara) nimekutta tofauti kubwa karibu Sh. milioni 900," alisema na kuongeza:

"Na mradi huu tunaupitia "item by item" kujua mkandarasi huyu, je, alistahili kulipwa Sh. 49,000 kwa mita, mimi nilishafanya uchambuzi nikaona hata tungemlipa Sh.32,000 kwa mita hii kazi ingefanyika bila matatizo."

na kuongeza:

"Oktoba 3, kongamano kubwa litafanyika na mambo mbalimbali yatajadiliwa ikiwamo changamoto zilizopo katika uwekezaji mkoani Pwani na namna ya kuzikabili, maeneo ya kuwekezaji na kwa vipi mkoaa umejizatiti kufanya Pwani kuwa ya mfano katika ujenzi wa viwanda."

Alisema kuwa maonyesho wa kampuni za Global Packaging na Wande Printing, Mwitumba, kwa namna wanavyoshirikiana na Ofisi ya Mkuu wa Mkoaa katika kutatua changamoto za watu wa Pwani, na ndio maana leo hii wameitika wito wa maonyesho kwa kutoa hundi ya Sh. milioni moja na wameahidi kutoa zaidi kwa lengo la kufanikisha maonyesho hayo," amesema Ndikilo.

Mwitumba ameipongeza Ofisi ya Mkoaa kwa kuanda maonyesho hayo ambayo yataongeza wamekezaji katika sekta ya viwanda hali itakayoongeza ajira na mapato kwa serikali.

Tasaf sasa yanukia vijiji vyote nchini

Na Elizabeth Zaya

NAIBU Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (Tamisemi), anayeshughulikia Afya, Dk. Dorothy Gwajima, amesema awamu ya pili ya utekelezaji wa mpango wa kunusuru kaya maskini unaosimamiwa na Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (Tasaf III) unatarajia kufika katika vijiji vyote nchini.

Akizungumza katika ziara ya kukagua, kutathmini na kuangalia changamoto za mpango huo mkoani Pwani, Dk. Gwajima ambaye ni mjambe wa Bodi ya Tasaf, alisema awamu ya pili katika mpango huo wa Tasaf III inatarajia kumalizika mwaka huu, na kuanza awamu ya tatu.

Alisema awamu ya kwanza ya mpango wa Tasaf III ilichukua asilimia 70 ya vijiji vyote nchini, lakini awamu ya pili inatarajia kuchukua asilimia 100 ya vijiji vyote nchini.

Dk. Gwajima alisema lengo la serikali ni kuwainua wananchi wenyewe maisha duni ili waweze kujitegemea.

"Tunataka Tasaf mpya katika awamu hii ya tatu, tunataka kila kiongozi katika halmashauri aone kwamba ana wajibu wa kuisimamia, wanapokuwa wanasihamia miradi mingine ya serikali, wakumbuke kwamba huu nao ni mionganoni mwao," alisema na kuongeza:

"Mafanikio katika mpango huu ni kuona kwamba walengwa wanafikia hatua ya 'ku-graduate', wanapoingizwa katika mpango, wanatumia elimu na mbinu mbalimbali za ujasiriamali wanazopatiwa na wataalamu kufanya shughuli za kujiingizia kipato ambazo zitawaondo katika hali ya chini ya umaskini na mwisho wa siku wafikie hatua ya kutoka katika mpango."

"Tunaamini kwamba tukijipanga vizuri hatutakuwa na kaya maskini kwa sababu watoto wengi watakuwa wamezaliwa katika familia zenyekipato kizuri na hivyo tutakuwa tumeua cheni ya umaskini nchini."

Mwakilishi wa Mkuu wa Tasaf, Andrew Kibona, aliwataka wananchi kuonyesha ushirikiano katika ujio wa awamu hiyo ya mpango kwa kuhakikisha kila kaya yenye hali ngumu ya maisha inaingizwa katika mpango huo.

"Mwananzi mwa mpango huu wakati tunaandikisha walengwa, kulikuwa na changamoto ya watu kupeana taarifa za uongo, kuna baadhi ya watu walikuwa wanawakataza wenza wasiandikishwe katika mpango wakisema eti Tasaf ni ya wanyonya damu," alisema Kibona.

RC Ndikilo: Jitokezeni kushiriki maonyesho ya Wiki ya Viwanda

Na Mwandishi Wetu, KIBAHA

ZIKIWA zimesalia siku chache kabla ya Maonyesho ya Wiki ya Viwanda kuanza Oktoba 1 mjini Kibaha, Mkuu wa Mkoaa wa Pwani, Evarist Ndikilo, amewahimiza washiriki, wawekezaji watarajia na wafanyabiashara kukamilisha mchakato wa ushiriki kwani kipindi cha juma hilo moja kitatoa fursa za biashara na uwekezaji. Akizungumza na waandishi wa habari katika hafila fupi ya makabidhiano ya mifuko 200 ya saruji kwa Ofisi ya Mkoaa ya Chama Cha Mapinduzi (CCM), Mkoaa wa Pwani, mijini hapa, iliyotolewa na mlimiki wa kampuni za Global Packaging na Wande Printing and Packaging Ltd, Benno Mwitumba, Mhandisi Ndikilo

amehimiza wadau wa maendeleo nchini kuthibitisha ushiriki wao katika maonyesho hayo.

"Natumia hadhara hii kuwaomba wadau wa maendeleo Mkoaa wa Pwani kujitokeza katika Wiki ya Maonyesho ya Viwanda itakayoanza tarehe moja mpaka saba mwezi ujao. Kwa kipindi chote hiki, wenyewe viwanda na wafanyabiashara watapata fursa ya kuonyesha bidhaa wanazozalisha. Tafadhalii jitokezeni tukamilishe mchakato wa maandalizi," alisema Mhandisi Ndikilo.

Aidha, ameziomba taasisi za fedha kudhamini maonyesho hayo. "Niwaombe watu wa benki, wawekezaji na wadau wengine kujitokeza kwa lengo la kudhamini maonyesho haya ambayo yatiengena sana Pwani na kuchagiza

NBC yazindua mkopo wa bima

Na Enock Charles

BENKI ya Taifa ya Biashara (NBC) imezindua mkopo wa bima ikiwalen- ga zaidi wafanyabiashara walio katika sekta ya uchukuzi.

Akizungumza na washiriki wa mukutano mkuu wa mwaka wa Chama cha Wamiliiki wa Malori Tanzania (TATOA) jijini Dar es Salaam mwishoni mwa wiki, Mkurugenzi wa Biashara wa NBC, Elvis Ndunguru, alisema mkopo huo unapatikana kwa kuanzia kiasi cha Sh. milioni moja mpaka milioni 300.

Alisema mkopo wa bima wa NBC ni kwa ajili ya bima za biashara zote zikiwamo biashara za magari, bidhaa zilizo safarini, majanga ya moto, ujambazi, hatari zote za barabarani na ajali kwa wafanyakazi.

"Mtu yoyote mwenye mahitaji ya bima akiwa na rasilimali zozote kama vile nyumba ana sifa ya kupata mkopo huu bila kuwa na dhamana yoyote.

"Utalipia miezi miwili ya bima yako NBC na sisi tutalipia miezi 10 inayobaki kwa wakala wa bima kwa niaba yako, nawe utailipa benki kila mwezi kidogo kidogo. Mkopo huu una riba ndogo kabisa kuliko mikopo yote inayotolewa na benki," aliongeza Ndunguru.

Pamoja na hayo mkurugenzi huyo alisema, uamuvi wa kuanzisha huduma inayowalenga wafanyabiashara hao umetokana na kasi ya utendaji wa serikali ya awamu ya tano katika kuondoa kero zikizokuwa zikiizor- tesha sekta ya uchukuzi.

"NBC imeongeza kutoa mikopo zaidi katika sekta ya uchukuzi, mkopo wa bima kutoka NBC unakuwezesha kuendelea kuikinga biashara yako dhidi ya hasara au matatizo mengine yoyote hata kama huna fedha taslimu za kulipia bima," alisema.

Awali akifungua mukutano huo, Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, Mhandisi Isack Kamwele, aliipongea NBC katika juhudi inazofanya katika kuinua sekta ya biashara ndogo na za kati.

Akitoa mfano Waziri Kamwele alisema ni hivi karibu Benki ya NBC ilisaini makubaliano na Shirika la Posta Tanzania, ambapo benki itaweka ofisi katika kila palipo na tawi la shirika hilo popote nchini.

Ujenzi kiwanda cha kisasa kusafisha dhahabu waanza

Na Mwandishi Wetu

MPANGO wa ujenzi wa vivanda nchini kueleke uchumi wa kati umepata kasi, kampuni moja inayomili- likiwa na Watanzania kuanza ujenzi wa kiwanda cha kisasa kusafisha dhahabu.

Kampuni hiyo ni ya Geita Gold Refinery Limited (GGR) ambayo inajenga kiwanda hiki kinachoelezwa kuwa cha kisasa kuliko vyote Afrika Mashariki cha kusafisha dhahabu inayotoka kwa wachimbaji kwa kiwango cha kimataifa.

Imeelezwa kuwa kampuni hiyo ilipewa leseni ya kusafisha dhahabu ambayo ni tayari kwa matumizi (RFL 001/2019) na Wizara ya Madini kuititia Tume ya Madini Julai 16, 2019.

Kwa mujibu wa taarifa ya kampuni hiyo, na mmoja wa wakurugenzi wake, Sarah Masa- si, kampuni hiyo itakuwa na uwezo wa kusafisha dhahabu

inayofikia tani 100 kwa mwaka yenye ubora wa juu kabisa wa asilimia 99.99 inayojulikana pia kama 999.9 (999.9 fineness or Four-Nine Gold).

Taarifa hiyo inaeleza kwamba: "Uzalishaji utakuwa kwa viwango vya juu vya kimataifa vitakavyothibitishwa na mamlaka husika za kupima viwango. Masuala yanayohusu usimamizi wa mazingira, pamoja na usalama wa wafanyakazi, yataendeshwa na kusimamiwa ipasavyo kwa viwango vya kimataifa."

Kwa mujibu wa Masasi, ki- wanda hicho kitakuwa cha pili kwa ukubwa Afrika baada ya kiwanda cha aina hiyo kilichoko Afrika Kusini.

Mbalii na kuongeza mapato ya serikali, kufunguliwa kwa ki- wanda hicho kinachotazamiwa kutumia mabilioni ya pesa, ki- wanda hicho kutaongeza nafasi za ajira na kukuza teknolojia ya kisasa itakayoongeza thamani ya madini ya dhahabu na hiyo kuongeza faida yake kwa taifa.

Jana kampuni hiyo ilishiriki

katika maonyesho ya dhahabu yaliyofanyika kwa mara ya pili jijini Geita na kutoa mael- ezo kuhusu mpango wake huu mbele ya Waziri Mkuu, Kassimu Majaliwa. Kiwanda hicho, kuling- gana na taarifa, pia kitakuwa na uwezo wa kuzalisha dhahabu ya madaraja ya juu inayotambuliwa kimataifa kama vile Miche ya dhahabu ya kilo moja moja na Miche ya aunzi 400 (400 troy-ounce bars).

"Kiwanda pia kitakuwa na chumba cha kuhifadhiya dhahabu ghafi cha kiwango cha juu kabisa duniani katika tasnia ya dhahabu (a 50-tonne UL certi- fied Class-3 vault)," ilielesa taarifa.

Taarifa hiyo ilisema zaidi kuwa sehemu kubwa ya wamili- liki wa kampuni hiyo ni Watanzania na kwamba wanawakeza ikiwa ni sehemu ya kuunga mkonko mkakati wa kitaifa wa kueleke uchumi wa kati un- aotegemea viwanda.

"Usafishaji wa madini utakao- fanyika pia utasaidia sana ku- dhibiti utoroshaji wa dhahabu

nje ya nchi kwa kuzalisha dhaha- bu itakayotambulika kimataifa kutokana na kuwa alama zote muhimu na nambari za serial. Pia tunatumia teknolojia inayo- saidia suala zima la utambuzi," taarifa hiyo ilifanua zaidi.

Iliongeza kuwa itawawezesha polisi na maofisa wa forodha kutambua haraka usahihi wa dhahabu iliyoidhinishwa kwa usafirishaji kama ni sahihi au siyo na pia ni rahisi kutambua dhahabu bandia kutoka Tanzania.

Taarifa ilisema kuwa kiwanda kitasaidia sana juhudi za kimataifa na za kikanda kuhusu usambazaji wa bidhaa za dhahabu zinazokidhi viwango na kitaongoza katika kudhibiti utakatishaji fedha unaopitia tasnia hii ya dhahabu.

Tanzania ni moja ya wazalishaji wakuu wa dhahabu barani Afrika, hivyo uanzishwaji wa kiwanda hicho kutachangia katika mpango wa serikali wa kuongeza thamani katika vitu vinavyozalishwa nchini.

Mkuu wa Mkoo wa Dar es Salaam, Paul Makonda, akim-kabidhi cheti cha ponezi Mkurugenzi wa Global Education Link, Abdumalik Mollel, kutohaka na mchangi wake kwenye maendeleo ya elimu kwenye mkoa huo, katika hafla iliyofanyika ukumbi wa PTA mwishoni mwa wiki jijini Dar es Salaam, ya kuzawadia wanafunzi waliofanya vizuri kwenye mithani. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Kipaji cha mwanafunzi chamshangaza bosi Necta

Na Enock Charles

KATIBU Mkoo wa Baraza la Mitihani Tanzania (NECTA), Dk. Charles Msonde, amesema tangu ashike nafasi hiyo hajawahi kupa- mwanafunzi aliywahili kum- wandikia barua kuelezea kitu alichokifanya kama alivyofanya mwanafunzi Moses Mbaga, aliye- hitimu darasa la saba katika Shule ya Msingi Montessori Msimbazi ili- yopo jijini Dar es Salaam.

Akizungumza katika mahafali ya wanafunzi waliohitimu darasa la saba katika shule hiyo, Katibu huyo wa Baraza la Mitihani amesema

kitendo alichokifanya mwanafunzi huyo kutengeneza 'App' ya mas- wali na majibu katika mtandao ambayo itapunguza muda wa mwali muhimo kumpima uwezo mwa- nafunzi wake na kuongeza uwezo wa mwali muhimo kuhudumia wanafunzi wengi zaidi.

"Labda niseme sijawahi kupata mwanafunzi wa ngazi zote kuan- zia darasa la kwanza mpaka kidato cha sita aliywahili kuniandikia barua akinieleza achievement sake (mafanikio) kwamba nimefanya haya na haya nilishangazwa sana kwamba darasa la saba amefanya haya," Dk. Msonde alisema.

Akizungumzia tukio hilo, Dk. Msonde alisema baada ya kuan- dikiwa barua na mwanafunzi huyo ambaye alihitaji kupewa mitihani mbalimbali iliyoshafanyika ili aiweke katika App yake hiyo, kwa ajili ya wanafunzi kujipima uw- ezo wao alimwita ofisini kwake na kukamkabidhi kwa maofisa wa teknolojia ya habari na ma- wasiliano kabla ya kufanya naye mazungumzo.

Hata hivyo baada ya kuwasilisha mfumo huo, baraza hilo la mitihani nchini halikumpatia mitihani hiyo kama alivyohitaji bali kumpa maelekezo ya namna ya kuibore-

sha 'app' hiyo ili iweze kutumika na wanafunzi wenzake katika kuji- funza kwa urahisi.

"Niliwaambia wasaidizi wangu wamuite aje awasilishe mfumo wake ukoje tujue kwamba ni ye- ama katumiwa maana hoja ali- yokuwa ameelibua alitaka Baraza la Mitihani limpe 'past papers' sasa kwetu hiki sio kitu cha kawaida," Dk. Msonde alisema.

Akizungumzia kipaji hicho cha mwanaawie baba mzazi wa mtoto huyo, Rogers Mbaga, amesema aligundua kipaji hicho cha mtoto wake kutohaka na uwezo wake wa kuvimudu vifaa mbalimbali vya kimawasiliano tangu akiwa mdogo kama vile simu za mikononi na kompyuta kiasi cha kuwa msaada kwa familia na majirani pale vifaa hivyo vinapopata hitilafu.

la tatu kutohaka na uharaka wa ku- jifunza alionao katika masuala ya teknolojia, kwa kuwa katika shule hiyo elimu ya kompyuta hutolewa kwa wanafunzi kuanzia darasa la tatu mpaka darasa la saba.

Akizungumzia kipaji hicho cha mwanaawie baba mzazi wa mtoto huyo, Rogers Mbaga, amesema aligundua kipaji hicho cha mtoto wake kutohaka na uwezo wake wa kuvimudu vifaa mbalimbali vya kimawasiliano tangu akiwa mdogo kama vile simu za mikononi na kompyuta kiasi cha kuwa msaada kwa familia na majirani pale vifaa hivyo vinapopata hitilafu.

DC Kimanta ahimiza elimu

Na Cynthia Mwirolezi,
ARUSHA

MKUU wa Wilaya ya Monduli, Iddi Kimanta, amewaagiza wenye viti wa vitongoji na vijiji wilayani humo, mkoani Arusha, kutoa elimu kwa wazazi umuhimu wa kupeleka watoto kwenye kambi za kujisomea.

Agizo hilo alilitoa jana wilayani humo, wakati wa ziara ya kutembelea na kuzindua makambi 10 mapya kati ya 14 yaliyoanzishwa mwaka 2017/2018 chini ya uratibu wa Shirika la World Vision Tanzania (WVT).

Alisema lengo la kuanzisha mradi wa makambi ya usomaji ya melenga kuimarisha kujifunza kusoma na kuandika, unatekelezwa katika vijiji vya Esilalei, Mswakini na Mtimmajo chini ya Mradi wa Kisongo Makuyuni (AP).

Alisema kambi za usomaji zipo kwenye shule ya msingi Laiboni,

Esimiti, Endepesi, RC Kanisani, Engasiti, Kanisani, Shulen, Noonjojo na Megwara.

"Kambi hizi zinakuza sekta ya elimu hiyo ni muhimu zikapewa kipaumbele na jamii ili watoto wetu wayapate elimu bora na kuto katika ujinga," alisema.

Alisema kazi ya kuwawezesha watoto kujua kusoma na kuandika ni ya serikali, lakini inafanywa na World Vision kama wadau wa sekta ya elimu hiyo kipekee wanastahili kupongezwa kutokana na mchango wao katika shughuli za maendeleo wilayani humo.

"Sasa nataka nyie wenye viti wa vitongoji na vijiji mhakikishe mnazitambua kambi zote za usomaji zilizoanzishwa na shirika hili, lakini pia kuhakikisha wazazi wanapeleka watoto kusoma," alisema.

Aliitaka jamii kuangalia namna ya kuwawezesha walimu wanaajitolea kufundisha watoto muda

wa saa tatu kwa siku za Jumamosi kuwawezesha fedha za nauli na chakula.

Naye Msimamizi wa Mradi wa Elimu Kisongo Makuyuni (AP), Steward Mwilenga, alisema programu ya usomaji ilianza kutekelezwa mwaka 2017 nchini baada ya matokeo chanya ya mradi wa majaribio wa "Watoto Tusome" wa mwaka 2013-2016 uliotekelezwa Kisongo, Magugu na Mtinko Singida.

Mwilenga aliyataja mafanikio ya utekelezaji wa mradi huo kuwa ni pamoa na kuwajengea uwezo walimu wanaofundisha darasa la kwanza hadi la tatu ya mbini mbalimbali za ufundishaji na jumla ya walimu 26 walijengewa uwezo.

Alisema kwa sasa wanakabilishi na changamoto moja ya mwitikio mdogo wa baadhi ya wanajamii kuhusu umuhimu wa makambi ya kujisomea kwa kuwa mahudhuri ya watoto yamekuwa hafifu.

Mwilenga alisema baadhi ya shughuli zinazotekelawa na mradi wa kufungulia usomaji ni pamoa na ufuatiliaji wa mara kwa mara katika makambi na shulen ili kubaini mafanikio na changamoto.

"Pia kununua vitabu vya darasa la kwanza na tatu, vyenye maudhui ya kuongeza ujuzi wa kujua kusoma na kuandika," alisema.

Nyingine ni ujenzi wa madarasa ya awali ili kupunguza adha ya upunguwa wa madarasa shulen pamoa na kujengea uwezo waratibu elimu, wadhibiti ubora wa shule na maofisa taaluma kushauri na kufundisha.

Naye Ofisa Elimu Wilaya ya Monduli, Theresia Kyara, aliwapongeza World Vision kwa kuja na mradi huo, huku akiwata viongozi waliopata fursa ya kwenda kujifunza namna makambi ya usomaji yanavyofanya kazi mkoani Tanga kutimiza wajibu wao.

Kaimu Katibu Tawala wa Wilaya ya Simanjiryo mkoani Manyara, Asia Ngalison, akizungumza kwenye mahafali ya nane ya Shule ya Awali na Msingi New Light ya Mji mdogo wa Mirerani jana, Kulia ni Mkurugenzi wa Shule, Mchungaji Sommy Severua.
PICHA: GIFT THADEY

Ole Nasha ampongeza Rais Magufuli

Na Zanura Mollel,
NGORONGORO

NAIBU Waziri wa Elimu, Sayansi na Teknolojia, William Ole Nasha, amemshukuru Rais John Magufuli kwa kuwatpatia Sh. milioni 238 kwa ajili ya kujenga shule ya sekondari ya wasichana ambayo hajjawahi kuwapo tangu nchi ilipopata uhuru.

Akizungumza juzi kwa niaba ya wananchi wa wilaya hiyo, katika ziara ya kukagua maendeleo ya ujenzi wa shule ya sekondari ya wasichana katika wilaya hiyo inayojengwa na serikali, Ole Nasha ambaye ni mbunge wa jimbo hilo, alishukuru serikali kwa kuitikia wito wa ujenzi wa shule hiyo.

Alisema shule hiyo ilitakiwa kujengwa tangu Januari 2019, lakini kutokana na migogoro baina ya uhifadhi na jamii ulikwama, lakini Rais John Magufuli aliridhia ujenzi wa shule

hiyo ambayo inajengwa katika Kata ya Alaitole Tarafa ya Ngorongoro.

"Kazi yangu kama mbunge wenu ni kushawishi serikali kutoa fedha kwa ajili ya miradi mbambali, ikiwamo ujenzi wa shule hii, mwenye fedha hizi ni Rais Magufuli, amesikia na ametoa Sh. milioni 238 kwa ajili ya ujenzi wa shule hii," alisema Ole Nasha.

Aliwata wananchi kuondoa wasiwasi wa kutokukamilika kwa ujenzi huo, kwa kuwa serikali itahakikisha ujenzi unakamilika kwa kutoa fedha zote za kufanikisha ujenzi, japo itatoka fedha kwa awamu.

"Nitakuwa mchoyo wa fadhlila nisipo mshukuru Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa na Waziri wa Maliasili na Utalii, Dk. Hamisi Kigwangala kwa kuhanakisha shule hii inajengwa pamoa na kutatua migogoro baina ya uhifadhi na jamii," alisema.

Nayi Sung'are, mkazi wa Kata ya Alaitole, alisema uwapo wa shule hiyo utasaidia kupunguza ndoa za utoton kwa jamii ya Kimasai kwa kuwa hapo awali watoto wa jamii hiyo walikosa haki ya elimu na kulazimika kuolewa wakiwa na umri mdogo.

Tunaishukuru serikali yetu kwa kusikia kilio chetu, kwa sasa tutahakikisha watoto wa kike wanapata elimu, tumekosa haki ya elimu kwa muda mrefu na kusababisha wengi wetu kuolewa tukiwa na miaka 10," alisema Sung'are.

Diwani wa kata hiyo, Sokoine Moir, alisema ujenzi unaendelea vizuri, lakini anaishukuru serikali kwa kutambua umuhimu wa elimu kwa woto-to wa kike katika jamii ya Kimasai pamoa na kutambulika na kupewa haki sawa na Watanzania wengine.

"Naishukuru serikali yangu kwa utekelezaji huu, katika

ujenzi huu michango ya wananchi ipo, ambayo ni mawe lori 80 pamoa na mchanga lori 40," alifanua.

Naye katibu wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) Wilaya ya Ngorongoro, Amos Shimba, alisema shule hiyo itakapokamiliaka itahudumia na kutoa elimu kwa Watanzania wote wakiwamo wakazi wa Alaitole na nje ya wilaya hiyo.

Ofisa Mtendaji wa kata hiyo, Joseph Lankoi, alisema wananchi wa kata hiyo wamekubaliana kila mmoja wao aliyefikia miaka 18 ni lazima achangie miradi ya maendeleo na kwa kuanzia ameahidi kuchangia Sh. 50,000 kwenye ujenzi wa shule hiyo.

Alisema kata hiyo ina viji viwili ambavyo ni Alaitole na Esere, huku kukiwa na vitongoji sita kila kijiji kikiwa na vitongoji vitatu na wanawake wakikubaliana kila kitongoji kuchangia lori moja ya kokoto.

Polisi watakaokiuka maadili kushughulikiwa

Na Cynthia Mwirolezi,
ARUSHA

JESHI la Polisi limesema kuwa halitasita kuwachukulla hatua za kinidhamu ikiwamo kuwafukuza kazi askari wote watakaaoedina kinyume na maadili ya jeshi hilo, lenye dhamana ya kulinda usalama wa raia na mali zao kwa kudumisha nidhamu.

Kauli hiyo ilitolewa mwishoni mwa wiki na Mkuu wa Jeshi la Polisi nchini (IGP), Simon Sirro, wakati akibidhi nyumba moja yenye uwezo wa kuchukua askari wanne wa kikosi cha Kutuza Ghasia (FFU), kilichopo Njiro jijini Arusha, zilizojengwa na serikali ya mkoaa kwa kushirikiana na wadau.

IGP Sirro, alisema hukupewa ukuu wa jeshi hilo kwa ajili ya kuwafukuza kazi askari bali awasimamie waweze kutekeleza sheria na kutimiza wajibu wao na hafurahii kuwafukuza kazi, lakini atakayekiuka maadili ya jeshi hilo hatasita kumfukaza.

"Sitasita kumfukaza yeyote atakayekwenda kinyume na maadili yetu, japo sifurahii kumfukaza kazi askari, ila itabidi kufanya hivyo ili kujenga nidhamu katika jeshi hili," alisema.

Alisema serikali imetoea Sh. bilioni 3.5 kwa ajili ya kunnunilia helikopta mpya ya Jeshi la Polisi na hiyo inatokana na uadilifu walionao na serikali kuwaamini, pia serikali imetoea Sh. bilioni 10 kwa ajili ya kununua na kushona sare za askari wa polisi nchi nzima.

Aliwataka askari polisi nchini wahakikishe wanasi-mamia upigaji kura kwenye uchaguzi wa serikali za mitaa utakaofanyika hivi karibuni nchini na kumchukulia hatua mtu yeoyote bila kujali cheo chake atakayevuruga uchaguzi.

Alisema polisi hawapo kwa ajili ya kukibeba chama chochote cha siasa, bali wao jukumu lao ni kusimamia ulinzi na amani ndani ya nchi, hivyo hawatumiki na hawatatumika na chama chochote cha kisiasa.

Aliwataka baadhi ya wakuu wa mikoa kuiga mfano wa Mkoa wa Arusha wa kuwa na mkakati wa kusaidia ujenzi wa nyumba za askari kwa kushirikisha wadau.

Aliwataka kutambua kuwa utulivu na amani ipo katika mikoa yao kwa sababu kuna polisi, hivyo litakuwa jambo jema iwapo polisi wakiwa na makazi bora kila mkoaa na wilaya.

Aanza kutangaza vivutio vya Same

Na Mary Mosha, SAME

MFANYABIASHARA wa sekta ya usafirishaji mkoani Kilimanjaro, Hussein Abdallah maarufu kama Kilenga, ameanza kazi maalum ya kuvitangaza vivutio vya utalii vya Wilaya ya Same.

Wilaya hiyo ina vivutio adimu vya utalii katika kilele cha Msitu wa Hifadhi wa Shengena, vivutio vya asili na maisha halisi ya ndege aina ya tai na faru weusi amba hawapatikani katika mbuga nyingine za Tanzania wanaoishi katika Hifadhi ya Taifa ya Mkomazi.

Akieleza nia yake ya kutangaza vivutio hivyo kwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu anayeshughulikia Uwekezaji, Angella Kairuki, mfanyabiashara huyo alisema ameanzisha mkakati maalum wa kutangaza fursa zilizopo wilayani humo kwa kutumia mikanda ya video.

"Dhumuni kubwa la kuanzia kikundi changu cha Lukungu Sanaa Group ni kuhakikisha naitangaza vyema Wilaya ya Same pamoja na vivutio mbalimbali vilivypopo, kuelimisha, kururudisha, uhamasishaji utunzaji mazingira na kuuenzi utamaduni wa kabilia la Kipare.

"Kikundi hiki kilianzishwa mwaka 2017 na baadaye kusajiliwa na Baraza la Sanaa (BASATA) kikiwa na wanachama 15 waliokuwa wakishirikiana katika masuala ya kimuziki na kwa sasa kina albamu mbili, ya kwanza ilitoka 2018 ikiwa na nyimbo 10 na albamu ya pili iliyoziinduliwa ina nyimbo 12 zinazotangaza Wilaya ya Same kiutamaduni pamoja vivutio vyake," alisema Kilenga.

Waziri Kairuki alisema serikali inaunga mnkonon jithiada zinazofanya na wananchi hao kutangaza vivutio vya asili vilivypopo wilayani humo.

"Nimezisikia changamoto zenu, nimezichukua nitaenda kuzifanya kazi kwa kushirikiana na Waziri mwenzangu Dk. Harrison Mwakyembe ili tuone namna gani tunaweza kuwakuza zaidi ya hapa, kwa kuwa mmeonyesha bidii ya kutangaza vivutio vya nchi yetu," alisema Waziri Kairuki.

Hivi karibuni Mkuu wa Wilaya hiyo, Rosemary Senyamule, alitangaza kuwa ofisi yake itaitisha kongamano la wadau wa utalii, kujadili namna bora ya kuchochaea hamasa itakayovutia wageni kutoka nchi mbalimbali duniani kuitembelea Hifadhi ya Taifa ya Mkomazi na Msitu wa Hifadhi wa Shengena.

Serikali yawapa kipaumbele waathirika wa ukatili kijinsia

Na Godfrey Mushi, MOSHI

SERIKALI imesisitiza kuwa huduma za uchunguzi kwa waathirika wa ukatili wa kijinsia wanaofikishwa kwene kituo jumuishi cha pamoja cha Hospitali ya Rufani ya Mawenzi katika muda usiozidi saa 72 baada ya tukio la ukatili, ni bure na hawapaswi kulipa.

Ofisa Ustawi wa Jamii wa Mkoa wa Kilimanjaro, Flora Betwel, alisema uamuzi wa kutowalipisha fedha waathirika hao ulishatolewa na Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Ummy Mwalimu.

Aliyasma hayo juzi Mjini Moshi, alipokuwa akizungumza na madaktari, maofisa ustawi wa jamii na askari polisi walipo katika madawati ya jinsia na watoto, wakati akitoa ufanuzi kuhusu utoaji wa huduma za

karibu kwa waathirika wa ukatili wa kijinsia.

"Waziri Ummy Mwalimu alisema kesi zote za ukatili wa kijinsia lazima zipate exemption (msamaha) na sisi Mawenzi huwa tunatoa msamaha. Mwanza kidogo kulikuwa kuna shida, lakini sasa hivi tumeliweka sawa, kwa hiyo wote wanaokuja ambao wamefanyiwa ukatili wanapata msamaha isipokuwa sasa tuna categories (makundi).

"Kuna mtu mwingine una-kuta anakuja na mtoto wake ana mimba ya miezi miwili, anasema nataka mtoto wangu apimwe tuangalie, je, ni mjamzito? Huyo ni lazima aliye. Lakini yule aliye-fanyiwa ukatili anakuja moja kwa moja kuwa halipiwi."

Ofisa huyo wa ustawi alisema serikali inakosa taarifa za waathirika wengi wanaokwenda kufanyiwa uchunguzi katika hospitali zao na wengi wanabaki ma-

jumbani kwa sababu wanadhami watakopofika hospitali ni lazima atoe hela.

"Twendeni tukwaeleze jamani kwamba wanataki kufika on time (kwa wakati) tena ndani ya saa 72 na huduma zile ni za bure, tunataku tuweze kupata ripoti nyingi.

Tuna data (takwimu) nyingi, lakini tulizonazo nadhani ni zile ambazo siyo kamilifu, zipo takwimu nyingi yaani kuna waathirika wengi walioko huko majumbani ambao hawafiki hospitali, kwa hiyo tukiweza kuhamasisha watu namna hiyo, tutapata data nyingi na tutaweza kutoa hudsona na tutaweza kutoa elimu," alisitisitza ofisa huyo.

Katika kikao kazi hicho cha siku tano kilichoratibiwa na Shirika la Kwieco, kwa ufadhili wa Taasisi ya Friedrich Naumann Foundation for Freedom, Mratibu wa Haki za Binadamu

na Jinsia wa Kwieco, Elizabeth Mushi, alisema katika mwaka 2019, shirika hilo linafanya kazi ya mwendelezo wa utoaji elimu juu ya utekelezaji wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto (Mtakuwawa).

Mpango huo ulianza kutekeleza nchini kote kuanzia mwaka 2017/18 na utaendelea hadi mwaka 2021/22 ikiwamo pia na mikakati ya kuanzisha One Stop Centers (Vituo Jumuishi vya Pamoja) katika mkoa wa Kilimanjaro.

Wanawake na wasichana wengi wanaofanyiwa ukatili wa kijinsia hawafahamu mifumo ya utoaji haki na namna ya kupata msaada pale wanapokumbana na vitendo vya ukatili, mara nyingi hututua changamoto zao katika familia zao, ambapo huishia kusuluhisha masuala hayo kifamilia.

Katibu wa NEC, Itikadi na Uenezi wa CCM, Humphrey Polepole, akipewa zawadi ya Tanzanite Complex na Mkurugenzi wa kampuni ya Mirerani Tanzanite Culture Tourism, Charles Mnyalu, kwene kon-gamano la Simanjiro ya kijani jana.
PICHA GIFT THADEY

Wafugaji kurudishiwa ardhi ekari 191

Na Mwandishi Wetu, SIHA

SERIKALI inakusudia kurudisha zaidi ya ekari 191 kwa jamii ya wafugaji wanaoishi katika kata ya Donyomoruwa, Wilaya ya Siha.

Eneo hilo litakalorejeshwa na kukabidhiwa kwa wananchi wakati wote, lilikuwa chini ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi. Mbunge wa Siha, Dk. Godwin Mollel (CCM), alidokeza ujio wa neema hiyo jana kuhusi mpango huo wa serikali, wakati akizingumza na Nipashe.

"Ardhi hiyo ilikuwa ni mali ya wananchi hao na ilichukuliwa

kimakosa na serikalini, kimsingi ardhi hiyo ilikuwa ikitumiwa na wafugaji wa jamii ya Kimasai kwa ajili ya malisho na kufanya shughuli za kimila," alieleza.

Kwa mujibu wa Dk. Mollel, baada ya serikali kuikabidhi ardhi hiyo wataigawa kwa wananchi husika na kwa utaratibu maalumu.

Zaidi alieleza, "Nadhani nina kila sababu ya kukipongeza Cha Cha Mapinduzi na serikali ya awamu ya tano kwa jithihada za makusudi za kutatua migogoro huu uliochukua miaka kadhaa.

"Naamini kwamba sasa wananchi wale wa Donyomoruwa

watakwenda kujiihua katika shughuli za kiuchumi, lakini niseme wazi kwamba bado kuna haja kwa serikali kukaza buti na kuhakikisha migogoro iliopo inataliwa na sio kuipaka rangi."

Alisema ni dhahiri serikali ina nia ya dhati ya kutatua migogoro iliopo katika Wilaya ya Siha, kwa kuwa hivi sasa tayari imagiza mashamba makubwa matatu yaliyopo katika Kitongoji cha Esimbosi kuanza kupimwa upya ili kujiridhisha kila shamba lilikuwa na ukubwa kiasi gani.

Alisema uamuzi huo wa Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, unatokana na

kupokea viashiria na malamiko yanayoonyesha kuna wawekezaji wajanja wajanja waliojimegea ardhi na kujiogezea ukubwa wa mashamba yao bila kufuata utaratibu.

Inaelezwa pia, yapo malamiko yaliyotolewa na baadhi ya wananchi kwa niaba ya wenza zaidi ya 700 waliopo katika Kata ya Ngarenairobi na Ndumeti kutokuwa na ardhi iliopimwa kwa ajili ya makazi, maeneo ya kufanya biashara, viwanja vya michezo, nyumba za ibada, vituo vya afya, shule, soko na maeneo yaliyotengwa kwa ajili ya wafugaji.

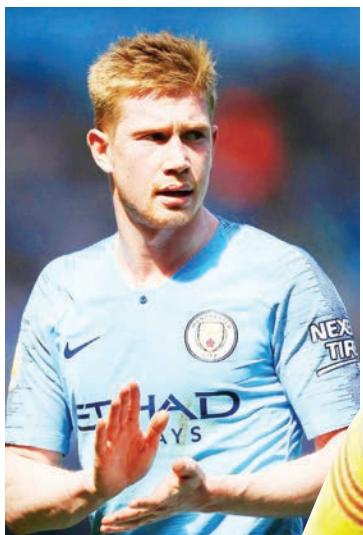
Nipashe Spotik

'VINYOZI' WAOWEZA KUBEBA KIATU CHA DHAHABU UEFA UK. 16 & 17

ISIKUPITE

TANGU kijungo wa Man City, Kevin De Bruyne aichezee klubo hiyo kwa mara ya kwanza Septemba 2015, ametoa pasi za mwisho 'assists' (52) nyingi zaidi kwenye Ligi Kuu England kuliko mchezaji yeyote yule.

GHARIKA...

Winga wa Manchester City, Riyad Mahrez, akichezewa madhambi na beki wa Watford katika harakati za kuwania kumtoka wakati wa mechi ya Ligi Kuu England iliyopigwa Uwanja wa Etihad juzi na City kushusha gharika ya mabao 8-0. **HABARI UK. 28**

NYAKATI TAMU ZA DE GEA MAN UNITED

MANCHESTER, England

NI rasmi kwamba, David de Gea haendi kokote! Golikipa huyu wa kimataifa wa Hispania amesaini mkataba mpya wa kubaki pale Manchester United hadi mwaka 2023, huku kukiwa na kipengele cha kuongeza mwaka mmoja zaidi.

Majaliwa ya De Gea hapo kwenye dimba la Old Trafford mara kwa mara yal ionekana kuzua mjadala, huku Real Madrid ndio ikipewa nafasi kubwa zaidi ya kukaribia kumsajili mwaka 2015, pamoja na Juventus na Paris Saint-Germain pia imeripotiwa kuwa kwenye mbio za kumwania.

NI Ruud van Nistelrooy (mechi 19) na Roberto Soldado (mechi 19) walioweza kufunga mabao 15 kwenye mechi chache za kwanza za Ligi ya Mbingwa Ulaya kuliko Harry Kane (mechi 20).

JE, WAJUA?

MECHI NYINGI BILA KURUHUSU BAO

De Gea tangu aanze kucheza kwenye ligi hiyo Agosti mwaka 2011, hakuna golikipa mwininge ambaye amecheza mechii nyingi zaidi bila kuruhusu bao. Amecheza mechii 102 kati ya 280 bila kuruhusu nyavu zake kutikiswa. Anayemfuatia ni yule wa Tottenham, Hugo Lloris (amecheza mechii 87 kati ya 244 bila kuruhusu bao), huku Joe Hart (mechi 85 kati ya 216 bila kuruhusu bao) na Petr Cech (mechi 84 kati ya 221 bila kuruhusu bao).

TUZO GLOVU ZA DHAHABU

De Gea alifurahia zaidi muda wake wa kuwacheza Mashetani Wekundu hao wakati wa msimu wa 2017-18, ambapo alicheza mechii 18 bila kuruhusu bao na kutwaa tuzo ya Golden Glove (glovu za dhahabu). Katika msimu huo, Ederson (mechi 16), Lloris (mechi 15) na Thibaut Courtois (mechi 15). Msimu huo ulimshuhudia De Gea akionka hatari 14 kwenye mchezo mmoja dhidi ya Arsenal - akiwa ameokoa hatari nyingi zaidi katika mchezo.

TAKWIMU BORA EPL

280 - De Gea amecheza mechii 280 za Ligi Kuu tangu alipotua Old Trafford akitoekeo Atletico Madrid, akiwa amecheza sawa na dakika 25,184.

102 - Amecheza mechii 102 bila nyavu zake kutikiswa hadi sasa.

282 - De Gea ameon-doa mpira langoni mwa United mara 282 kwenye Ligi Kuu. Nyingi zaidi kwa msimu mmoja ilikuwa ni msimu wa 2018-19 ambako aliondoa mara 54.

785 - Huwezi kupewa jina la utani la "Dave saves" kama hujawenza kuokoa hatari langoni mwako kwa ustadi. De Gea ameokoa hatari mara 785 hapo Man United sawa na asilimia 73,27.

2 - Kitu kimoja cha kushangaza ni kuhusu kuokoa penalti. De Gea ameokoa penalti mbili tu kati ya 24 kwenye Ligi Kuu hadi sasa.

10 - Katika misimu yake tisa hadi sasa, De Gea amefanya makosa mara 10 yaliyosababisha kuruhusu kufungwa mabao. Kubwa zaidi ni kwamba kwenye mchezo mmoja alifanya makosa manne, huku katika msimu wa 2013-14 na 2017-18 hakufanya kosa lolote.

158 - Hizi ni mechii alizochenza katii ya 280 kwenye Ligi Kuu ambapo, De Gea alikuwa kwenye ushindi mara 158.

MICHEZO

Na Adam Fungamwango

SIKA za hivi karibuni, mashabiki wengi wa soka wameonyesha kushanga-wza na uwezo wa hali ya juu unaonyeshwa na kipa wa timu ya taifa, Taifa Stars, Juma Kaseja ana-posimama langoni.

Wakati kila mmoja akiushuhudia ufundi wa kipa huyo anayeida-kia KMC, hivi majuzi kipa mwingine mkong-we Shaaban Kado wa Mtibwa Sugar ilipocheza dhidi ya Simba, alifanya kazi kubwa mno na kama si uhoodari wake, basi Simba ingeweza kutoka na ushindi wa mabao mengi.

Hii inaonyesha kuwa makipa wakongwe nchini na hasa wanaocheza Ligi Kuu, wameonekana kuwa tishio kwa makipa vijana.

Aina yao ya udakaji na umakinia wa hali ya juu, umewafanya mashabiki wengi kuanza ku-heshimu na kuaulizia makipa wengine wa zamani waliowahi kudakia Ligi Kuu kwa miaka tofauti.

Mwandishi wa makala haya, amekusanya taarifa za baadhi ya makipa wakongwe nchini ambao bado wanacheza Ligi Kuu Tanzania Bara wakiwa kwenye ubora wa hali ya juu...

1. JUMA KASEJA- KMC

Ni mmoja wa makipa wakongwe nchini aliyeanza soka la ushindani mwaka 2000. Ni miaka 19 sasa yuko kwenye kiwango bora, pia ndiye kipa namba moja kwenye kikosi cha timu ya taifa, Taifa Stars kwa sasa.

Historia yake inaonyesha kuwa alizaliwa mwaka 1985 na kuanza soka la ushindani alipojiunga na Moro United mwaka 2000, hadi 2003 alipochukuliwa na klubu ya Simba.

Alidumu kwenye kikosi hicho hadi mwaka 2014, alipokwenda kujinga na Yanga kwa msimu mmoja, na baada ya hapo alikwenda kuichezea Mbeya City mwaka 2016.

Alichezea Mbeya City kwa miezi sita, kabla ya kwenda Kagera Sugar na kuidakia kwa msimu mmoja hadi mwaka 2017.

Kuanzia 2018, Kaseja alijunga na KMC, klubu ambayo hadi leo bado yupo na sasa amekuwa midomoni mwa mashabiki wengi wa soka kutokana na uhoodari wake.

2. SHAABAN KADO- MTIBWA SUGAR

Naye aliwashangaza mashabiki wa soka Septemba 13 alipokuwa kikwazo kwa mastraika wa Simba kupata mabao. Licha ya Mtibwa Sugar kufungwa mabao 2-1, lakini Kado ndiye aliyekuwa nyota wa mchezo wa mechi hiyo.

Ni kipa mkongwe na mzoefu kwenye Ligi Kuu ambaye alianza kusikika na kuonekana 2008 akiwa na Mtibwa Sugar hadi mwaka 2011 alipojiunga na Yanga.

Alikaa kwa msimu mmoja, kabla

KASEJA NA WAKONGWE WABISHI LANGONI BARA

ya kurejea tena Mtibwa 2012 na mwaka uliofuta 2013 alikwenda kuidakia Coastal Union hadi mwaka 2015 alipokwenda Mwadui FC.

Aliidakia Mwadui mpaka 2017 akarejea tena kwenye klubu yake ya zamani ya Mtibwa Sugar hadi leo.

3. BENEDICT TINOKO- KAGERA SUGAR

Kipa huyu mrefu huenda kushinda makipa wote nchini kwa sasa anaidakia Kagera Sugar akiwa amerejea nyumbani baada ya miaka kadhaa.

Mwanzoni mwa miaka 2010 aliidakkia timu hiyo hiyo, kabla ya kusajiliwa na Yanga 2015, lakini alikaa kwa msimu mmoja tu. Kwa kipindi kifupi alirejea Kagera Sugar, lakini baadaye aliamua kuelekea Mtibwa Sugar ambako alijipatia umaarufu mkubwa kabla ya kurejeshwa tena Kagera msimu huu. Ni mmoja kati ya makipa wakongwe kwenye Ligi Kuu msimu huu.

4. AGHATON ANTONY- LIPULI

Si kipa maarufu sana, lakini ni mmoja wa makipa wa siku nyingi kwenye Ligi Kuu Tanzania Bara. Kwa sasa anaidakia Lipuli FC. Historia yake ya soka inaanzia msimu wa 2011/12 alipokuwa kipa wa Polisi Dodoma, na msimu uliofuta akaidakia Polisi Morogoro.

Msimu wa 2013/14 alijunga na Kagera Sugar ambako alikaa kwa misimu mitatu, kabla ya kwenda Majimaji ya Songea msimu wa 2016/17. Msimu uliofita alikuwa kipa wa Ruvu Shooting, kabla ya kujinga Lipuli kwa msimu huu wa ligi.

5. MWADINI ALLY- AZAM

Ni kipa mkongwe kwenye Ligi Kuu, ingawa anatumika zaidi kama kipa wa akiba kwenye kikosi cha Azam FC. Alianza kucheza soka 2009 akiwa na timu ya Mafunzo Zanzibar hadi

mwaka 2011 alipojiunga na Azam FC.

Mwadini hana historia ndefu sana, kwani tangu ajiunge na Azam ha-jaenda timu nyingine yoyote ile kwa miaka minane sasa.

6. JEREMIAH KASUBI- PRISONS

Kwa sasa anaidakia Prisons. Kasubi ambaye si kipa maarufu sana masikioni mwa mashabiki wengi wa soka, ni mmoja katika makipa wa siku nyingi sana kwenye Ligi Kuu, ak-ka amezidakia timu za Ndanda FC na Kagera Sugar kwa misimu tofauti.

7. ANDREW NTALA- ALLIANCE

Ameshawahi kuidakia Simba mwaka 2013, lakini hakudumu sana kutokana na kushindwa kufanya kile ambacho wanachama na mashabiki wa klubu hiyo walikihitaji. Ntala alisajiliwa na Simba akitokea Kagera Sugar alikocheza kwa mafanikio makubwa. Baada ya kuachwa alirejea tena kwenye klubu yake ya zamani ya Kagera Sugar.

Msimu huu amebukia kwenye klubu ya Alliance na kuwa mmoja kati ya makipa wakongwe na wazoefu makubwa kwenye Ligi Kuu.

8. ALLY MUSTAPHA BARTHEZ- NDANDA

Ni mmoja kati ya makipa wakongwe na maarufu nchini. Jina lake maarufu zaidi ni Bathez, akifan-

ishwa na kipa wa zamani wa timu ya Taifa ya Ufaransa, Fabien Barthet.

Alianza soka la ushindani 2007 alipojiunga na Simba, hadi mwaka 2012 alikwenda Yanga ambako alidumu hadi 2017, kabla ya kutimka Singida United. Msimu huu anaidakia klubu ya Ndanda FC.

9. SAID MOHAMED Nduda- Mtibwa Sugar

Unakikumbuka kipigo cha mabao 5-0 ilichokipata Yanga mwaka 2012? Nduda ndiye aliyefungwa mabao manne, baada ya kipa Mghana Yaw Berko kuumia alipofungwa bao la kwanza.

Msimu huo huo Yanga ilimtema na kuibukia Majimaji ya Songea, kabla ya kwenda Mtibwa Sugar alipoonyesha umahiri mkubwa na kusajiliwa na Simba 2017. Msimu huu amerejea kwenye klubu yake ya zamani ya Mtibwa Sugar baada ya kumaliza kuichezea Ndanda FC kwa mkopo akitokea Simba.

10. ARON KALAMBO- PRISONS

Ni kipa mkongwe na maarufu am-baye mara kwa mara amekuwa akihu-sishwa kujinga na Yanga. Yupo kwe-nye kikosi cha Prisons kwa misimu minne sasa, tangu 2016. Yupo kwenye orodha ya makipa wakongwe nchini kwa sasa.

KIPIGO cha mabao 8-0 Watford ilichokipata kutoka kwa Manchester City kwenye mechii ya Ligi Kuu England juzi, ndicho kikubwa zaidi kuwahi kuikumba klubu hiyo katika ligi hiyo, lakini pia kikiwa cha tatu kwao kuruhusu mabao nane kwenye mechii ya ligi (mabao 8-1 dhidi ya Aberdare Athletic Januari 1926 na mabao 8-1 dhidi ya Crystal Palace Septemba 1959).

 Extra Time

'VINYOZI' WANAOWEZA KUBEBA KIATU CHA DHAHABU UEFA

LONDON, England

BAADA ya mapumziko ya miezi minne, michuano ya Ligi ya Mabingwa Ulaya imerudi tena, na kwa kipindi cha miezi tisa ijayo, timu bora 32 katika Ligi za Ulaya, aya zitashindana kuwanja taji la michuano hiyo.

Ligi ya Mabingwa ndio mi-chuano mikubwa zaidi kwa ngazi ya klubu barani Ulaya, na inashuhudia wachezaji wakubwa wakionekana, huku pia ikiwa na zawadi nono ya fedha.

Nia kubwa ya klubu zinazoshiriki michuano hiyo ni kushinda taji na pia wachezaji kila mmoja anakuwa na ndoto ya kupata tuzo binafsi, hasi katika ufungaji wa mabao.

Kushinda tuzo ya Kiatu cha Dhababu kwa ufungaji bora kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya ni ndoto ya kila mchezaji anayechenza michuano hiyo.

Cristiano Ronaldo

Michuano hiyo imeshuhudia wachezaji kadhaa wakitwaa tuzo ya ufungaji bora kuanzia Raul Gonzalez, Ruud Van Nistelrooy, Kaka, Andriy Shevchenko na wakali wa sasa, Lionel Messi na Cristiano Ronaldo.

Baada ya michuano hiyo ya 29 kuanza kutiumua vumbi wiki iliyopita, hapa tunawaangalia wachezaji ambao wana nafasi ya kubuka wafungaji bora wa michuano hiyo msimu huu, haya twende...

5. SERGIO AGUERO (MANCHESTER CITY)

Akiwa na mabao 171 kwenye Ligi Kuu ya England, Sergio Aguero ni mmoja wa wafungaji bora kwenye ligi hiyo, na hilo linamfanya pia kuonekana kuwa tishio kwenye michuano ya Ligi ya Mabingwa Ulaya kwani ana nafasi ya kubuka mfungaji bora.

Katika maisha yake ya uchezaji soka hadi sasa, amefunga jumla ya mabao 401 katika ngazi ya klubu na nchi yake, huku mabao 237 aktifinga katika mashindano yote aliyoshiriki, hadi sasa ndiye mfungaji bora zaidi katika historia ya klubu ya Manchester City.

Kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya amefunga mabao 27 katika mechi 37 alizoecheza hadi sasa.

4. ROBERT LEWANDOWSKI (BAYERN MUNICH)

Robert Lewandowski si mgeni kwenye kufunga mabao na kutwa tuzo ya Kiatu cha Dhababu, amefanya hivyo mara kadhaa kwenye Ligi Kuu ya Ujerumanii, Bundesliga, katika kipindi chake cha uchezaji.

Mchezaji hujo wa zamani wa Dortmund ameshindaa tuzo ya mfungaji bora wa Ligi Kuu ya Bundesliga mara nne, huku pia akiwa pia ameshindaa mara moja kwenye Ligi Kuu ya Poland, Polish Estraklassa. Ufungaji wake pia umetambulisha kwenye timu yake ya Taifa ya Poland akiwa anashikwa nafasi ya sita katika orodha ya wafungaji bora wa wakati wote wa nchi hiyo, akiwa ametikisa nyavu mara 53 katika mechi 38.

Lewandowski amekuwa nguzo muhimu zaidi kwa safu ya ushambuliajji ya Bayern.

Wakati msimu huu Bayern Munich ikiwa imemarisha kikosi chake kwa kuwasajili mabeki wa pembeni, Benjamin Pavard na Lucas Hernandez, huku Philippe Coutinho na Ivan Perisic pia wakita

hapo kwa mkopo watamarisha zaidi safu ya ushambuliajji ya mabingwa hao wa Bundesliga kuweza kutawala tena kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya na Lewandowski atakuwa na nafasi ya kuendeleza rekodi yake ya ufungaji.

3. NEYMAR (PSG)

Neymar alikamilisha uhamisho kwa ada iliyoweka rekodi ya dunia mwaka 2017 kuitua PSG ili aisaide kutawala soka la Ulaya, lakini miaka miwili sasa hilo limeshindikana kutokeea, majerahya ya mara kwa mara na mambu mengine nye ya uwanza yamemfanya nyota huyo wa kimatifa wa Brazil kushindwa kung'ara pale jijini Paris.

Mchezaji hujo inweyne umri wa miaka 27, kipindi kilichopita cha majira ya joto alikuwa katikati ya mijadala wakati akitaka kurudi katika klubu yake ya zamani ya Barcelona, lakini dili hilo limeshindikana na hivyo kumfanya Neymar aendelee kubakia hapo kwenye viungu yata Parc des Princes kwa msimu mingine zaidi.

Kwenye ufungaji mabao, Neymar yupo katika daraja zuri na alishinda Kiatu cha Dhababu kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya mwaka 2015 wakati mabao yake 10 yaliwayamazi-sha Cristiano Ronaldo na Lionel Messi kwenye ufungaji bora.

Huko sasa mijadala wake wa majaliwa yake ya baadaye ukiza umeshapata suluhisho, Neymar ataridu kwenye ubora wake na kuendelee kufunga mabao kwa klubu yake ya PSG.

2. CRISTIANO RONALDO (JUVENTUS)

Wanasema kwamba soka ni dini, hivyo katika hiloo Cristiano Ronaldo ni 'padri' mikubwa, kwani michuano ya Ligi ya Mabingwa Ulaya imekuwa kama kamisa lake.

Mchezaji hujo wa kimatifa wa Ureno amepata mafanikio makubwa zaidi kwenye michuano hiyo katika kipindi chake cha uchezaji.

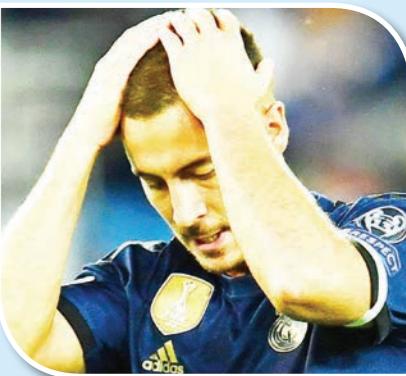
Anashikilia rekodi nyingi kwenye ligi ya Mabingwa Ulaya, ikiwamo: Mchezaji pekee katika historia kufunga mfu-

“ Nukuu

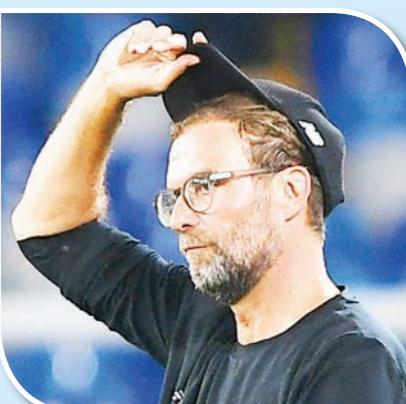
"Huu ni mwezi wangu wa pili tangu nitue hapa, ninapaswa kuendelea kumtika na kucheza zaidi nao kuweza kuelewa namna wanavyocheza [Luis] Suarez na Leo [Messi]," Antoine Griezmann ambaye alisajiliwa na Barcelona kwa euro milioni 120 akitokea Atletico Madrid, akikiri kupitia Movistar +.

"Nadhani mashabiki hapa ni mashabiki wa kweli zaidi. England hamna mashabiki wengi, watu pale wanapenda soka na kila mmoja, watu wadogo, wakubwa, watoto, wanavutia kweli na soka, lakini hawashangazi juu ya timu zao, nilipokuwa Chelsea tulipoteza, tilikatishwa tamaa kama walivyo-kuwa mashabiki, lakini sikuwalii kuhiida ni janga, unapokuwa Real Madrid, hata kama ni mwaka wangu wa kwanza, kuzungumzia mashabiki, mara zote wanakutarajia kushinda Ligi ya Mabingwa Ulaya," Eden Hazard.

"Hatueze kuwa timu bora Ulaya kwa sababu Manchester City ni timu bora duniani na hiyo ni sayari moja nilivyo-sikia. Kuna timu nyingi nzuri na unatikia kujithibitishia weve mwenyewe kwamba ni bora kujiliza mwenzako," Kocha wa Liverpool, Jurgen Klopp.

MAMBO MA5 SIMBA KUIFUNGA KAGERA

Na Adam Fungamwango

JUMATANO ijayo kutakuwa na pambano kali la kukata na shoka la Ligi Kuu, Kagera Sugar itakapoika-ribisha Simba kwenye Uwanja wa Kaitaba mjini Bukoba mkoani Kagera.

Mashabiki wengi wa soka nchini wanausubiri mechiiyo kwa hamu kwa sababu, Simba imeshindwa kuifunga Kagera Sugar msimu uliopita. Kagera Sugar ikawa ndiyo timu pekee iliyoifunga Simba mara mbili, yaani nyumbani na ugenini.

Kwenye mechii ya kwanza iliochezwa Kaitaba, Simba ilikutana na kipigo cha mabao 2-1, kabla ya kufungwa bao 1-0 kwenye Uwanja wa Uhuru jijini Dar es Salaam.

Mara ya mwisho Simba kuifunga Kagera Sugar ilikuwa ni Januari 22, mwaka jana kwenye Uwanja wa Kaitaba iliposhinda mabao 2-0, yaliyofungwa na Said Ndemla na John Bocco, Ligi Kuu msimu wa 2017/18.

Hata hivyo, Mei 19, mwaka jana, Simba ilichapwa bao 1-0 kwenye mechii ya mzunguko wa pili wa Ligi Kuu, mechii ambayo tarayi ilikuwa imeshattwa ubingwa na ilikuwa inakabidhiwa Kombe na Rais wa Tanzania, Dk. John Magufuli kwenye Uwanja wa Taifa jijini Dar es Salaam.

Na tangu hapo, Simba hajafanikiwa

walau kutoka sare na timu hiyo zaidi ya kufungwa.

Simba inakwenda kucheza mechiiyo ikiwa hajapoteza mechii hata moja, ikiichapa JKT Tanzania mabao 3-1, pia ilipata ushindi wa mabao 2-1 dhidi ya Mtibwa, mechii zote zikichezwa Uwanja wa Uhuru.

Kagera Sugar nayo itaingia uwajani ikiwa imeshinda mechii zote tatu ilizocheza, hivyo kuifanya mechii hiyo kuwa ngumu kuliko hata iliyotegeme-wa. Mechii ya kwanza ilijifunga mwenyewe kutokana na kile kilichoonekana wachezaji wa Simba walicheza ama kwa kupania sana, woga, ama vyote viwili.

Kocha Mkuu wa Simba, Mbelgiji Patrick Aussems ametabiri kuwa mechii itakuwa ngumu kwa sababu Kagera ni timu ambayo inawapa tabu, lakini tayari ameshawaambia wachezaji wake, hasa wapya kuwa wanacheza na timu ya aina gani.

Mwandishi wa makala haya anabainisha mambo matano ambayo benchi la ufundi la Simba pamoja na wachezaji wake wanatakiwa kufanya kama wataka kuvunja mwiko wa kuwa mteja wa Kagera Sugar, haya hapa...

1. KUTOCHEZA NA MATOKEO YALIYOPITA

Moja ya mambo ambayo wachezaji wa Simba hasa ambao walikuwapo msimu wa mwaka juzi na jana, kutocheza na matokeo yaliyopita vichwani mwao.

Ukiangalia hata mechii ya mzunguko

MABAO 5-0 Manchester City iliyoifunga dhidi ya Watford ndani ya dakika 18 tu, ndiyo idadi kubwa kuwahi kapatikana mapema zaidi kwenye mechii ya Ligi Kuu England.

wa pili msimu uliopita, iliochezwa kwenye Uwanja wa Uhuru Mei 9, mwaka huu, Simba ilipofungwa bao 1-0, utagundua kuwa ilipoteza mechii hiyo kutokana na wachezaji wake kucheza wakiwa na kumbukumbu ya kupoteza mechii zilizopita, hasa ile ya mwisho mbele ya rais, lakini mwezi mmoja tu uliopita, Aprili 20, ilikuwa imetoka kutopeza Kaitaba kwa mabao 2-1.

Ndiyo maana haikushangaza hata goli lenyewe Mohamed Hussein 'Tshabalala' alijifunga mwenyewe kutokana na kile kilichoonekana wachezaji wa Simba walicheza ama kwa kupania sana, woga, ama vyote viwili.

2. KUTOCHEZA KWA KUTUMIA MFUMO MMOJA

Simba kufungwa mara kwa mara na Kagera Sugar kuna baadhi ya watu wanawea kuona kuwa ni bahati mbaya, au ni mambo ya soka tu, lakini ukichunguza kwa undani utagundua kuwa hili si suala la kubahatisha ni kwamba Kocha Mkuu wa Kagera, Mecky Mexime ameshaisoma na kuijua Simba jinsi inavyocheza.

Ameshajua mfumo ambao Simba inatumia na yeze afanye nini ili kuufanya wasiweze kuicheza kwa ufasaha au kwa uhuru zaidi. Kinachotakiwa kufanya kwa benchi la ufundi la Simba kama linahitaji ushindi kwenye mechii hiyo ni kutokwa na mfumo mmoja uliozooleka kwa kucheza pasi fupi, ndefu na kutumia zaidi winga, kitu ambacho misimu miwili iliyopita timu hiyo ilikuwa haifanyi hivyo.

Simba ilikuwa ikicheza soka la pasi fupi pekee, lakini pia mashambulizi yao yote wakilazimisha kupitia kat, huku ikiwa haina mawinga asilia.

3. KUTUMIA VIZURI NAFASI ZITAKAZOPATIKANA

Kwenye mechii hiyo, inatarajiwa kapatikana au kutengenezwa nafasi chache kwa Simba, kwani wachezaji wa Kagera wataingia uwanjani wakiwa wanajiamini tofauti na wapinzani wao.

Kinachotakiwa kufanya na viungo wa Simba ni kutokwa wachoyo wa kutaka kuifunga wenyewe, hasa wanapoona mastraika wao wapo kwenye nafasi nzuri zaidi.

Nafasi yoyote itakayopatikana kwenye mechii hiyo inapaswa itumiwe vema, kwani inaweza isijirudie tena kutokana na aina ya mechii yenewe.

4. MABEKI KUTORUHUSU MIPIRA YA KROSI, KONA

Moja ya udhaifu mkubwa wa mabeki wa Simba kwa msimu wa tatoo sasa ni kuruhusu wapinzani wao kupiga krosi kirahisi, hasa kwa mabeki wa pembeni. Lakini pia mabeki wa kati ni wavivu kuruwa na kuoko krosi ya krosi, huku pia wakiwa dhaifu kucheza na kuoko krosira ya adhabu ndogo.

Kwa asilimia nyingi Simba hufungwa mabao ya aina hiyo, tena kirahisi zaidi. Kama hili litakuwa limefanyiwa kazi, basi wanaweza kuwa wako karibu kuu-futa uteja dhidi ya Kagera Sugar.

5. KUMSIMAMISHA GOLINI KAKOLANYA

"Kama Simba wakimwanzisha Aishi Manula golini basi mchezo utakuwa rahisi kwetu kwa sababu ninaujua udhaifu wake, nimeshawafundisha wachezaji wangu jinsi ya kukabiliana naye," ni maneno ya Kocha Mexime akiyasema kuelekeea kwenye mechii hiyo.

Pamoja na kwamba inawezekana ni ya kuwatia tumbo joto Simba, lakini ukitafakari kwa makini huenda kuna ukweli ndani yake. Manula amekuwa akifungwa mno mabao ya mashuti ya mbali, kona na adhabu ndogo.

Kama benchi la ufundi la Simba likimuweka golini Benno Kakolanya, na kama anayoyasema Mexime ni ya kwe-li, hapo tu tayari wachezaji wa Kagera Sugar wanaweza kuathirika kisaikolo-jia kabla mechii kuanza na kuwa ahueni kwa Simba. Kwa sababu wanamkuta kipa ambaye siye waliyeambiwa, hivyo yote waliyoambiwa na kufundishwa yanakuwa hayana tena faida.

SOKA

EMERY HATOSHI UKOCHA ARSENAL

LONDON, England

BAADA ya mechii tano za Ligi Kuu ya England msimu huu wa 2019-20 kabla ya mchezo wa jana, Arsenal inaonekana kuwa sehemu nzuri na pointi nane. Kabla mechii ya jana walikuwa nafasi ya saba kwenye msimamo na timu nyingine tano zikiwa na ponti kama hizo.

Huku kukiwa na safari ndefu ya kwenda hadi mwishoni mwa msimu huu na hasa ikizingatia ligi hiyo haitabiriki, chochote kinaweweza kutokea.

Hata hivyo, kitu kimoja kinaonyesha wazi kabisa kwamba, Arsenal itakwenda kuwa tena na wakati mwingine mgumu, na muhimu zaidi kwamba watakuwa na wakati mgumu zaidi kwenye safu ya ulinzi.

Unai Emery kamwe hatakuwa suluhisho la Arsenal kurudi tena kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya, na msimu wake wa kwanza klubuni hapo ulithibitisha hilo.

Ingawa Arsenal ilikosa kukaa kwenye nne bora kwa tofauti ya pointi moja tu, ukweli ni kwamba Emery hakuwa na uwezo wa angalau kupata pointi nne kwenye mechii tano za mwisho na hilo lilionyesha wazi kuwa yeye ni kocha ambaye ameshindwa kabisa kuiweka timu pamoja na kuwapa hamasa wachezaji.

Arsenal ilimpa Emery ofa ya mktaba wa miaka miwili kwa sababu hakuna aliyejua watarajie nini kutoka kwake.

Msimu wake wa kwanza ulikwenda kama uliyotarajiva huku Arsenal ikikosa nafasi ya kumaliza kwenye nne bora, na ikipoteza kwenye fainali ya Kombe la Ligi ya Europa.

Msimu huu, Emery anatakiwa kubadilisha mambo kwa kuhakikisha anamaliza kwenye nne bora au kutwaa taji. Na kwa namna msimu wenye we nyewe ulivoanza hadi sasa, hakuna ishara inayoonyesha kwamba mambo yote hayo mawili yanaweza kutokea.

Katika mechii tano za kwanza za msimu huu, wapinzani wa Arsenal walikuwa wamepiga mashuti mengi zaidi langoni mwao kuliko wao katika mechii nne kati ya tano - mchezo pekee uliokuwa na tofauti ni dhidi ya Tottenham Hotspur.

Ukichukulia ubora wa wachezaji wa Arsenal, timu kama Newcastle, Burnley na Watford hazikutakiwa kuwa na

mashuti mengi zaidi langoni mwao.

Na kufanya mambo kuonekana mabaya zaidi, mabao mengi ambayo Arsenal wamefungwa msimu huu ni kutokana na makosa yao wenye. Zaidi ni kwamba hata ushindi wao dhidi ya Newcastle na Burnley ha-wakuwa wenye ushawishi.

Tangu alipojiungu na Arsenal, Emery amekuwa na mchango mdogo mnno kwa timu. Inaonyesha kama vile Arsene Wenger kamwe hajaondoka.

Emery alibadilisha kikosi cha kwanza kwenye mechii mbili mfululizo. Ingawa baadhi ya mashabiki wanaweza kufikiri hilo si jambo kubwa, lakini ukweli ni kwamba hilo ni moja ya jambo kubwa.

Kubadilisha mara kwa mara kikosi cha kwanza cha kuanza kunatengeza timu isiyo na uwiano; na hilo linaonekana litakwenda hivyo hadi mwishoni mwa msimu, na tayari limeonyesha athari zake msimu huu.

Kosa jingine la Emery amekuwa

SERGIO Aguero amekuwa mchezaji wa kwanza kufunga katika mechii saba mfululizo kwenye Ligi Kuu England tangu Romelu Lukaku alipojanya hivyo Desemba 2015.

hachagui wachezaji wanaotakiwa kwa mchezo husika. Amekuwa akiwajaza wachezaji katika nafasi ambazo siyo.

Kwenye mchezo dhidi ya Liverpool, Emery aliwachezesha viungo wanenye kiungo cha kati na hilo likaifanya Arsenal kushindwa kujipanua na pia kumfanya Lucas Torreira akichezea katikati ya kiungo.

Kwenye mchezo dhidi ya Tottenham, tena akamchezesha Torreira kama kiungo wa katikati, huku pia akiwaweka viungo wengine watatu. Hakukuwa na sababu ya kuichezea timu kwa mtindo wa kupaki basi wakati anacheza na timu kubwa tena nyumbani.

Kwenye mchezo dhidi ya Watford, Emery alifanya kosa hilo hilo kama ambavyo alikuwa akimchezesha Mesut Ozil kwa msimu wote uliopita - akimchezesha kushoto, kitu amba-cho kilimfanya ashindwe kucheza kwa kujiachia.

Emery pia anatakiwa kuelewa kwamba, Granit Xhaka hafiti kwenye kikosi cha sasa cha Arsenal.

Raia huyo wa Usvisi kuwa nadodha wa Arsenal pengine ni kosa kubwa mnno ambalo wanalifanya tangu wamsajili Kim Kallstrom. Ni wazi kwamba, Xhaka ana uzoefu wa kutosha, lakini yeze hana sifa za uongozi. Anatakiwa kwanza ajiimarishe kwenye kucheza; kumfanya kuwa nahodha kunamfanya kushindwa kabisa kutimiza majukumu yake mchezioni.

Arsenal inahitaji wachezaji kama Hector Bellerin, Kieran Tierney na Rob Holding kurudi kikosini hapo, lakini pia hilo haliwezi kuwa su-luhisho la matatizo yao.

Kumekuwa na uvumi mwingine kwamba wachezaji wa Arsenal ha-wamwelewi Emery nini anachokikata ka hasa kwenye suala la mbinu zake uwanjanji.

Na ukichukua na idadi ya makosa waliyofanya kwenye safu ya ulinzi msimu huu, tayati inaonyesha kwamba anachagua timu isiyo sahihi, na inaonyesha wazi kwamba, mambo ni magumu zaidi pale Arsenal.

Arsenal inaweza kwenda mbali kwenye michuano ya Kombe la Ligi ya Europa msimu huu, na hata inaweza kushinda taji hilo hasa ikizingatiwa jinsi misimu miwili ilivyokwenda katika mashindano hayo.

Lakini kwa namna Ligi Kuu England ilivoanza msimu huu, inaonekana ni wazi kwamba, ni vigumu kwa Arsenal kumaliza kwenye nne bora.

Emery kamwe hawesi kuwa su-luhisho la matatizo ya Arsenal. Anawea kuwa jibu la mpango wa matokeo ya muda mfupi, lakini hana uwezo wa kuipa Arsenal mafanikio.

NDANI YA 18

BAADA ya mapumziko ya miezi minne, michuano ya Ligi ya Mabingwa Ulaya imerudi tena, na kwa kipindi cha miezi tisa ijayo, timu bora 32 katika Ligi za Ulaya zitashindana kuwania taji la michuano hiyo.

Uk. 16&17

NYOTA WA5 MBIO ZA UFUNGALI BORA EPL

LONDON, England

MOJA ya vitu vinavyonoge-sha zaidi katika msimu wa Ligi Kuu ya England ni mbio za kuwania tuzo ya ufungaji bora, Kiatu cha Dhahabu.

Pierre-Emerick Aubameyang, Sadio Mane na Mohamed Salah kwa pamoja walitwaa tuzo ya Kiatu cha Dhahabu msimu uliopita wakati wote walipofikisha mabao 22.

Na msimu huu mambo yanaone-kana kuvutia zaidi, kwani majina yale yale kama Aubameyang, Sergio Aguero na Raheem Sterling - yameanza msimu kwa kutikisa nyavu katika kila mchezo.

Wote wameungana kwenye orodha ya wafungaji wanaoongoza kwa mabao na msimu huu yameibuka pia majina mapya Tammy Abraham na Teemu Pukki.

Makala haya yanakuchambulia wachezaji watano amba wanaone-kana kuwa kwenye mbio moja za kuwania Kiatu cha Dhahabu msimu huu, twende sasa...

SERGIO AGUERO (MA CITY) - MABAO NANE

Aguero ameanza msimu huu kwa kasi na amekaa kileleni na wanaongo-za kwa kufunga mabao akifikisha nane pamoja na Abraham.

Hii inaonyesha kuimarika zaidi katika misimu mitatu iliyopita, kwani kipindi kama hiki alikuwa na saba, lakini kwa sasa amecheza kwa dakika 32 zaidi.

Si jambo la kushangaza kwamba, raia huyo wa Argentina, kwani am-

kuwa akifunga mabao mara kwa mara na hadi sasa ana pasi za mwisho mbili, na amejiwekea rekodi yake tangu alipojingga na City mwaka 2011.

TAMMY ABRAHAM (CHELSEA) - MABAO SABA

Baada ya Chelsea kupigwa marufuku ya kufanya usajili, kocha Frank Lampard ameamu kumtumia Abraham tofauti na iliyokuwa imepang-wa, lakini kinda huyo mwene umri wa miaka 21 amelipa fadhila kwa ku-funga mabao.

MSHAMBULIAJI wa Napoli, Fer-nando Llorente, sasa amefunga mabao kwenye Ligi ya Mabingwa akiwa na klubu nne tofauti (Ju-ventus, Sevilla, Spurs na Napoli) - hivyo kuungana na Mhispania mwenzake, Fernando Morientes kuwa Wahispania pekee waliofan-ya hivyo katika michuano hiyo.

mawili tu katika mechili tano za kwanza. Lakini sasa ana mabao sita kutoka kwe-nye miguu yake na kocha Daniel Farke amewekeza imani yake kwa Pukki.

PIERRE-EMERICK AUBAMEYANG (ARSENAL) - MABAO MATANO

Si jambo la kushangaza kwamba, mshambuliasi huyu wa 'Washika Bun-duki' wa London kuwa kwenye orodha ya wafumania nyavu msimu huu.

Tangu alipoanza kucheza kwenye Ligi Kuu ya England Februari 2018, amezidiwa na nyota wa Liverpool, Mohamed Salah (akiwa amehusika kwenye mabao 53).

Lakini habari mbaya kwa mabeki wa Ligi Kuu ya England ni kwamba, nyota huyu wa kimataifa wa Gabon amezidi kuimarika na msimu huu tena atakuwa kwenye wakati mzuri zaidi.

Alifunga bao moja tu kwenye mechili tano za kwanza msimu uliopita, lakini mabao mawili dhidi ya Watford tayari yamemfanya msimu huu kufikisha mabao matano kwa jina lake kabla ya mechili ya jana. Halitakuwa jambo la ajabu kuona kwamba, anaweza kuiv-unja rekodi yake ya msimu uliopita ya kufunga mabao 22.

RAHEEM STERLING (MA CITY) - MABAO MATANO

Sterling alianza msimu huu kwa ku-funga mabao matatu 'hat-trick' wakati Man City ikibuka na ushindi mnono kwenye mchezo wake wa kwanza wa ligi dhidi ya West Ham.

Na tangu hapo ameendelea kuzifumi-nya nyavu na nyota huyo wa zamani wa Liverpool haitashangaza kwamba mwishoni mwa msimu akaibuka kuwa mfungaji mwene mabao mengi.

Msimu huu tayari amegusa mpira mara 49 ndani ya boksi ni mara 18 zaidi ya wapinzani wenzake waliope kwenye orodha ya kuzifumania nyavu msimu huu.

Hivyo, nafasi ya kuibuka kuwa kinara kwenye ufungaji wa mabao msimu huu ipo pia kwake.

USILOLUUA

HABARI KITAIFA

Wakulima wilaya walipwa bil. 23/- za ufuta

Na Sabato Kasika

ZAIDI ya Sh. bilioni 23 zimelipwa kwa wakulima wa ufuta wa Wilaya ya Nachingwea mkoani Lindi, katika msimu wa zao hilo mwaka 2018/2019 uliomalizika hivi karibuni.

Mbali na wakulima kulispa kiasi hicho cha fedha, halmsauri ya wilaya hiyo nayo imefanikiwa kusanya ushuru wa Sh. milioni 698.3 uliotokana na mauzo ya ufuta huo.

Hayo yalisewma na Mkuu wa Wilaya ya Nachingwea, Rukia Muwango, alipokuwa akizungumza na gazeti hili kwa njia ya simu kutoka mjini Nachingwea.

Mkuu huyo wa wilaya alikuwa akizungumzia manufaa ya kuuza

ufuta kwa mfumo wa stakabadhi ghalani, ambao sasa ni miaka mili tangu uanzu kutumika kwenye zao hilo.

"Msimu huu Nachingwea tulifanya minada saba na kusanya kilo 8,453,447, huku wakulima walipwa zaidi ya Sh. bilioni 23 na pia halmsauri yetu kusanya ushuru wa Sh. milioni 698.3," alisema Muwango.

Alisema, mfumo huo una manufaa makubwa, kwa vile unasaadia kupata takwimu sahihi, kwa kuja amenunua ufuta kwa kiasi gani, tofauti na miaka ya nyuma wakati wakulima wakidhulimiwa. "Kwa sasa ufuta unakusanya kwenye vyama vya ushirika na kisha wafanya biashara wanakwenda kununua huko kwa kushindana kulingana

na bei iliopo sokoni na mwisho wa siku mkulima ananuifaika," alisema.

Mkuu huyo wa wilaya alisema, katika msimu wa mwaka huo uliomalizika hivi karibuni, bei ya juu ya ufuta iliuzwa Sh. 2,860 kwa kilo na kwamba bei ya chini ilikuwa ni Sh. 2,580.

DC Muwango alisema, wafanyabiashara waliokuwa wakihitaji ufuta kwa bei ya juu walinunua kwanza kiasi chao walichokuwa wakikita, kisha wale wa Sh. 2,580 wakafuatia na hatimaye mnada kumalizika vizuri.

Alifanua kuwa ilikuwa inachukua siku saba tangu mnada kufanyika na kisha mkulima kuingiziwa fedha zake kwenye akaunti yake na hivyo hakukuwapo na usumbufu wowote

mkulima kupata malipo.

"Kwa ujumla ni kwamba Nachingwea tumefanikiwa kudhibiti chomachoma na kangomba, ndio maana minada imekwenda vizuri, huku wakulima wakinuifaika na mfumo wa stakabadhi ghalani," alisema.

Alisema, mafanikio ya kudhibiti chomachoma na kangomba ni mikakati wa mkoaa ambaa ulishushwa kwa wakuu wa wilaya na kushirikisha maofisa ushirika na viongozi wa vyama kwa kuratibiwa na mrasi wa mkoaa. "Kwa sasa hakuna wafanyabiashara wanaowafuata wakulima shambani, kwani mtindo huo ni wa unyonyaji, badala yake wakulima wanaauza ufuta kwa mfumo huo, ambaa unakubalika kisheria," alisema.

Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi wa Umma, Dk. Laurean Ndumbaro (aliyesimama), akizungumza na watumishi wa Halmsauri ya Mji Ifakara na Kilombero wakati wa ziara yake ya kikazi wilayani humo, yenye lengo la kuhimiza uwajibikaji kwa watumishi wa umma nchini. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Watumishi Takukuru waonywa usaliti maadili

Beatrice Moses

KAIMU Mkurugenzi Mkuu wa Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (Takukuru), Brigedia Jenerali John Mbungo, ameowaonya watumishi wa taasisi hiyo wenye mawazo ya usaliti wa maadili ya kazi zao, hasa katika kipindi hiki cha kuelekea uchaguzi wa Serikali za Mtaa.

Takwimu kutoka katika taasisi hiyo zinazohusiana na rushwa katika uchaguzi tangu mwaka 2015 hadi sasa, zimefunguliwa kesi 11 kati ya hizo, sita zinaendelea mahakamani. Kesi mbili ziliishi kwa taasisi hiyo kushinda, kesi mbili ziliishi kwa kushindwa huko kesi moja iliondolewa mahakamani.

Aliyasema hayo juzi kupojojwa na gazeti hili bada ya kuzungumza na vyombo vya

habari alipoonya wanasiwa na wapigakura kuhusu vitendo vya rushwa katika uchaguzi wa Serikali za Mitaa utakaofanyika Novemba 24, mwaka huu.

Nipashe iliohiji kuhusu tuhuma ambazo hutolewa kwa baadhi ya watumishi wa taasisi hiyo kutajwa kujihusisha na rushwa wanapokamata wanasiwa wagombea, wapigadebe au wapigakura wakijihuisha na vitendo vya rushwa kuendelea kujitekeza kwenye jamii.

Mbungo alisema watumishi hao ni binadamu, hivyo yawezekana mionganoni mwao wapo wenye mawazo tofauti na maadili, ni vyema watambue kama watashughulikiwa ipasavyo mara watakponaswa na kuthibitika kuwa wamefanya vitendo viovu.

"Sisi ni wakali kwa vitendo

vya rushwa iwe kwa mtu wa ndani ya taasisi au nje, lakini rushwa ni kama kosa lingine lolote linahitaji lithibitishwe wakati mwingine kunawewe kuwa na dhana huyu mtumishi wa Takukuru amechukua rushwa kwa hiyo tutachunguza tukio limetokeaje ili kuthibitisha," alisema.

Aliongeza: "Sikatai kama hawawezi kufanya, lakini hakibainika ni msala kwake kwa sababu hawawezi kubaki na sisi, hivi karibuni nadhani umesikia hatua zilizochukuliwa."

Awali alibainisha Takukuru wametoa elimu ambayo imejiveka mikakati kadhaa kuhakikisha wananchi wanakuwa na uwelewa kuhusu madhara ya rushwa na umuhimu kwa kuepuka vitendo hivyo ili kujiletea maendeleo katika maeneo to-

fauti na taifa kwa ujumla.

Alitaja baadhi ya makosa ya rushwa wakati wa uchaguzi ni kama wapigakura kupewa hongo ili asijandikishe katika daftari la wapigakura na kutopiga kura, kuamriwa mtu wa kumpigia kura na kutumia njia za rushwa, wagombea kugawa zawadi kwa wapigakura.

Mbungo alibainisha wapigakura hawapaswi kupoeka fulana au kitu chochote ili kushawishiwa kupiga kura kwa mgombea, zawadi yoyote yenye lengo hilo iwe, soda, chakula au kusafirishwa.

"Vyama vina utaratibu wake wa kuva sare ambaa huwezi kuingiliwa, lakini kama sare hizo zitatolewa kwa lengo la kushawishi kupiga kura hiyo ni rushwa kwa kuwa inalengo la kushawishi," alisema.

Makonda atoa neno kwa taasisi ya elimu

Na Mwandishi Wetu

MKUU wa Mkoaa wa Dar es Salaam, Paul Makonda, amepongeza Kam-puni ya Global Education Link kwa mchango mkubwa inaoutoa kwenye maendeleo ya sekta ya elimu nchini.

Makonda alisema hayo mwishoni mwa wiki, wakati wa hafla ya kuwapongeza walimu, shule na wanafunzi waliofanya vizuri kitaaluma na kuufanya mkoaa huo kufanya vizuri kitaifa kwenye maendeleo ya elimu.

Alisema Global Education Link ni taasisi inayotambua inachofanya kwani imekuwa msaada mkubwa kwenye kuchangia masuala ya elimu nchini na ndio sababu imekuwa ikizidi kupata mafanikio mwaka hadi mwaka. "Global Education Link wanafanya vizuri ndio sababu wanazidi kuchanja mbuga kila siku," alisema Makonda.

Naye Ofisa Elimu Mkoaa wa Dar es Salaam, Hamis Lissu, alipongeza taasisi hiyo kwa mchango walioota kufanikisha tuzo zilizotolewa mwishoni mwa wiki na michango mingine wanayoendelea kuitoa kwenye sekta ya elimu. "Global Education Link ni wadau wetu muhimu sana kwenye elimu Dar es Salaam, ndio wamedhamini zawadi mbalimbali kwenye hafla hii na wametufanya mambo mengi sana hapa Dar, nawapongeza waendelee na moyo huo," alisema Lissu.

Mkurugenzi wa kampuni hiyo, Abdulmalik Mollel, alipongeza Makonda kwa maono yake kwenye sekta ya elimu hali ambayo imekuwa ikiufanya mkoaa kuongoza mwaka hadi mwaka. Mollel alisema tangu Makonda aingie madarakani Mkoaa wa Dar es Salaam umekuwa ukifanya vyema kwenye elimu kwa kuwa wa kwanza kwenye matokeo ya kitaifa.

"Haya hayajaja kwa bahati mbaya bali ni kutokana na mikakati ambayo Mkuu wa Mkoaa umeiweka na kuitekeleza kwa vitendo tangu ulipoteuliwa kuongoza mkoaa huu mwaka 2016," alisema. Aidha, Mollel aliahidi kuwa Global Education Link itaendelea kutoa ushirikiano kwa Mkoaa wa Dar es Salaam na kwa mhesimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. John Magufuli kuhakikisha elimu ya Tanzania inapaa.

"Kutokana na umakini wa serikali kwa sasa hatujadili tena suala la madawati wala uhaba wa walimu bali namna ya kutoa elimu bora itakayosaidia wanafunzi kuondoka wakiwa na taaluma ya kutosha," alisema. "Tunataka kuhakikisha mwanafunzi anamaliza shule akiwa na elimu ambayo itaisaidia nchi hii kufikia ndoto zake za Tanzania ya viwanda na kufikia uchumi wa kati," alisema Mollel. Taasisi hiyo tangu ilipoanzishwa mwaka 2016 mpaka sasa imefanikiwa kuwapeleka wanafunzi zaidi ya 5,000 nje ya nchi kwenda kusoma.

Maofisa habari serikalini wapewa kibarua

Na Renatha Msungu, DODOMA

SERIKALI imewataka maofisa uhusiano na mawasiliano wa serikali kutumia taaluma pamoja na weledi wa mafunzo walivopewa kutangaza uchaguzi wa serikali za mitaa, pamoja na miradi ya kimkakati inayoekeleza katika maeneo tofauti wanayotoka.

Uchaguzi wa Serikali za Mitaa unatarajiwa kufanyika Novemba 24, mwaka huu nchini.

Kauli hiyo ilitolewa na Katibu Mkuu, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (Tamisemi), Mhandisi Joseph Nyamhanga, wakati akifunga mafunzo ya siku tano ya kuwajengea uwezo maofisa habari 141 toka wizarani, halmashauri, na taasisi za umma yaliyofanyi-ka jijini hapa.

Nyamhanga alisema maofisa hao wanajukumu kubwa kutumia taaluma yao kutangaza uchaguzi wa serikali za mitaa ambaa tayari tangazo lake limeshatolewa hivyo wao kazi yao kuwasilisha taarifa kwa wananchi kuhusiana na uchaguzi huo.

"Naomba tumieni taaluma yenu ikiwamo mafunzo mliyopewa na kujengewa uwezo wa utoaji taarifa kutangaza uchaguzi wa serikali za mitaa kwa sababu ni muhimu wananchi kujua," alisema Mhandisi Nyamhanga. Alisema uchaguzi huo ni muhimu kwa wananchi kujua kwa sababu utawasaidia kuchagua viongozi bora ambao watajenga misingi bora katika jamii inayowazunguka.

Alisema maofisa uhusiano wana taaluma, hivyo wana-paswa kuwapa taarifa wananchi ya uchaguzi huo uliopangwa kufanyika Novemba 24, nchini.

"Mna kila sababu ya kuwasilisha kwa wananchi nini kinaendelea kuhusiana na uchaguzi wa serikali za mitaa kwa sababu tarehe imeshatangazwa, lakini kuna wengine hawajui, hivyo ni vema nyie mkawasaki hilo," alisema Mhandisi Nyamhanga.

Alisema kuna miradi mingi ambayo inatekelezwa na serikali ya awamu ya tano ambayo nayo wananchi wanapaswa kujua serikali inafanya nini.

Katibu Nyamhanga aliainisha baadhi ya miradi ambayo serikali inatekelezwa kwa ufanisi ni pamoja ujenzi wa barabara, sekta ya afya pamoja na ujenzi wa reli ambaa ni muhimu jamii kujua kwa sababu kutokana na umuhimu katika sekta hiyo.

Alisema lengo lao ni kuona jamii inaelewa kila mradi un-atekelezwa na serikali.

Katika hatua nyingine, Mhandisi Nyamhanga alisema pia maofisa hao wanapaswa kutoa elimu kwa jamii kuhusu matumizi ya mtandao ya kijamii ambayo pia wanaweza kutumia kutoa taarifa mbalimbali zenyen manufaa kwa jamii.

Rais Kenyatta alivyoupaisha mvinyo wa Dodoma

Na Augusta Njoji, DODOMA

KUTOKANA na ubora wa mvinyo unaotengenezwa mkoani Dodoma, nchi za Afrika ya Magharibi zime-shawishika kuanza kununua takribani asilimia 50 ya mahitaji yao ambayo awali zili-kuwa zikinunua Afrika Kusini na Ulaya.

Hatua hiyo imetokana na hivi karibuni Rais wa Kenya, Uhuru Kenyatta kuperwa zawadi ya mvinyo aina ya Presidential na Rais John Magufuli na video yake kusambaa kwenye mitandao ya kijamii na kufikia kwenye nchi hizohali iliyowashawishi kufika Dodoma kujionea uzalishaji wa mvinyo huo.

Kauli hiyo aliitoa mwishoni mwa wiki, Mkuu wa Mkoa wa Dodoma, Dk. Binilith Ma-

henge, wakati wa uzinduzi wa kongamano la kitaifa la ushiriki wa Watanzania katika miradi ya kimkakati na uwekezaji, lilihofanyika jijini hapo. Akiwakaribisha wadau hao, mkuu huyo alimpungeza Rais Magufuli kwa kumwalika Rais Kenyatta na kumpa mvinyo huo ambaa umefunga fursa ya masoko katika nchi hizohi.

"Rais Kenyatta alipopewa mvinyo wa Presidential, 'clip' yake ilisambaa kwenye mitandao mbalimbali hadi kufika Afrika Magharibi na ndipo wakashawishika kufika Dodoma kuona namna mvinyo huu unavyozalishwa," alisema. Alisema ubora wa mvinyo huo unaotengenezwa kutokana na zabibu inayolima-wa mara mbili kwa mwaka mkoani Dodoma, umepata

umaarufu katika nchi hizohi.

Dk. Mahenge alisema kuto-kana na kuona mvinyo huo kwenye mitandao, viongozi hao kutoka Afrika Magharibi walifika Dodoma kuulizia upatikanaji wa kinywaji hi-chi, utengenezaji wake na kuona pia uzalishaji wake.

"Walipoonja walifurahi na kuahidi kwamba wataanza kuagiza mvinyo kutoka Dodoma kutokana na ubora wake kuliko ule waliokuwa wakiagiza Afrika Kusini wa takribani asilimia 30 na kutoka Ulaya wa asilimia 50," alisema.

"Wamegundua mvinyo huu ni bora kuliko ule waliokuwa wakinunua kutoka Ulaya na hata Afrika Kusini, hii ni fursa ya kipekee kwa mkoao wetu," alisema. Akizungumza na wadau hao, Mkuu huyo aliwashawishi wasiondoke

Dodoma bila kuonja mvinyo huo, si ule wenye kilevi kuanzia 12 na kuandelea bali kipo pia chenye kilevi sifuri ki-mechorwa msalaba. Aliwata-ka watakapoondoka baada ya kuonja wakahamasishé jamii kutumia bidhaa za ndani hasa mvinyo kutoka Dodoma kila watakapata fursa ya kushiriki katika miradi ya kimkakati nchini.

"Tafuteni pia ardhi ya ku-jenga iwanda Dodoma ili ku-unga mkono juhudzi za serika-kuhamia Dodoma," alisema.

Kongamano la kitaifa la pili kufanyika nchini limekutani-sha wadau kutoka sekta za umma na sekta binafsi zaidi ya 400 kwa lengo la kuonye-sha fursa changamoto katika ushiriki katika miradi ya kimkakati lukuki inayotekelezwa nchini.

Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Rais Muungano na Mazingira, George Simbachawene (kulia), akipanda mti katika eneo la Shule ya Sekondari ya Peter Clever ya jijini Dodoma, alipoitembalea mwishoni mwa wiki, kushoto ni Mkuu wa Shule hiyo, Padri Buberwa Karongo.
PICHA: IBRAHIM JOSEPH

Simbachawene aagiza kuanzishwa kanda za kijani

Na Ibrahim Joseph, DODOMA

WAZIRI wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais, Muungano na Mazingira, George Simbachawene, amesema asilimia 61 ya eneo la nchi ipo hatarini kugeuka jangwa kutokana na uvunaji wa misitu kwa matumizi ya binadamu.

Kufuatia hali hiyo, amewaa-giza wakuu wa mikoa na wilaya kuhakikisha wanaanzisha kanda maalum za kijani pamoja na kupanda miti maeneo yote ya wazi kutokana na baadhi ya mikoa kuwa hatarini. Aliitaja baadhi ya mikoa hiyo kuwa ni Dodoma, Kilimanjaro, Geita, Singida, Shinyanga, Tabora na Kigoma.

Pia aliwataka kusimamia wananchi kwenye maeneo yao kupanda miti kandokando ya barabara kuu na za mitaa ili kulinda mazingira.

"Zoezi la upandaji miti lisubiri wakati wa maadhimi-shi ya kupanda miti katika Bara la Afrika na nchi ya India kwa muda huo na katika Shule ya Peter Clever ya jijini Dodoma, alipanda miti 160,000 kwa wakati wote katika maeneo

ka utunzaji wa mazingira, iliyo-fanyika Shule ya Sekondari ya St. Peter Claver ya jijini hapa.

Simbachawene aliaagiza wakuu hao kuhakikisha wananzisha kanda maalum za kijani pamoja na kupanda miti maeneo yote ya wazi kutokana na baadhi ya mikoa kuwa hatarini. Aliitaja baadhi ya mikoa hiyo kuwa ni Dodoma, Kilimanjaro, Geita, Singida, Shinyanga, Tabora na Kigoma.

Pia aliwataka kusimamia wananchi kwenye maeneo yao kupanda miti kandokando ya barabara kuu na za mitaa ili kulinda mazingira.

Alisema Soreng alifanyakazi hiyo ya kupanda miti katika Bara la Afrika na nchi ya India kwa muda huo na katika Shule ya Peter Clever ya jijini Dodoma, alipanda miti 160,000 kwa wakati wote katika maeneo

wanafunzi kwa miaka minane.

Mkuu wa Shule ya Sekondari ya St. Peter Clever, Padri Buberwa Karongo, alitoa wito kwa wawekezaji wote wanaokuja kuwekeza Dodoma kutenga bajeti kwa ajili ya uendelezaji wa mazingira pamoja na kuzifadili asasi na taasisi za mazingira kuendeleza kazi hiyo.

Aliumba uongozi wa Jiji la Dodoma kuititia idara yake ya mazingira kuongeza kasi ya utoaji elimu ya mazingira kwa wananchi wote ili kutumia nishati mbadala badala ya matumizi ya kuni na mkaa ma-jumbani.

Aliomba serikali kuangalia namna ya kupunguza bei ya vi-faa vya mitingi ya gesi ili kuon-do kabisa utumiaji wa kuni na mkaa kupikia katika taasisi za jeshi, magereza, vyuo vikuu na shule.

Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar, Balozi Seif Ali Iddi, akipata maelezo kuhusu huduma za kampuni ya mawasiliano ya Zantel kutoka kwa wafanyakazi wa kampuni hiyo, alipotembelea banda lake la maonyesho kwenye kilele cha mkutano wa mawaziri wa SADC wa sekta ya Tehama uliofanyika jijini Dar es Salaam. **PICHA: MPIGAPICHAWETU**

Shein aridhishwa ukusanyaji mapato

Na Rahma Suleiman,
ZANZIBAR

RAIS wa Zanzibar, Dk. Ali Mohamed Shein, amesema ukusanyaji mzuri wa mapato unaofanywa na taasisi za kkusanya kodi umeiwezesha serikali kupunguza utegemezi wa bajeti katika kupanga na kutekeleza mipango ya maendeleo.

Dk. Shein amesema hayo katika hafla ya kuadhimisha miaka 20 ya Bodii ya Mapato Zanzibar (ZRB), iliofanyika Makao makuu ya taasisi hiyo Mazizini.

Alisema mapato yaliokusanya na taasisi za ZRB na Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) katika mwaka 2018/2019 ya Sh. bilioni 727, yameifanya serikali kupunguza utegemezi wa bajeti kutoka asilimia 30.3 mwaka 2010/2011 hadi kufikia asilimia 5.1 mwaka 2019.

Alisema kiwango hicho kinadhishirisha jinsi serikali

iliiyopindukia malengo yal-iowekwa katika Ilani ya CCM ya mwaka 2015-2020, Ibara 68-d, iliyobainisha uwezo wa taasisi hizo wa kukusanya jumla ya Sh. bilioni 800 ifi-kaipo mwaka 2020/2021.

"Uwezo wetu umeimarika ambapo mwaka 2018/2019 ZRB pekee ilikusanya wastani wa Sh. bilioni 36.6 kwa mwezi," alisema.

Alisema wakati alipointia madarakani mwaka 2010, mapato yaliokusanya na ZRB na TRA yalikuwa wastani wa Sh. bilioni 13.5 kwa mwezi, huku ZRB pekee ikitusanya Sh. bilioni 8.7 pekee.

Alisema serikali imefanikiwa kutekeleza mikakati mbalimbali ya kuimarishti utendaji na uwezo wa taasisi hiyo katika kkusanya mapato, ambapo katika mwaka 2014/2015 ili kkusanya wastani wa Sh. bilioni 16.17.

Kwa mujibu wa Dk. Shein, kutohana na ukusanyaji huo mzuri wa mapato, serikali

imeweza kuimarishti maslahi ya wafanyakazi mara nne, kutoa pensheni ya jamii kwa kila mzee aliyefikia umri wa miaka 70 nchini pamoja na kuimarishti huduma mbalimbali za kijamii, ikiwamo afya na elimu.

"Tunapoweza kuendeleza ujenzi wa miundombini ya barabara, viwanja vya ndege na bandari, tunaponuna vifaa vya utibabu na baadhi ya huduma nyingine kubwa ikiwamo utoaji wa ruzuku katika pembejeo na zana za kilimo ni uthibitisho wa kuongezeka pato letu nchini," alisema.

Alisema kurahisisha kazi ya ukusanyaji wa mapato, kuna umuhimu wa kuwalimisha wananchi kuzifahamu vyema sheria za kodi zilizopo ili waweze kuzifauta kwa ukamilifu.

Alisema ni wajibu wa Bodii ya Mapato kuhakikisha inapanga utaratibu maalum wa kuwalimisha wananchi juu

ya sheria za kodi ili waelewe wajibu wao, viwango vinavyopaswa kulipwa.

Dk. Shein aliwataka wafanyakazi wa taasisi za kkusanya mapato kuendelea kufanya kazi kwa uadilifu na uelimu.

Naye Waziri wa Fedha na Mpango, Balozi Muhamed Ramia, aliwataka wafanyakazi wa ZRB dhima walinyo ya kufanya kazi kwa uangalifu na kuepuka changamoto mbalimbali zinazojitokeza katika mazingira yao ya kazi.

Alisema kazi ya ukusanyaji wa kodi inahitaji hekima na busara, kwa kutambuwa kuwa wateja wao ni watu wenye tabia tofauti.

Kamishna Mkuu wa ZRB, Joseph Abdalla Meza, alisema kwa nyakati tofauti uongozi wa ZRB umekuwa ukiwakumbusha wafanyakazi umuhimu wa kutekeleza majukumu yao kwa kuzingatia uadilifu na kujiepusha na vitendo vya rushwa.

Alisema kurahisisha kazi ya ukusanyaji wa mapato, kuna umuhimu wa kuwalimisha wananchi kuzifahamu vyema sheria za kodi zilizopo ili waweze kuzifauta kwa ukamilifu.

Alisema ni wajibu wa Bodii ya Mapato kuhakikisha inapanga utaratibu maalum wa kuwalimisha wananchi juu

katika jamii ikiwamo mabadi-liko ya tabianchi.

"Tujitahidi kuhifadhi mazingira ili kuzilinda fukwe setu za bahari na maeneo menge ili kuwa na hali nzuri ya hewa," alisema.

Aliwataka wananchi kua-cha kukata miti oyo na bada-la yake kuwa na utamaduni wa kupanda miti mara kwa mara. Naye Juma Ali Juma, Katibu wa Kikundi cha Maz-

ingira cha Uzi, alisema wame-

kuwa wakifanya harakati za mazingira kwa kujitolea ili kupambana na mabadi-liko ya tabianchi.

Mwenyekiti wa Jumuiya ya Zaveco, Iddi Hassan Ali, alisema lengo la zoezi hilo ni kupunguza athari za mabadi-liko ya hali ya hewa.

Alieleza kuwa miti mingi ya mikoko imekuwa ikikatwa kutokana na shughuli nydingi za kijamii ikiwamo ya uten-genezaji mkaa.

Balozi Iddi aeleza haki ya kuabudu

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MAKAMU wa Pili wa Rais wa Zanzibar, Balozi Seif Ali Iddi, amesema katiba za serikali zote mbili nchini Tanzania ile ya Jamhuri ya Muungano na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar zimetoa uhuru kwa wananchi wake kuwa na haki ya kuabudu dini waitakayo ilmradi wanatii sheria.

Alisema katiba hizo hazijaegemea upande wa dini yoyote ile, huku zikitoa fursa za waumini wa dini tofauti kufanya mambo yao, ikiwamo siku za mapumziko ya kidini zinazowafaidisha watu wote.

Akiufunga mkutano wa kimataifa wa siku mbili wa taasisi za dini wa amani, Balozi Iddi alisema hivi sasa vipo vikundi vinavyovaa johoh la dini na kuhatarisha amani sehemu mbalimbali duniani.

Alisema serikali inatambua juhudini zinazofanywa na viongozi wa dini katika kuhakikisha jamii inaendelea kuishi kwa furaha, upendo na amani, jambo ambalo daima itaendelea kuongeza na kuunga mkono jitihada hizo.

Alieleza kwamba ni jambo la kuperenda kuona viongozi wa dini tofauti bila ya kujali itikadi za dini zao kukusanya pamoja na kuwa na dhamira moja ya kudumisha amani kwa kuhubiri mambo yanayowaongoza salama wafuasi wao mahali popote.

Alisitisiza umuhimu wa kuendeleza mikutano kama hiyo sehemu mbalimbali duniani kwani kwa kufanya hivyo itasaidia kuimarishti uhusiano mwema kati ya dini na nyingine pamoja na kuhakikisha amani iliopo inadumishwa kwa waumini wa dini zote kufuata maandiko yaliyomo kwenye dini zao.

"Nikiri kwamba nimeguswa sana na dhumuni la mkutano huu lenye lengo la kushajiishana katika kutunza na kuhifadhi amani kwa watu wote, na ushirikishwaji wa jamii katika kudumisha amani hiyo," alisema.

Alisema wanadamu wanapaswa kumshukuru Mungu kwa kuwapa zawadi ya neema ambayo katika baadhi ya mataifa duniani imekosekana akitolea mfano nchi za Libya, Syria na Misri.

Balozi Iddi aliwaeleza viongozi hao wa dini na wanavyouoni wapatao 70 kutoka Afrika, Asia na Ujerumanii kwamba wazo la mkutano huo kufanya Zanzibar linatokana na sifa ya muda mrefu ya uvumilivu wa dini ingawa zaidi ya asilimia 90 na wananchi wanafuata na kuamini dini ya Kiislamu.

Alisema uvumilivu wa kidini visiwani Zanzibar umekuwapo kwa muda mrefu sana hali ambayo imewafanya wananchi wake pamoja na tofauti zao za kidini, lakini wanaishi kama familia moja.

Alieleza kwamba kihistoria mwingiliano wa waumini wa Kiislamu na Kikristo kwa Zanzibar ulianza tokea mwaka 1840 pale Mjerumanii Dk. Johanne Krapf, alipotembelea Zanzibar na kuomba ruhusa ya kujenga kanisa katika Mtaa wa Mombasa.

Katibu wa Muungano wa Makanisa ya Evangelica kutoka Ujerumanii, Dk. Jochen Motte, alisema uongozi wa kanisa hilo utaendelea kushirikiana na mataifa, taasisi na mashirika mbalimbali duniani yaliyojitolea kusimamia suala la amani.

Mapema Mshauri wa Waziri wa Katiba na Sheria Zanzibar, Sheikh Fadhil Suleiman Soraga, alisema maandiko ya vitabu vitukufu vya dini wakati wote yamekuwa yakisisitiza umuhimu wa kudumishwa amani.

Miti 25,000 yapandwa Siku ya Amani Duniani

Na Rahma Suleiman,
ZANZIBAR

KATIKA kuadhimisha Siku ya Amani Duniani, jumuiya ya kujitolea ya mazingira Zanzibar (Zaveco) kwa kushirikiana na wadau wengine wameratibu upandaji wa mikoko zaidi ya 25,000 katika fukwe ya bahari ya Unguja Ukuu pamoja na kufanya usafi katika fukwe hiyo.

Mkurugenzi wa Mazingira,

Khairat Ali Said, alisema kuna baadhi ya wananchi wamekuwa wakikata mikoko katika fukwe hiyo, jambo ambalo ni hatari kwa maisha yao. Alisema mikoko inasaidia kuzuia maji ya bahari kutopanda juu katika makazi ya wananchi, lakini pia ni mazalia mazuri kwa viumbe wa baharini, hivyo kuacha tabia ya kuijikata. Alisema bila ya kuhifadhi mazingira kunawenza kuka-peleka madhara mbalimbali

katika jamii ikiwamo mabadi-liko ya tabianchi.

"Tujitahidi kuhifadhi mazingira ili kuzilinda fukwe setu za bahari na maeneo menge ili kuwa na hali nzuri ya hewa," alisema.

Aliwataka wananchi kua-cha kukata miti oyo na bada-la yake kuwa na utamaduni wa kupanda miti mara kwa mara. Naye Juma Ali Juma, Katibu wa Kikundi cha Maz-

TAA yahakikisha usalama viwanja vya ndege

Na Gwamaka Alipipi

MAMLAKA ya Viwanja vya Ndege Tanzania (TAA), imesema usalama wa abiria, mizigo na wageni kwenye viwanja vyote nchini umeimashwa.

Imesema viwanja vyote vya ndege 58 inavyovisimamia nchini usalama wake umeboreshwa.

Taarifa iliyotumwa na kitengo cha habari cha TAA ilieleza kuwa Kaimu Meneja wa Kiwanja cha Ndege cha Iringa, Lydia Mwenisongole, alisema usalama huo ni pamoja na kuwapo kwa mashine

za ukaguzi wa abiria na mizigo, ambao unafanywa kwa umakini na maofisa usalama waliothibitishwa na Mamlaka ya Usafiri wa Anga Tanzania (TCAA).

"Tunawakaribisha wageni wa ndani na nje ya nchi kutumia viwanja vyetu vya ndege kwa kuwa vina usalama wa uhakika, zikiwamo kamera za usalama, X-ray mashine na ukaguzi mwininge zaidi, ambazo zinifikisha zoezi zima la usalama," alisema Mwenisongole.

Alisema wanatambua juhudhi za serikali, kupitia TAA kuwa na mpango wa kujenga uzio kwenye kiwanja cha ndege cha Iringa na kwamba zabuni imeshatangazwa

ili kupatikana kwa mkandarasi wa ujenzi huo. Alisema inawakaribisha wawekezaji kuwekeza kwenye maduka yaliyopo kwenye viwanja vya ndege.

Naye Mhandisi Astelius John kutoka TAA, alisema wamefanya maboresho kwenye viwanja vya ndege kikiwamo kiwanja cha ndege cha Iringa, kwa kufanya upanuzi wa jengo la abiria na ukarabati wa barabara ya kutua na kuruka kwa ndege.

"Tunaboresha viwanja vya ndege ili viweze kuwa bora na kuhudumia abiria wengi wa ndani na nje ya nchi kwa lengo la kukuza uchumi wa taifa na sasa kwa Kiwanja cha Ndege Irin-

ga hii ni kutokana na maboresho ya jengo la abiria kubwa ambalo lina uwezo wa kuhudumia abiria wanaotumia kiwanja cha Iringa kutoka 35 kwa siku hadi kufikia 200," alisema John.

Naye Ofisa Usalama, Miyaga Juma, aliwataka wananchi na wageni kutoka ndani na nje ya nchi watumie kiwanja cha ndege cha Iringa, kwa kuwa kina usalama madhubuti.

Alisema TAA imenunua mashine ya kisasa ya ukaguzi ili kurahisisha ukaguzi na kuwapo kwa mfumo wa kamera (CCTV) ambao unahifadhi kumbukumbu za matukio hali inayoboresha usalama kiwanjani.

Wakazi wa vijiji vya Kigers Etuma na Kakisheri vilivypopo Kata ya Nyakatende, Jimbo la Musoma Vijijini mkoani Mara, wakimwagilia matofalana, waliyofyatuliwa kwa ajili ya ujenzi wa sekondari ya vijiji hivyo unoendelea sasa na Mbunge wa jimbo hilo, Profesa Sospeter Muhongo kupiga jeki ujenzi huo kwa kutoa mifuko 100 ya saruji. **PICHA: NA MPIGA PICHA WETU**

Tamasha la jinsia kufanya kesho Dar

Na Yasmine Protace

TGNP Mtando wa kushirikiana na mashirika mbalimbali ya kutetea haki za wanawake na usawa wa kijinsia pamoja na wanaharakati binafsi, imeandaa tamasha la 14 la jinsia ambalo linafanya kesho katika viwanja vya TGNP Mtando Mabibo jijini Dar es Salaam. Hayo yalismewa jana na Mkurugenzi Mtendajiwa TGNP Mtando, Lilian Liundi, wakati akizungumzia tamasha hilo kwa waandishi wa habari jana.

"Zaidi ya watu 10,000 watashiriki katika tamasha hilo, wakilimo wawakilishi wa asasi za

kiraia kutoka ndani na nje ya nchi, viongozi mbalimbali kutoka halmashauri na serikali kuu, wanaharakati ngazi mbalimbali na wananchi kwa ujumla," alisema.

Aliongeza kuwa wageni kutoka Afrika Kusini, Rwanda, Burundi, Swaziland, Kenya, Uganda, Ghana na Zimbabwe ni nchi ambazo zitashiriki katika tamasha hilo ambapo litafanya Septemba 24 hadi Septemba 27 mwaka huu.

Alisema tamasha la jinsia mwaka huu linaumuhimu wa kipekee kwani kitaifa na kidunia tumeanza kusherehekea maadhisho ya miaka 25 ya azimio la mpango kazi wa Beijing, ambapo kilele

chake ni mwaka 2020.

Alisema kwa njia moja au nyininge maandalizi ya mkutano wa Beijing ulikuwa chachu kubwa ya kuanzisha na kuimarishwa kwa asasi nydingi zinazotetea haki za wanawake nchini.

Aliongeza kuwa TGNP Mtando ni mojawapo ya asasi iliyoleta chachu kubwa ya kuunganisha wadau mbalimbali kutoka vikundi vya wanawake, wanazuoni na mtando ya wanawake kupata sauti ya pamoja katika kushiriki wa Mkutano wa Beijing.

Alisema kwa mantiki hiyo, TGNP inaendelea kusherehekea uwapo wake kwa zaidi ya miaka

25 sambamba na maadhisho ya mkutano wa Beijing.

Alisema kipekee Tanzania itakumbukwa katika historia ya kuweka msingi ya usawa wa kijinsia na haki za wanawake kwani katika mkutano wa Beijing ambapo Balozi Getrude Mongella alibuka kideea kuwa katibu Mkuu wa Mkutano huo wa kihistoria.

"Hattua hiyo iliinua nchi katika ramani ya dunia, katika kuendelea kuenzi na kuthamini mchango wa Mongella. TGNP na jopo la ukombozo tumeamua kumchagua Mongella kuwa mgeni rasmi katika tamasha hilo," alisema Liundi.

Tigo yaendelea kupanua wigo utoaji huduma

Na Mwandishi Wetu

KAMPUNI ya simu za mgononi Tigo Tanzania imesema inaendelea kupanua wigo wa huduma zake katika maeneo yote nchini ili kuhakikisha inawafikia Watanzania wengi hasa waliopo vijijini.

Mkurugenzi Mkuu wa Tigo Tanzania, Simon Karikari, alisema hayo jana wakati akiwasilisha mada kwenye mkutano wa Mawaziri wa Sekta ya Tehama, Habari, Uchukuzi na Hali ya Hewa kutoka nchi za Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC), uliomalizika mwisho mwa wiki jijini Dar es Salaam.

Karikari alisema Tigo imefikia asilimia 90 ya Watanzania kwa kutoa huduma mbalimbali kama mawasiliano, huduma za kifedha na inteneti hivyo kusaidia jamii.

"Nimewaeleza waheshimiwa mawaziri kuwa tumefanikiwa kufikia asilimia kubwa ya Watanzania na zaidi ya asilimia 90 tumewafikia na Tigo ni ya pili kwa hapa nchini," alisema.

Alisema mikakati yao ni kuhakikisha nafasi ya pili ambayo wanashika kwa kutoa huduma za simu nchini inabakia na baadaye kuja kuwa viongozi kwa utoaji wa huduma hizo.

Pia alisema mikakati yao itafanikiwa kwa haraka hasa kutokana na mchango wa Mfuko wa Mawasiliano kwa Wote (UCSAF), kutumia ruzuku wanayopata kupitia kampuni za simu kusambaraza mikonga ya mawasiliano na kufanya huduma zao kusambaa kila kona nchini.

Karikari alisema kinachofanywa na UCSAF kwa kutoa ruzuku kinapaswa kuigwa na nchi za SADC ili kuhakikisha huduma ya mawasiliano inasambaa nchini.

Alisema iwapo mfumo wa UCSAF utapata na-fasi katika nchi nyininge ni dhahiri mitando ya simu katika nchi hizo itasambaa kama Tigo ilivyo sambaa.

Kwa upande wake Mtaalamu wa Uhuisiano wa Huduma za Wateja Tigo, Joachim Chuwa, alisema wanaendelea kubuni teknolojia mbalimbali ili kufikisha huduma za mawasiliano katika nchi za SADC na Tanzania kwa ujumla.

HABARI KIMATAIFA

Saudi Arabia, Iran vita yanukia

RIYADH, Saudi Arabia

SAUDI Arabia imetangaza vita kwa aliyeusika kushambulia hifadhi zake mbili za mafuta, kwa kueleza kuwa itajibu mapigo.

Saudi Arabia inaishuku Iran kuhusika na mashambulizi hayo. Hata hivyo, Iran imekana kutekeleza mashambulio hayo

Waziri wa Mambo ya Nje wa Saudi Arabia, Adel al-Jubeir, alisema kwamba silaha zilizotumika kushambulia hifadhi za mafuta zilikuwa za Iran na kua-pa kutoa matokeo ya uchunguzi kamili.

Ofisa Mkuu wa kijeshi nchini Iran alisema kwamba Iran ilikuwa tayari kuwaangamiza wabaya wake baada ya Marekani kutangaza kwamba itayapeleka majeshi yake Saudi Arabia.

Waasi wa Yemen wanaoungwa mko-

**Mjihadhari
kwamba
uchokozi
wenu hau-
tavumiliwa.
Tutakibili-
ana na adui
yoyote
hadi tu-
hakikishe
kwamba tu-
waangam-
iza.**

no na Iran wamesema kwamba ndio waliokeleza shambulio hilo lililotokea Septemba 14 ambalo liliathiri usambazaji wa mafuta kote duniani.

Wasiwasi kati ya Marekani na Iran umezidi kuongezeka tangu Rais Donald Trump kujiondoa katika mpango wa kinyuklia wa Iran wa 2015.

Akizungumza na waandishi habari mjini Riyadh, Jubeir alisema Saudi Arabia inawasiliana na washirika wake na itachukua hatua madhubuti baada ya uchunguzi wake kukamilika, bila kutoa maelezo ya hatua itakayochukua.

Alisema kwamba mashambulio hayo yaliyolenga visima vyake ya mafuta vya Abqaiq na Khurais yalitoka upande wa kaskazini na sio Yemen, lakini haikutaja eneo la moja kwa moja huku ikitoa wito kwa Umoja wa Mataifa kuchukua msimamo.

"Ufalme huu unatoa wito kwa jamii ya kimataifa kuchukua jukumu lake katika kushutumu wale waliokeleza kitendo hiki na kuchukua msimamo mmoja kuhusu tabia hii mbaya inayotishia uchumi ulimwenguni," alisema Jubeir.

Wizara ya Ulinzi ya Saudi ilionyesha siku ya Ijumaa kile ilichodai kuwa mabaki ya ndege zisizo na rubani na makom-bora ikithibitisha kuhusika kwa Iran.

Marekani pia imeishutumu Iran kwa kuhusika na mashambulio hayo, huku maofisa waandamizi amba majina yao hayakutajwa wakivieleza vyombo vya habari kwamba ushahidi huo umeonyesha kwamba mashambulizi hayo yalito-ka kusini mwa Iran.

Waziri wa Ulinzi wa Marekani, Esper Mark alisema kwamba Marekani itatumava vikosi vya majeshi, Lakini haikutoa mael-ezo zaidi kuhusu idadi yake ili kusaidia

ulinzi wa angani na ardhini wa taifa hilo.

Rais Trump alitangaza vikwazo vipyta dhidi ya Iran akilenga Benki Kuu ya Iran pamoja na mali ya taifa hilo iliopo ugha-buni, huku akisisitiza kuwa anajaribu kuuepuka vita.

Naye kiongozi wa Jeshi la Iran Revolutionary, Meja Jeneral Hossein Salami, alionya kwamba taifa hilo litawaangamiza mara moja maadui zake.

"Mjihadhari kwamba uchokozi wenu hautavumiliwa. Tutakibiliana na adui yoyote hadi tuhakikishe kwamba tu-waangamiza," alisema Salami.

Kwa upande wake, Mkuu wa Kitengo cha Angani cha jeshi hilo, Brigedia Amiral Hajizadeh, alisema kwamba Marekani inapaswa kujifunza kutokana na kufeli kwake katika siku za nyuma na kwamba shambulio lolote dhidi ya Iran litajibowi vikali. BBC

Wananchi wa Misri wakiandamana mitaani kipinga utawala wa Rais wa nchi hiyo, Abdel Fatah al-Sisi. PICA: DPA

Wanaompinga Rais wakumbana na kipigo

CAIRO, Misri

VIKOSI vya usalama nchini Misri vime-pambana na waandamanaji wanaompinga Rais Abdel Fatah al-Sisi katika mji wa bandari wa Suez.

Jeshi la Polisi walitumia mabomu ya machozi pamoja na risasi za moto dhidi ya waandamanaji.

Maandamano hayo yalisanyika katika miji kadhaa ya kumtaka Rais Abdel Fattah al-Sisi aondoko madarakani.

Misri ilipiga marufuku maandamano chini ya sheria iliyopitishwa mwaka 2013 baada ya kuondolewa madarakani na mwanajeshi aliyekuwa Rais wa nchi hiyo Mohammed Mosri.

Hali ya kutoridhika imeongezeka kutokana na kupanda kwa bei ya bidhaa nchini Misri, ambapo serikali ya al-Sisi

imechukua hatua kali za kubana matumi-zi tangu mwaka 2016 kama sehemu ya kuhabiliana na mkopo wa dola bilioni 12 kuto-ka Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF).

Karibu kila mtu mmoja wa raia wa watatu wa Misri anaishi chini ya kiwango cha kimataifa cha umaskini kilichowekwa. Watu hao wanajikimu kwa kutumia chini ya dola 1.40 kwa siku, kulingana na takwimu rasmi iliyotolewa mnamo Julai. Siku ya Jumamosi waandamanaji walikusanya kuelekea katikati ya Jiji la Suez ikiwa ni siku ya pili mfululizo, ambapo walikabilwa na vikosi vya usalama vilivyoza barabara kwa vifaru vya kijeshi.

Chanzo kimoja kimelambia Shirika la Habari la AFP kwamba karibu watu 74 waliokuwa wameandamana walikamatwa katika Mji Mkuu wa Cairo.

Maandamano hayo yalisanyika baada

ya Mohamed Aly, mfanyakishara aliye uhamishoni na mpinzani wa Rais al-Sisi kupostu mtandaoni wito wa kuwataka watu waandamane kumpinga kiongozi huyo wa Misri.

Mkandarasi huyo wa ujenzi amekuwa akichapisha video ambazo zimezagaa ka-tika mitandao ya kijamii tangu mwanzoni mwaa Septemba, akimtuuhumu Rais Abdel Fatah al-Sisi na jeshi kwa kuhusika na rushwa iliyoenea nchini humo.

Hata hivyo, Rais al-Sisi alikanusha madaai hayo wiki iliyopita, alisema kuwa yeze ni mwadilifu na mwaminifu kwa watu wake na jeshi la nchi yake.

Kundi la kimataifa la kutetea haki za bin-adamu Human Rights Watch limetua wito kwa serikali nchini Misri kulinda haki ya watu wanaoandamana kwa amani na kuwaachilia mara moja wale waliozuiwa. DW

Chanjo mpya ebola kuanza kutumika

KINSHASA, Congo

MAMPLAKA za afya Jamhuri ya Kidemokrasia ya Congo (DRC) zime-panga kuanza kutumia chanjo mpya ya ebola inayozusha utata mionganoni mwa maofisa wa afya nchini humo, ziki-wako hisia kwamba huenda sio salama na haina ufanisi.

Maofisa wa afya DRC walieleza kuwa wanapanga kuanza kuitumia chanjo ya pili ya ebola iliyotengeneza na kampuni ya Johnson & Johnson, ili kukabiliana na mlipuko wa ugonjwa huo.

Timu inayofuatilia mapambano dhidi ya maradhi hayo nchini Congo hai-jasema lini haswa chanjo hiyo itaanza kutumika. Chanjo hiyo itatumika kuchukua nafasi ya chanjo nyingine ya ebola iliyotengeneza na kampuni ya Merck iliyotumiwa kwa watu zaidi ya 225,000 tangu Agosti mwaka jana.

Chanjo ya J&J imekuwa chanjo cha utata mionganoni mwa maofisa wa afya nchini Congo. Aliyekuwa Waziri wa Afya 'alitumbuliwa' kutokana na sakata la madai ya kusimamia vibaya mapambano dhidi ya ebola.

Alikuwa akipinga matumizi ya chanjo hiyo akisema bado hajihabitishwa kuwa salama au kuwa na ufanisi. Lakini kwenye taarifa yake, timu ya sasa ya kukabiliana na ebola imesema chanjo hiyo ni salama na kugusia kwamba tayari imeshafanyiwa mafaribio katika nchi jirani ya Uganda na Guinea.

Katika taarifa hiyo maofisa wa afya wanalenga kuanza kuitoa chanjo hiyo ya J&J kwa wafanyabiashara wa Congo wanaovuka mpaka kuingia nchi za Rwanda pamoja na wakazi wa mikoa inayopakana na kitovu cha mlipuko huo ili kujenga mfumo wa kupambana na maradhi hayo mionganoni mwa watu wa eneo hilo.

Mlipuko wa ugonjwa wa ebola umeshaa zaidi ya watu 2,100 tangu mwaka jana, ukiwa ni wa pili kwa ukubwa baada ya ule uliotokea mwaka 2013 mpaka 2016 katika nchi za Afrika Magharibi watu 11,300 walifariki. DW

Wangwe: Nitaendelea kutetewa na Fatma Karume kesi nje ya nchi

Na Enock Charles

MKURUGENZI Mtendaji wa Jukwaa la Katiba Tanzania, Bob Wangwe, amedai kusikitishwa na kusimamishwa uwakili kwa wakili Fatma Karume anayesimamia kesi yake dhidi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali akipinga suala la wakurugenzi wa majiji, miji na manispaa kusimamia chaguzi nchini.

Akizungumza na gazeti hili, mkurugenzi huyo amesema suala hilo limem-sikitisha kwa kuwa wakili huyo amefanya kazi kubwa katika kesi yake hiyo pamoja na kesi nyingine ambazo amedai kuwa amekuwa msaada mukuba.

"Imenisikitisha sana suala la wakili wangu kusimamishwa uwakili, lakini

ameshafanya kazi kubwa sana na sasa tunasubiri majibu tu, lakini kutohaka na uwezo wake nitaendelea kushirikiana naye katika kesi nyingine hasa za nje ya Tanzania kwa kuwa amefungiwa hapa ndani tu," Bob alisema.

Fatma Karume alisimamishwa uwakili juzi akidaiwa kuishambulia ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa maneno yaliyomo katika mawasilisho yake katika kesi anayoisimamia ya Katibu mwenezi wa ACT-Wazalendo, Ado Shaibu, dhidi ya Rais John Magufuli na Mwanasheria Mkuu akipinga uteuzi wa Prof. Adelardus Kilangi kuwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

Katika kesi iliyofunguliwa na mkurugenzi huyo dhidi ya Mwanasheria Mkuu

wa Serikali ya kupinga wakurugenzi wa majiji, miji na manispaa kuwa wasimamizi wa uchaguzi, Fatma Karume ndiye aliyekuwa wakili kiongozi katika jopo la mawakili takribani watano katika kesi hiyo ambapo alipata ushindi katika Mahakama Kuu kabla ya mawakili wa serikali kukata rufani.

Katika Mahakama ya Rufani mawakili wengine wa upande wa Bob Wangwe wanaosimamia kesi hiyo ni Dk. Rugemeleza Nshala ambaye ni Rais wa Chama cha Wanasheria Tanganyika (TLS), Ebra Kambole, Jeremia Mtobesya na Fulgence Massawe huku upande wa serikali ukiwa na jopo la mawakili kumi wakiongozwa na Wakili Mkuu wa Serikali, Dk. Clement Mashamba.

Naibu Katibu Mkuu Tamisemi, Idara ya Afya, Dk. Doroth Ngwajima, akizungumza na wakazi na vikundi vya utamaduni wa ngoma za asili wilayani Chamwino katika kijiji cha Buigiri, wakati alipokuwa akisisitiza umuhimu wa kujunga na mfuko wa bima ya afya iliyoreshwa (CHF) jana. **PICHA: PETER MKWAVILA**

Kampuni ya saruji Tanga yaiomba serikali

Na Dege Masoli, TANGA

MKURUGENZI Mtendaji wa Kampuni ya Saruji Tanga, Reinhardt Swart, ameiomba serikali kuangalia upya kodi ambazo wanatozwa katika uzalishaji wa malighafi ya kutengenezea saruji (clinker) ili wawewe kumudu ushindani kutoka kwa wazalishaji saruji ambaa wanatumia clinker iliyoingizwa nchini kutoka nje.

Akizungumza katika ziara ya wanahabari katika Kiwanda cha Saruji Tanga, Swart alisema hali hiyo inaongeza gharama za uzalishaji na kuathiri bei, hivyo kushindwa kushindana na watumaji wa clinker kutoka nje ya nchi.

Aidha, alitahadharisha kuwa kama hali itabaki kama iliyvo, watalazimika kufunga mitambo ya uzalishaji wa clinker, kitu ambako kitaathiri ajira za watu wengi na uchumi wa nchi.

Kuhusu kufufuliwa kwa usafiri wa reli kati ya Tanga na Moshi, alisema wa-

taendelea kushirikiana na Shirika la Reli Tanzania (TRC) kuhakikisha kipande kilichobaki cha kati ya Moshi-Arusha kinafufuli ili kuwafikia wateja wa saruji katika Kanda ya Kaskazini.

"Ni ukweli kuwa usafirishaji kuititia reli unapunguza gharama za usarishaji na inatuwezesha kusafirisha saruji kwa wingi kwa wakati mmoja, hili ni jambo jema kwetu," alieleza Swart.

Hata hivyo, alisema kuwa kuna changamoto ya upungufu wa mabehewa kwa ajili ya usafirishaji wa saruji. Alisema kwa mwezi wanahitaji mabehewa 455, lakini alisema kuwa wakitengewa mabehewa 300 wanawea kutosheleza haja yao.

Naye Meneja Raslimali Watu wa Kampuni hiyo, Diana Malambugi, alieleza utekelezaji wa mkakati wa kuajiri wazawa na kwamba sera hiyo ilishaanzwa kutekelezwa miaka mitatu iliyopita, na kwamba lengo ni kutoa nafasi pana kwa usafirishaji.

wa badala ya wageni.

Malambugi alisema hivi sasa kuna wafanyakazi wawili tu wa kigeni na walioibaki ni wazawa na kudai kuwa maofisa watatu pekee wa ngazi za juu ndiyo walipo kwa sasa baada ya wengine kuachia ngazi.

Aliongeza kuwa hata hivyo, kampuni ina mpango wa kuhakikisha kuwa inaendeshwa na wazawa katika miaka michache ijayo.

"Tuna vijana ambaa wanaweza. Ikkifika wakati unaofaa watapishwa," alisema na kuongeza kuwa kwa sasa menejimenti ya kampuni ina uhusiano mzuri na wafanyakazi kulinganisha na miaka ya nyuma.

Kampuni hiyo ina jumla ya wafanyakazi wa kudumu wapatao 313 pamoja na wafanyakazi wengine 3,000 ambaa moja kwa moja wanaajiriwa na kampuni ambazo zimekodishwa kutoa huduma kama huduma za chakula, usafi na usafirishaji.

Watakiwa kujenga utamaduni kujisomea

Na Boniface Gideon, TANGA

TAKWIMU za Umoja wa Mataifa zinaonyesha kuwa mtu mmoja kati ya watu wazima watano hawajui kusoma na kuandika na wanawake wakiongoza.

Takwimu hizo zimetolewa na Shirika la Umoja wa Mataifa linaloshughulikia Elimu, Sayansi na Utamaduni (Unesco) katika hotuba iliyosomwa na Ofisa Elimu ya Watu Wazima Jiji la Tanga, Godfrey Nnkingo, wakati wa maadhimihi ya Siku ya Usomaji Duniani yaliyoahimishwa kitaifa mkoani Tanga.

Nnkingo alisema changamoto hiyo ni kubwa hivyo ipo haja ya kushirikiana ili kuhakikisha utamaduni wa kujisomea unaimarika katika ngazi zote ili kuondoa changamoto hiyo ikizingatiwa kuwa wanawake wana nafasi kubwa katika malezi ya familia na jami kwa ujumla.

Alisema serikali imeazimia kupunguza umaskini mionganii mwa Watanza na kujenga uchumi wa viwanda hivyo ana tumaini hatua ya awali ya kufanikisha azma hiyo ni kuwa na wananchi wenyen maarifa yanayopatikana kwa njia ya usomaji.

Alisema faida ya usomaji haiwezi kupimwa kirahisi na kwa muda mfupi kama ilivyo miradi mingine ya maendeleo; kwani kipimo ni pale maarifa yaliyopatikana yanapotumika kubili maadui wakubwa wa maendeleo ambaa ni umaskini, maradhi, ujinga pamoja na changamoto mbalimbali zinazoikibili jamii.

"Kwa kuwa maktaba ya Tanga imetambua umuhimu wa siku ya kuhamsisha usomaji, natoa rai kwa wadau wote wenye nia njema kuendelea kushirikiana na maktaba hii ili kuboresha zaidi huduma na miundombinu kwa manufaa ya mtu mmoja mmoja na taifa kwa ujumla," alisitisiza Nnkingo.

Alisema anatambua maktaba ya Mkoa wa Tanga imepata fursa ya kuanada shughuli hiyo kutoka Shirika la Msada ya Vitabu la Nchini Uingereza la Book Aid International (BAI) kipitia Bodii ya Huduma za Maktaba Tanzania, hivyo amepongeza juhudii zinazofanywa kutafuta na kusimamia miradi yote inayofadiliwa na wafadili.

Kwa upande wake mukutubi wa maktaba ya Mkoa wa Tanga, Martin Chambo, alisema siku hiyo huadhimishwa kila mwaka ili kufuta ujingga duniani na kuendeleza dhana ya usomaji endelevu.

Chambo alisema wazazi wana-paswa kuwa mfano wa kuigwa kwa kujisomea, kuwanunilia watoto wao vitabu mbalimbali na kuwasomea hadithi, ikiwa ni sehemu ya kuwapa motisha wa kupenda kusoma.

Aliwataka wazazi kujenga tabia ya kuwa na maktaba nyumbani pamoja na kuwajengea utamaduni wa kuwapeleka katika maktaba mbalimbali ili waweze kukutana na wataalamu watakao-wasaidia kuendeleza utamaduni wa kupenda kujisomea pamoja na kukuza vipaji vyao.

 TANGAZO

MATANGAZO MCHANGANYIKO

VIWANJA / MASHAMBA

VIWANJA/NYUMBA., Hekari 25 zinauzwa Kisongo Arusha @Mil12. Heka 100 @Mil 8 Meserani Arusha. Kisongo.20x20 mil 3.3, 20x40 mil25. Nyumba inauzwa Usariver self ya bedroom4 mil70, hati ipo. Wasiliana na 0755 907 520.

UTHIBITISHO WA USIMAMIZI WA MIRATHI
KATIKA MAHAKAMA KUU YA JAMHURI YA MUUNGANO
WA TANZANIA ARUSHA.
SHAURI LA MIRATHI NAMBAJI 20 LA MWAKA 1999
MAOMBI YA BARUA ZA USIMAMIZI WA MIRATHI YA
WILLIAM JULIUS SHAYO.....MAREHEMU
NA
PASCALINA WILLIAM SHAYO.....MSIMAMIZI
TAARIFA YA KAWAIDA
(KANUNI YA 75).

Watu wote wanaodai kuwa na haki katika mirathi ya Marehemu aliyetajwa hapo juu wanafashamishwa kufikia na kuangalia mashauri haya katika jahada kama wanaona inafaa katla ya kutolewa kwa barua za usimamizi wa mirathi kwa mwombaji aliyetajwa hapo juu.
Mapingamizi yoyote kuhusu maombi haya yawe yameandikishwa mnamo au kabla ya tarehe 11 mwezi wa kumi na moja mwaka wa 2019.
Imewasilishwa Arusha leo tarehe 09 Mwezi wa Nane mwaka 2019.

J.P.NKWB
NAIBU MSAZILI
MAHAKAMA KUU
ARUSHA.

NAIBU MSAZILI
MAHAKAMA KUU YA TANZANIA
ARUSHA

115427902

**KUPOTELEWA NA
KADI YA PIKIPIKI**
AGRIPA ENOCK SAMBAI

anatangaza kupotelewa na
kadi ya pikipiki aina ya
hong, red yenyenye namba
za usajili **MC 884 CBL.**
Yeyote atakayeiona atoe
taarifa kituo cha polisi.
Taarifa ya polisi:

DOM/MPW/RB/310472/2019

115428502

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
KATIKA BARAZA LA ARDHI NA LILIOPO BUKOBA
MAOMBI NA: 20/2019

ALLI CHAMANI WADAI
KINYATA TINDAMANYILE
DHIDI YA
BURANDINA NDYAMUKAMA MDAIWA
KWA: BURANDINA NDYAMUKAMA
(POPOTE PALE MLIRO)

Mnaarifiwa/ unaarifiwa kuwa Madai Na: 20/2019 yamepangwa
kutajwa tarehe 02.10.2019 mbele ya mwenyekiti wa baraza,
R.Mtei saa 2:00 asubuhi.
Hivyo, unamurua kuhudhuria weve mwenyewe/ mwakilishi
wako mbele ya Baraza siku hiyo bila kukosa. Usipohudhuria
Baraza litasikiliza shauri upande mmoja dhidi yako na hukumu
kutolewa.

AMRI hii imetolewa kwa mkononi wangu na MUHURI wa baraza
hili leo tarehe 05.09.2019

MWENYEKITI
BARAZA LA ARDHI NA NYUMBA
BUKOBA

**KUPOTELEWA NA KADI
YA PIKIPIKI**

ATINA HUSENI TIKAKUTILA,
Anatangaza kupotelewa na kadi ya
pikipiki aina ya BAJAJ BOXER,
yenye namba MC883BHC, chasis
No: MD2A18AZIGWA50309,
Engine No. DUZWGA26248.

Aliripoti kituo cha polisi cha Bukoba
tarehe 15/08/2019 na kupewa
No: KAG/BUK/RB/316020/2019.

Kwa yeyote atakayeiona aipeleke
kituo cha polisi kilichoko karibu
naye, au awasiliane naye kwa
No: 0765834082.

Kwa Habari Motomoto
usikose Gazeti lako la
Nipashe kila siku

**NJOO UTANGAZE
BIDHAA YAKO
KWA BEI NAFUU
SANA**

Kwa Habari Motomoto

usikose Gazeti lako
la Nipashe kila siku

Tupigie 0767 223 311

Nipashe
MWANGA WA JAMII

**OFISI ZA MATANGAZO
MIKOCHENI INDUSTRIAL AREA,
PO.BOX 31042, DAR ES SALAAM. MOB: +255 - 745 700 710.
E-mail: advertise@guardian.co.tz, website: www.ipppmedia.com**

RONALDO: WAJINGA WANAONGEA SANA

TURIN, talia

CRISTIANO Ronaldo alitumia maneno makali wakati Juventus ikiibuka na ushindi wa mabao 2-1 dhidi ya Hellas Verona kwenye mchezo wa Ligi Kuu ya Italia, Serie A, juzi Jumamosi.

Maneno hayo yakiwa ni sehemu ya kuwajibu mashabiki wa Atletico Madrid ambao walimbeza wiki ili-yopita kwenye mchezo wa Ligi ya Mabingwa Ulaya.

Kikosi hicho cha kocha, Maurizio Sarri kilazimika kutoka nyuma kwa bao moja la Miguel Veloso na kuweza kupata ushindi kwenye dimba hilo la Allianz.

Aaron Ramsey alianza kwa kuisawazishia Juve na Ronaldo akafunga kwa penaltı dakika ya 49 kuipta timu hiyo ushindi.

Mshindi huyo mara tano wa Ballon d'Or aliamua 'kuwatupia kijemba' mashabiki wa Atletico Madrid ambayo walitoka nayo sare ya 2-2 kwenye mchezo wa Ligi ya Mabingwa Ulaya.

Mashabiki wa Atletico walione-kana kumbeza mchezaji huyo baada ya kushindwa kufunga bao kwenye mchezo huo. Alielezea kwamba, ali-kuwa akiwaambia mashabiki wa Atleti "mnatakiwa kujifunza," na baada ya mchezo huo dhidi ya Verona, Ronaldo akakumbushia kwa kusema.

"Watu wanapenda kuongea sana. Ndiyo ilivyo. Watu wajinga wanaongea sana."

Guardiola asifu wachezaji gharika kwa Watford

MANCHESTER, England

PEP Guardiola amesema kwamba wachezaji wa Manchester City hawana cha kuthibitisha baada ya ushindi wa rekodi ya mabao 8-0 dhidi ya Watford kwenye mchezo wa Ligi Kuu ya England juzi Jumamosi.

Mabingwa hao watetezi wa Ligi Kuu walishukizwa na kipigo wiki iliyopita kutoka kwa Norwich City, lakini katika mchezo wa juzi ndani ya dakika 18 walikuwa tayari wa naongoza kwa mabao matano.

Mabao matatu zaidi yalikuja kipindi cha pili kwa City na hiyo kuendelea kuwafukuzia wapinzani

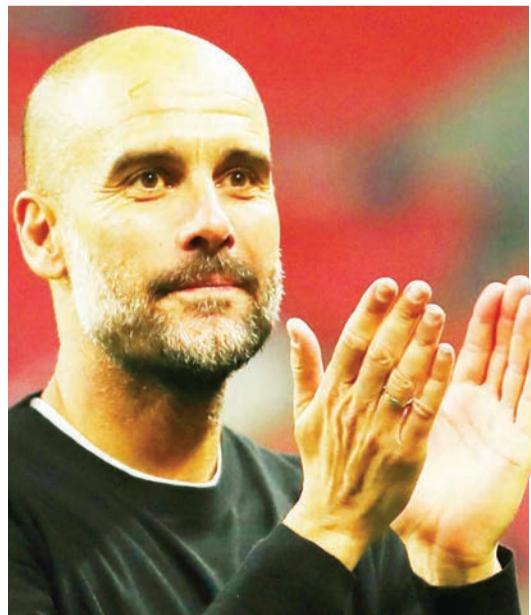
wao Liverpool kileleni mwa msimamo wa Ligi Kuu.

Akizungumza baada ya mchezo huo, Guardiola alisema, wachezaji wake wamethibitisha ubora wao.

"Baada ya mchezo wa Norwich, tulikuwa kwenye wakati mgumu, lakini watu hawaelewi kwa nini tunapoteza mchezo.

"Wakati mwininge nashangazwa kwamba, wachezaji wa zamani na wachambuzi hawaelewi kwa nini tunapoteza mchezo.

"Ni kawaida kwa timu wakati mwininge kupoteza mchezo muhimu, lakini sasa wachezaji wangu hawana cha kuthibitisha kuhusu uwezo wao," alisema Guardiola.

Kane ashauriwa kuondoka Spurs

LONDON, England

RIO Ferdinand amemwambia mshambuliaji wa Tottenham Hotspur, Harry Kane kuwa umefika wakati wa kuachana na timu hiyo ili kuhamia kwenye klubu kubwa.

Kane aliisaadia Spurs kucheza fainali yake ya kwanza ya Ligi ya Mabingwa Ulaya msimu uliopita na kuchapwa na Liverpool, huku mwaka jana akiisaadia England kufika nusu fainali ya Kombe la Dunia nchini Urusi.

Jumatano iliyopita alifunga kwa mkwaju wa penaltı wakati Spurs ilipopata sare ya 2-2 dhidi ya Olympiakos kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya, lakini Ferdinand anaamini kwamba ni wakati wa mshambuliaji huyo kuhamia kwenye timu kubwa inayoendana na hadhi yake.

Ferdinand nyota wa zamani wa West Ham na Manchester United anaona kwamba, umefika wakati sasa kwa Kane kuondoka katika klubu hiyo na kwenda kucheza katika klubu kubwa ambayo itamsaidia kushinda mataji.

"Kwa sasa Harry Kane, anapaswa kuondoka. Kwa sababu ni jambo la kweli, huwezi ukawa kwenye ubora huo huo kila wakati. Unaweza kuwa majeru msimu unaofuata, unaweza kushuka kiwango na mambo kama hayo. Huko ukifahamu wazi unahitaji kushinda kitu fulani," alisema Ferdinand.

Beki huyo wa kati aliyewahi kutamba sana kwenye kikosi cha England, alisema anamwelewa vema kiungo Christian Eriksen kwa uamuzi wake wa kutaka kuondoka kwenye timu hiyo kwa sasa kwa sababu anahitaji kwenda mahali patakapomfanya ashinde kitu kabla ya umri na soka kumpa kisogo.

HABARI MICHEZO

Magufuli ajaza noti timu ya walema

Na Mwandishi Wetu

RAIS wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. John Magufuli, ametoa Sh. milioni 10 kwa timu ya Taifa ya mpira wa miguu kwa watu wenye ulemavu inayojandaa kushiriki mashindano ya walema Afrika (CANAF), yaliyopangwa kuanza Oktoba Mosi, mwaka huu katika Mji wa Benguela nchini Angola.

Katibu wa Rais, Ngusa Samike alikabidhi fedha hizo jana kwa viongozi na wachezaji wa timu hiyo katika studio za Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC) ambalo limekuwa likitangaza taarifa za timu hiyo kuomba msaada ili ifanikishe safari ya kwenda kushiriki katika mashindano hayo.

Samike amewasilisha ujumbe wa Rais Magufuli ambaye amewapongeza viongozi na wachezaji wa timu hiyo kwa dhamri yao ya kuiwakilisha nchi katika mashindano hayo na amewatakia heri na ushindi.

Rais Magufuli ametoa wito kwa Watanza wengine watakaoguswa kuisaidia timu hiyo kufanya hivyo na kwa timu zingine zinazoiwakilisha Tanzania nje ya nchi kwa kuwa zinaitangaza Tanzania.

"Kwa watu wenye ulemavu kushiriki michezo pia ni tiba, kwa hivyo nawapongeza kwa kushiriki michezo na mashindano haya, naamini jamii itaendelea kutilia mkazo walema kushiriki michezo," amesema Samike.

Rais wa Shirikisho la Mpira wa Miguu kwa Watu wenye Ulemavu (TAFF), Peter Sarungi na Mwenyekiti wa Chama cha wengine Ulemavu, Hamad Komboza kwa pamoja wamemshukuru Rais Magufuli kwa kutoa msaada huo na kwa kuendelea kuwatambua na kuwathamani watu wenye ulemavu.

Daraja la Kwanza Z'bar kuanza leo

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

Ligi Daraja la Kwanza Kanda ya Unguja inatarajia kuanza kutimua vumbi leo Jumatatu kwa kuanza msimu mpya wa 2019-2020.

Jumla ya michezo mitatu inatarajia kupigwa kwa Bweleo kuyaana na Dula Boys katika Uwanja wa Mao A, wakati Miembeni na Kikujuni watapepetana katika Uwanja wa Mao B, huku watembeza watalii wa Nungwi timu ya Mundu wakijitupa Uwanja wa Amaan kuivaa Uhamiaji.

Akizungumza na gazeti hili jana, Mkurugenzi wa Kamati ya Mashindano ya ZFF, Ali Mohammed alisema ligi ya msimu huu itakuwa ya namna yake ikiwamo hata mabadiliko ya viwanja vya kucheza.

Alisema msimu huu katika kuboresha ligi hiyo wameona ipo haja ya kutumia viwanja vilivyopo mjini Zanzibar ikilinganishwa misimu iliyopita ambapo mechii nyangi zilikuwa zikichezwa katika viwanja vya nje ya mji halii iliyo sababisha kuongeza kwa wimbi la kupigwa waamuzi.

Ligi hiyo inatarajia kushirikisha timu 13 ambazo ni Kikujuni, Miembeni, Taifa ya Jang'ombe, Mwembe Makumbi City, Bweleo, Dula Boys, Mchangani United, Mundu, Kilimanjaro, Uhamiaji, Idumu, na Blak sailor.

MBAO WALIA KUKOSA BAHATI KWA KAGERA

Na Mwandishi Wetu

NAHODHA wa Mbao FC, Said Said Jr, amesema kikosi chao hakikuwa na bahati ya kufunga mabao katika michezo wa Ligi Kuu Tanzania Bara dhidi ya Kagera Sugar ambaa uliochezwa juzi kwenye Uwanja wa Nyamagana jijini Mwanza.

Katika michezo huo, Kagera Sugar ilipata ushindi wa bao 1-0 na kufikisha pointi tisa ambazo zimejaweka kileleni kwene msimamo wa Ligi Kuu Tanzania Bara ambaa umeingia raundi ya tatu.

Said alilambia gazeti hili kuwa washambulaji wa timu yake walitengeneza nafasi nyingi, lakini hawakuzitumia vema na ku-

sababisha wapoteze michezo huo.

Alisema pia kikosi chao bado hakijaelewana vizuri, kutokana na wachezaji wengi kuwa wapya ambao wanahitaji muda zaidi wa kuzoena ili kupata ushindi.

"Kwanza tunamshukuru Mungu kwa kumaliza mechii salama, ila niseme hatukuwa na bahati, tumecheza vizuri sana mechii hii ukilinganisha na michezo yetu miwili iliyopita, tunaamini mechii ijayo tutafanya vizuri, wachezaji wengi waliopo msimu huu ni wapya ambao wanahitaji muda kutengeneza muunganiko bora," alisema Said.

Naye mfungaji wa bao pekee katika mechii hiyo, Awesu Awasu, alisema umoja na ushirikiano wa wachezaji wa Kagera Sugar ndio umeifanya timu hiyo ipate ushindi katika mechii hiyo ya tatu

ugenini.

Awesu alisema kuwa wachezaji wamekuwa wakifuata maelekezo zaidi na kila mmoja kupata nafasi ya kufunga kwa kupewa mpira na mwenzake anapokuwa mahali pazuri.

"Umoja ndio siri yetu kubwa ya manfanikio, tumekuja tofauti sana msimu huu, kila mchezaji akitengeneza nafasi ya kufunga, anamwachia mwenzake, kama mimi ninacheza huru, ninajachia sana uwanjani, ninatembea muda mwingu, tunaamini tutakuwa na msimu mzuri mwaka huu," alisema Awesu.

Kagera Sugar inaongoza ligi hiyo iki-fuatiwa na Namungo FC yeny pointi saba na mabingwa watetezi Simba yeny pointi sita wakati Yanga iko katika nafasi ya 19 ikiwa haina pointi hata moja sawa na KMC inayoburuza mkia.

Mkurugenzi wa Utawala na Utekelezaji SportPesa, Tarimba Abbas, akimkabidhi mfano wa hundi ya Sh. milioni 31.6, mshindi wa Jackpot Bonasi, Nyamiwela Mbusi. **PICHA: SPORTPESA**

Mshindi mil. 31/- SportPesa amulika mjengo

Na Mwandishi Wetu

Nyawera Mbusi, mkazi wa Wilaya ya Ililima mkoani Simiyu, ndoto zake za kumiliki 'mjengo' sasa zinalekeea kutimia baada ya kuibuka mshindi wa Sh. milioni 31.6 kwa kubashiri kwa usahihi mechii 12 kati ya 13 za Jackpot ya SportPesa.

Mbusi ambaye ni mkulima akiwa amepanga kufanya mambo mengi ya kimaisha kuititia ukulima wake, licha ya kulima kwa miaka mingi bila mafanikio, sasa moja kati ya ndoto zake zinalekeea kutimia kuititia kampuni bora ya Michizzo ya Kubashiri ya SportPesa, wakati huu akiwa tayarini baba wa watoto sita.

Akiwa ni mwenye uso wa bashasha, kufuatia ushindi huo, Mbusi alilambia Nipashe mwishoni mwa wiki kuwa kitu cha kwanza kabisa anachopanga kufanya kutokana na hela hizo ni kujenga nyumba ambayo ataishi na familia yake, lakini mbali na hilo atahitaji kuwekeza

zaidi kwenye elimu ya watoto wake.

"Kwanza kabisa nahitaji kutafuta nyumba kubwa na nzuri niishi na familia yangu kama nilivyo kuwa naota siku nyiningi."

"Pia nadhani nitawekeza sana kwenye elimu ya watoto wangu kwa kuwa mimi ni baba wa watoto sita," alisema Mbusi ambaye anacheza Jackpot ya SportPesa kwa mwaka wa tatu sasa.

Mbusi pia amejipanga kuwekeza kwenye biashara na kuboresha aina yake ya kilimo ili kuweza kujipatia kipato zaidi ambacho kitamsaidia kumuimarishe yeye na familia yake.

Mbalii na Mbusi, mshindi mwininge ni Mawazo Omari Maputa mkazi wa Tarime, Mara ambaye naye ameshinda bonasi ya ya shilingi 31,633,610 kutokana na ubashiri wake wa mechii 12 kwa usahihi kati ya 13 ambazo alitakiwa kuzipatia ili ashinde donge nono la Jackpot ya zaidi ya milioni 200.

Maputa, 29, anasema amashacheza michezo ya kubashiri kuititia kampuni mbalimbali, lakini ameona tofauti kubwa tangu alipoanza kuchenza kuititia kampuni ya SportPesa hasa katika suala la malipo.

"Uzuri wa kwanza kabisa kwa SportPesa ni kwenye malipo, yaani hakuna longolongo hata kidogo, unashinda na ndani ya muda mfupi tayari hela zako umeshakibidiwa ili ukafanye mambo yako. "Pia katika suala la Odds SportPesa wapo juu sana tofauti na sehemu nyiningi," aliongeza.

GARI NA SPORTPESA

Wikiendi hii kuna mchongo mwininge wa Jackpot wa Sh. 243, 520,589 na ukipatia mechii 13 unakuwa milionea, lakini ukipatia mechii 10, 11 au 12 kuna bonasi za kibabe pamoja na nafasi ya kujishindia Smartphones kila siku na gari jipya aina ya Renault Kwid.

DONYELL MALEN ZA SOKA YA ULAYA

UNAI AMGEUKIA PEPE ARSENAL

●●● Tunafanya kazi na yeye, baada ya mazoezi tunamwangalia mmoja mmoja kwenye video...

LONDON, England

KOCHA wa Arsenal, Unai Emery, amesema Nicolas Pepe bado anahitaji kuzoea haraka Ligi Kuu ya England baada ya kuanza taratibu maisha yake ya soka nchini England.

Pepe alijiunga na Arsenal kwa ada iliyoweka rekodi ya klubu ya pauni milioni 72 kutoka Ligi Kuu ya Ufaransa, Ligue 1, katika klubu ya Lille Agosti mwaka huu na fowadi huyo wa Ivory Coast bado hajaonyesha thamani yake.

Mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 24, alicheza mechili tano za Ligi Kuu kabla ya jana, akianza tatu bila kufunga bao kwa Arsenal, am-

bayo ilitoka sare ya kufungana 2-2 na Watford.

Akijiandaa na mchezo wa jana Jumapili dhidi ya Aston Villa, Emery alisema: "Anahitaji kuzoea.

"Anacheza vizuri, lakini kwa maendeleo zaidi tunajua kwamba anahitaji kufanya zaidi kutusaidia sisi na namtaka kuzoea haraka.

"Tunafanya kazi na yeye - baada ya mazoezi tunamwangalia mmoja mmoja kwenye video.

"Anacheza vizuri, lakini pia tunahitaji kuimarika zaidi kwenye kikosi chetu, kuwa imara na kila mchezaji ili aimarike zaidi."

Arsenal licha ya kuongoza kwa mabao mawili, ilijikuta ikilazimishwa sare na Watford kabla ya kwenda kushinda mabao 3-0 dhidi ya Eintracht Frankfurt kwenye mchezo wa Kombe la Ligi ya Europa Alhamisi.

"Washika Bunduki' hao wa London wanashika nafasi ya 10 kwenye

msimamo wa Ligi Kuu, tayari wakiwa wamepitwa pointi saba na vinara Liverpool.

Emery, ambaye Arsenal ilimaliza nafasi ya tano katika msimu wake wa kwanza akiwa hapo kwenye Uwanja wa Emirates msimu uliopita, aliongeza: "Tukishinda, natulia, wakati tukifungwa pia natulia.

"Nataka kushinda zaidi kuliko kushindwa na kwa uhakika kuen-delea kuchenza vizuri zaidi kuelekea mechili zinazokua.

"Tunajua kwamba kila mechili ni muhimu kwa sababu tuna mashabiki wengi jijini London, England na pia sehemu nyingine duniani.

"Tunajua majukumu yetu na tunataka kuwapa wao (mashabiki) wakati mzuri zaidi, tunataka kuwapa wakati maalumu na kujihisi kwamba wame-unganishwa na sisi, kwa sababu sio tu namna tunavyoshinda, pia jinsi tunavyocheza, ujuzi wetu na kufurahia kila wakati na sisi."

ZISIKUPITE

MOURA, DIER WATEGWA UTD

MSHAMBULIAJI wa Tottenham, Lucas Moura, 27, na kiungo Eric Dier, 25, wanaongoza katika orodha ya wanaowindwa na Manchester United. (*Star*)

ZIDANE HAMHOFII MOURINHO

KOCHA wa Real Madrid, Zinedine Zidane amesema "haoni shida" kuhusu tetesi kuwa kocha wa zamani wa Manchester United na Chelsea, Jose Mourinho atapewa mikoba yake katika kikosi hicho cha La Liga. (*Sun*)

ARSENAL KUMRUDISHA MALEN

ARSENAL inatumai kumsajili kwa mara nyingine mshambulija Mholanzi Donyell Malen, baada ya kufunga mabao 10 kwenye mechi 13 alizichezea PSV Eindhoven msimu huu. Mchezaji huyo ambaye aliuzwa na 'Gunners' kwa pauni 500,000 miaka miwili iliyopita, pia anawindwa na Liverpool. (*Mirror*)

ZIDANE AMFUNGUKIA ERIKSEN

KOCHA wa Real Madrid, Zinedine Zidane amedai timu yake kushindwa kumsajili kiungo wa Tottenham, Christian Eriksen, 27, na wa Ajax, Donny van de Beek, 22, ni linatokana na bodi ya klubu hiyo na si yeye. (*Sun*)

TUCHEL KUMRITHI SOLSKJAER

MANCHESTER United imeripotiwa kuvutiwa na Kocha wa Paris St-Germain, Mjerumani Thomas Tuchel kama anayeweza kuwa mbadala wa Ole Gunnar Solskjær kama hatajizatiti kupata matokeo. (*Mail*)

MCAMERON AWANIWA EPL

CRYSTAL Palace, Leicester City na Middlesbrough ni kati ya klubu zinazovutia na beki wa kati wa Wolves, Mcameron John, 20, ambaye anaichezea kwa mkopo Doncaster Rovers. (*Mail*)

JUVE YAZIFUATA UTD, CITY

JUVENTUS imeripotiwa kujinga katika mbio za kui-nasa saini ya straika wa Red Bull Salzburg, Erling Braut Haaland, 19. Manchester United na Manchester City pia zinavutiwa na huduma ya mshambulija huyo, ambaye alifunga hat-trick wakati timu yake ikiuchaka KRC Genk mabao 6-2 kwenye mechi ya Ligi ya Mabingwa Ulaya mapema wiki iliyopita. (*Mirror*)

ASTON VILLA KWA MCCALLUM

ASTON Villa inajienda kushindana na Leeds United kuipata saini ya beki wa Coventry City, Sam McCallum, 19. (*Birmingham Mail*)

POGBA ANUKIA MKATABA

MANCHESTER United ipo tayari kufanya mazungumzo ya kumwongeza mkataba mpya kiungo Mfaransa Paul Pogba, 26, na wakala wa mchezaji huyo Mino Raiola wiki chache zijazo. (*ESPN*)

WILLIAN NJIA PANDA CHELSEA

WINGA wa Chelsea na Brazil, Willian anataka kubaki Stamford Bridge, lakini klubu hiyo bado hajijampa ofa ya mkataba mpya. (*Express*)

AC MILAN KUWEKWA SOKONI

TAJIRI wa pili duniani Bernard Arnault, anaandaa dau la pauni milioni 890 la kuinunua miamba ya Serie A, AC Milan. (*Mail*)

HABARI MICHEZO

Mchenga yang'ara Sprite Bball Kings

Na Sabato Kasika

MICHUANO ya Sprite Bball Kings 2019, imeingia hatua ya nusu fainali, huku timu zikichuana katika hatua ya kwanza wakati taratibu za michuano hiyo zikibadilika kwa kuchezwa mechi tatu ili kupata mshindi wa kuingia fainali.

Juzi ilichezwa hatua ya nusu fainali ya michezo ya kwanza kwa timu zote zilizoingia hatua hiyo, huku kwenye mchezo wa kwanza Tamaduni ikiibuka na ushindi wa vikapu 99-76 dhidi ya KG Dallas.

Katika mchezo wa pili mabingwa watetezi, Mchenga Bball Stars iliibuka na ushindi wa vikapu 99-71 dhidi ya wanafainali wenza wa msimu uliopita, Flying Dribblers.

Msemaji wa mashindano hayo, Goza Chuma alifunguka kuwa KG Dallas na Flying Dribblers bado wana nafasi ya kujiuliza tena Jumatano wiki hii katika mechi nytingine zitakazochezwa kwenye viwanja vya Don Bosco.

"Watarudiana na wapinzani wao, endapo watafungwa kwa mara ya pili, basi mchezo wa tatu hautakuwa na maana, lakin endapo watashinda, katika mchezo wa huo, basi utapigwa mchezo wa tatu wa kutafuta mshindi atakayekwenda hatua ya fainali," alisema Chuma.

Alifafanua kuwa East Africa Tel-evisheni na East Africa Radio ni wadhamini wa michuano hiyo kwa kushirikiana na Sprite, ni chombo cha habari kinachoziunganisha nchi za Afrika Mashariki kikiwalenga zaidi vijana kuanzia miaka 18 hadi 35 ili kuwahabarisha, kuwaburudisha na kuwaelimisha kuititia vipindi mbalimbali.

Raza agawa vifaa vya michezo Tanga

Na Steven William, MUHEZA

SHULE sita za Sekondari za Jumuiya ya Wazazi mkoani Tanga zimekabidhiwa msaada wa vifaa vya michezo ikiwamo jezi, mipira na vikombe kwa lengo la kukuza vipaji vya wanafunzi.

Msaada huo ultolewa juzi na Mwakilishi wa Jimbo la Uzini visiwani Zanzibar, Mohamed Raza, Katika sherehe za uzinduzi wa Muheza ya Kijani iliyofanyika katika Uwanja wa Soka wa wilayani Muheza, huku mgeni rasmi akiwa Makamu Mwenyekiti wa UVCCM Taifa, Tabia Mwita.

Raza alisema vifaa hivyo vya michezo vitasaidia kukuza michezo kwa vijana wanaosoma katika Shule za Sekondari za Jumuiya ya Wazazi za CCM mkoani Tanga.

Alisema ataendelea kusaidia kutoa vifaa vingine vya michezo katika shule za wazazi nchi nzima kwa upande wa Tanzania Bara na wameanza mkoani wa Tanga na wataendelea katika mkoani wa Mbeya na mikoa mingine.

Akipokea vifaa hivyo vya michezo, Mwenyekiti wa Jumuiya ya Wazazi Tanzania, Edmundi Mndolwa, alimshukuru sana Raza kwa kutoa msaada huo.

NDAYIRAGIJE, NYOTA AZAM STARS WAIFUATA TRIANGLE

Na Somoe Ng'itu

KIKOSI cha Azam FC kimeondoka nchini jana asubuhi kikiwa na wachezaji 18 kuelekea Zimbabwe tayari kwa mchezo wa marudiano wa mashindano ya Kombe la Shirikisho Afrika dhidi ya Triangle United utakaochezwa Jumamosi wiki hii, kikiwa na matumaini ya "kupindua matokeo" ungeni.

Wachezaji hao wataungana na wenzao waliopo Taifa Stars watakaowafuata leo wakiwa na Kocha Mkuu, Etienne Ndayiragije aliyekuwa akiiongoza timu hiyo ya Taifa ya Tanzania dhidi ya Sudan kuwania kufuzu fainali za Mataifa ya Afrika kwa Wachezaji wa Ndani, CHAN.

Akizungumza na gazeti hili jana kabla

ya kuanza safari hiyo, Kocha Msaidizi wa Azam FC, Iddi Cheche, alisema kikosi chake kimejiandaa kwenda kusaka matokeo mazuri baada ya kurekebisha mapungu waliyoyabaini katika mchezo wa kwanza.

Cheche alisema wanaenda Zimbabwe wakiwa na morali kubwa na wanaamini watapata ushindi na hatimaye kusonga mbele katika mashindano hayo yanayandalishi na kusimamiwa na Shirikisho la Soka Afrika (Caf).

Cheche alisema wameshawafahamu wapinzani wao, hivyo mchezo wa marudiano hautakuwa na changamoto kama walizokutana nazo kwenye mechi ya kwanza iliochezwa Uwanja wa Chamazi jijini Dar es Salaam na kumalizika kwa wenyjeji kufungwa bao 1-0.

"Tunajua tulipoteza mchezo wa kwanza, tulisiktitika, sasa tunaenda kumalizia vita tulivyoanza hapa nyumbani, tunaamini tutakuwa imara zaidi na tuta-

pata ushindi ili tuweze kusonga mbele katika mashindano hayo ya Afrika, malengo yetu ni kufika mbali zaidi," alisema kocha huyu.

Aliongeza kuwa wachezaji wote wako sawa akiwamo mshambuliaji wa kimataifa kutoka Burundi, Suleiman Ndikumanza, ambaye alikuwa anasumbuliwa na maumivu ya mgongo, amepona na yuko tayari kukisaidia kikosi hicho kupata matokeo chanya.

Alisema pia Kocha Mkuu, Ndayiragije na nyota wengine wa Azam FC walioko katika timu ya Taifa Stars, wataungana na wenzao baada ya kukamilisha majukumu ya kulitumikia taifa ambao jana lilikuwa linaikabili na mechi dhidi ya Sudan.

Mechi hiyo ya marudiano itachezwa kuanzia saa 10:00 jioni katika mji wa Bulawayo nchini humo na wawakilishi hao wa Tanzania katika michuano hiyo wanaaitaji ushindi wa kuanzia mabao 2-0 ili wasonge mbele.

Mkuu wa Wilaya ya Nyamagana, Dk. Phillis Nyimbi (aliyevaa suti nyeusi), akifurahia mwonekano wa medali pamoja na ramani ya njia zitakazotumika kwenye mbio za Rock City Marathon 2019 wakati wa hafla fupi ya uzinduzi rasmi msimu wa kumi wa mbio hizo kwa Jiji la Mwanza uliofanyika mwishoni mwa wiki jijini humo. Wanaoshuhudia ni pamoja na mshauri wa masuala ya ufundi wa mbio hizo, John Bayo (kushoto kwake) na wadau mbalimbali wa mchezo huo jijini humo. **NA MPIGAPICHA WETU**

DC akoshwa maandalizi Rock City Marathon

Na Mwandishi Wetu

MKUU wa Wilaya ya Nyamagana mkoani Mwanza, Dk. Phyllis Nyimbi, amezindua msimu wa kumi wa mbio ndefu za Rock City Marathon 2019 kwa jiji la Mwanza huku akionyeshwa kuridhishwa na maandalizi ikiwamo zawadi na ubora wa medali zitakazotolewa kwa washindi na washiriki wa mbio hizo.

Mbio za Rock City Marathon zinatarajwa kufanyika Oktoba 20, mwaka huu kwenye viunga vya jengo la kibashara la Rock City Mall liliopo jijini Mwanza ambapo zaidi Sh. milioni 30 zitatalewa kwa washindi pamoja na fulana na medali.

Uzinduzi huo uliofanyika mwishoni mwa wiki, ushirikisha wadau mbalimbali wa mbio hizo, wakiwamo viongozi wa serikali, viongozi kutoka taasisi mbalimbali, wadhamini wa mbio pamoja na baadhi ya wanariadha kutoka klubu za mchezo huo jijini Mwanza.

Akizungumza kwa niaba ya Mkuu wa Mkoani wa Mwanza, John Mongela, Dk. Nyimbi mbali na kuwapongeza wadau hao kwa maandalizi mazuri ya mbio hizo pia alithibitisha ushiriki wake pamoja na ushiriki wa Mkuu wa Mkoani wa Mwanza, Mongella sambamba na viongozi waandamizi wa mkoani huo kwenye mbio hizo zenyet umaarufu mkubwa katika Ukanda wa Ziwa.

"Kwa kuzingatia ubora wa maandalizi pamoja na uzito wa malengo ya mbio hizo, nitamke bayana kuwa serikali ya Mkoani wa Mwanza tupo tayari kushirikiana na waandaaji wa mbio hizo si tu kwa ushiriki bali pia kuhakikisha kwamba mwaka huu zinafana na zinavutia washiriki wengi zaidi hususan wa kimataifa," alisema Dk. Nyimbi.

Mbio za Rock City Marathon zilizanzishwa miaka kumi iliyopita zimezidi kujiongezea umaarufu kila mwaka na tayari zimefanikiwa kuwayutia baadhi ya wadhamini ikiwa ni pamoja na Kampuni

za TIPER, Pepsi, Bodi ya Utalii Tanzania (TTB), Shirika la Hifadhi za Taifa Tanzania (TANAPA) na Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro (NCAA).

Wadhamini wengine ni pamoja na Kampuni ya Uwakili ya Lis Law Chambers & Consultants, Wakala wa Huduma za Misitu Tanzania (TFS), Taasisi ya Taifa ya Utafiti wa Magonjwa ya Binadamu (NIMR), CF Hospital, Metro FM, Mwanza Water, Pigeon Hotel, Kampuni ya Usafi ya SDN na Kampuni ya Ulinzi ya Garda World.

Kwa upande wake mratibu wa mbio hizo kutoka Kampuni ya Capital Plus International (CPI), Magdalena Laizer, mbali na kuwashukuru wadau wa mbio hizo wakiwamo wadhamini, alito wito kwa washiriki wa ndani hususan wa mikoa ya Kanda ya Ziwa pamoja na wadhamini kujitokeza kwa wingi ushiriki katika mbio hizo ambazo kwa mwaka jana zilifanikiwa kuhusisha washiriki zaidi ya 1200.

Michezo

Jumatatu Septemba 23, 2019

Nipashe

Emery amgeukia Pepe Arsenal

UKURASA 30

HUKATIZI...

Mshambuliaji wa Timu ya Taifa ya Tanzania U-20, Kelvin John (kulia), akipata upinzani kutoka kwa beki wa Ethiopia kwenye mechii ya michuano ya Cecafa U-20 iliyopigwa Uwanja wa Jinja nchini Uganda. Tanzania ilishinda kwa mabao 4-0. **NA MPIGAPICHA WETU**

Simba yaitafutia dawa Kagera

Na Mwandishi Wetu

BAADA ya mapumziko ya siku moja, mabingwa watetezi wa Ligi Kuu Bara, Simba wataendelea na mazoezi leo katika Uwanja wa Gymkhana jijini Dar es Salaam tayari kwa kuijandaa kutafuta inakokosea pindi inapokutana na vinara wa ligi hiyo, Kagera Sugar.

Kocha Mkuu wa Simba, Patrick Aussems juzi alitoa mapumziko ya siku moja kwa wachezaji wake na leo, Jumatatu wataendelea rasmi na mazoezi kuijandaa na mechii hiyo itakayopigwa Alhamisi katika Uwanja wa Kaitaba.

"Mazoezi yataendelea Jumatatu kuijandaa na mchezo ujao wa Ligi Kuu dhidi ya Kagera Sugar ambao utapigwa Alhamisi Septemba 26, mwaka huu kwenye Uwanja wa Kaitaba mkoani Kagera," ilieleza taarifa ya klubu hiyo.

Simba inatarajiwaa kuivaa Kagera Sugar kwa tahadhari kubwa wakati huu timu hiyo ikitoka kushinda mechii yake ya tatu mfululizo kwenye ligi hiyo baada ya juzi kuichapa Mbao FC kwa bao 1-0 katika Uwanja wa Nyamagana na kukwea kileleni mwa ligi hiyo.

Mbali na morali huo wa ushindi, lakini pia Kagera Sugar inajivunia rekodi nzuri ya kuibuka na ushindi nyumbani na ugenini dhidi ya Simba kwenye ligi hiyo msimu uliopita.

Hata hivyo, Simba pia haijapoteza mechii yoyote kati ya mbili ilizocheza msimu huu kwenye Ligii Kuu, jambo ambalo nayo itahitaji kuendeleza rekodi yake ya kutopoteza huku ikitaka kulipa kisasa cha msimu uliopita.

Yanga morali juu wakiifuata Zesco

Na Somoe Ng'itu

WAWAKILISHI wa Tanzania katika mashindano ya kimataifa ya Ligi ya Mabingwa Afrika, Yanga, wakitarajia kuondoka nchini kesho usiku kuelekea Zambia kurudiana na Zesco FC wakiwa na matumaini makubwa ya kusonga mbele katika michuano hiyo.

Mechii hiyo ya marudiano inatarajiwa kuchezwa Jumamosi kwenye Uwanja wa Levy Mwanawasa mjini Ndola na Yanga itashuka dimbani ikiwa na kumbukumbu ya kulazimishwa sare ya bao 1-1 na wenyeji wao Zesco katika mchezo wa kwanza.

Kocha Mkuu wa Yanga, Mwinyi Zahera, alisema jana kuwa wachezaji wake wameimarika na wako tayari kupambana kuhakikisha wanapata ushindi katika mchezo huo wa marudiano na kusonga mbele kwenye michuano hiyo.

Sibomana asema watamalizia kazi Zambia, huku Zahera akiwatuliza mashabiki na kuwataka...

Zahera alisema kikosi chake kimekuwa na matokeo mazuri ugenini, hivyo anaamini moralii hiyo wataendelea nayo katika mchezo huo unaosubiriwa kwa hamu na mashabiki wa soka wa hapa nchini.

Kocha huyo alisema kuwa kikosi chake sasa kimekamilika, na wachezaji aliowakosa katika mechii ya kwanza, sasa wamerejea na anatarajia wataongeza nguvu ya kupambana na Zesco.

"Maandalizi yamekwenda sawa sawa, tunefanya mazoezi ya aina mbalimbali, tunajua mechii hiyo ya Ndola ni zaidi ya fainali, tunakwenda huko tukiwa na lengo moja, kutafuta ushindi tu, ili tushinde, ni lazima tufunge mabao, naamini tutafanya vema," alisema Zahera.

Naye mshambuliaji wa timu hiyo, Patrick Sibomana, alisema wanatarajia kukutana na

ushindani katika mchezo huo wa marudiano, kwa sababu kila timu ina nafasi sawa ya kusonga mbele.

Sibomana alisema wamejiandaa kwenda kupambana na hawatawaogopa wapinzani wao ambao wana historia nzuri ya kufanya vema katika mechii za kimataifa kwenye uwanja huo.

"Tunajua tunaenda kupambana, haitakuwa mechii rahisi kwetu sisi Yanga, na hata kwa Zesco pia, tunaenda huko kumalizia kazi tuliofanya hapa Dar es Salaam, siku hizi timu inaweza kushinda hata ugenini, soka limebadilika na kila mmoja anatakiwa kutumia vizuri nafasi za kufunga utakazozipata, tunatarajia itakuwa mechii nzuri pia," Sibomana alisema.

Naye Makamu Mwenyekiti wa Yanga, Frederick Mwakalebelia, alisema jana kuwa

maandalizi ya safari hiyo yamekamilika na wanatarajia kupeleka kikosi imara na kitakachowapa matokeo mazuri.

Mwakalebelia alisema Yanga inatarajia kueendezea kasi ya ushindi katika mashindano hayo, kwa sababu ndio wawakilishi pekee wa Tanzania waliobakia kwenye michuano hiyo inayoandaliwa na Shirikisho la Soka Afrika (CAF), baada ya mabingwa wa Bara, Simba kutolewa mapema na UD Songo ya Msundiji.

Mbali na Yanga, wawakilishi wengine katika mashindano ya kimataifa ya Kombe la Shirikisho Afrika, Azam FC, waliondoka nchini jana kuelekea Zimbabwe tayari kwa kurudiana na Triangle United ya mjini Bulawayo hapo Jumamosi, baada ya mchezo wa awali vijana hao wa Kocha Etienne Ndayiragije kukubali kipigo cha bao 1-0 kwenye Uwanja wa Chamazi.